

Strobl, 1902

Nees

Нови прилози фауни дигтера балканског полуострва.

Припошно

професор П. Габријел Штробл (Strobl) у Адмонту.

Откад сам сложио и у овом Гласнику, на касније у знатно проширеној форми и у немачкој музејској публикацији објавио фауну дигтера Босне, Херцеговине и Далмације¹⁾, припослало ми је равнатељство бос.-херцег. земаљског музеја на одређивање доста обилни нови материјал. И ја сам од онда кроз неколико тједана сабирао оваки материјал око Шибеника, Сиљета и још неких далматинских мјеста, па сам из оставитише вапредно марљивог далматинског сабирача, апотекара Ивана Кр. Новака набавио по њему прикупљену збирку дигтера (такођер и остале ентомошке збирке, изузевши колеоптера). Поврх тога уступно ми је г. падшумарник Александер Сибек (Siebäck) у Ригеребургу списак свих у његовом посједу налазећих се врста из Далмације, што их сабраше он сâм, затим Ербер и Гаспарини (Gasparrini, — Сиљет).

У овој мојој расправи ја се ипак не ћу ограничити једино на додатке к мојој већ објављеној фауни, него узимам у обзир такођер нахођаје, што их сакупише Хилф (Hilf) у Србији и кустос Apfelbeck (Apfelbeck) у разним балканским земљама. То чиним с тога, јер је музеј у Сарајеву данаске централни завод за истраживање природе читавог балканског полуострва. Распоред остаје иети ко у оној мојој фауни; разлоге зашто сам се њиме послужио, итакнуо сам већ тамо па касније и у листу „Verhandlungen der zoolog.-botan. Gesellschaft“, 1901., стр. 407.—411. Држим да је врло подесно, што је г. Вајзе (Weise) у „Wiener entomolog. Zeitschrift“, 1882., стр. 115. био умјерен у постављању варијетета (одлика). Заправо је у дигтеролога постављање варијетета мање обичајно него у колеоптеролога и лепидоптеролога, али је ипак већ Лев (Loew), тај свакако највећи дигтеролог, постављао варијетете, примјерице *Leptis conspicua* var. *alpina*, *Atherix ibis* var. *femoralis*.

Врете које још нијесу наведене у мојој фауни (дијелом због тога, што их у томе подручју ваљда и нема), означајем овдје звијездicom *. Оне врете пак, што их је Сибек (Siebäck) средео, наводим у додатку дотичне фамилије, пошто њихове екземпларе нијесам видио. Неколико врста, наведених у Поваковом каталогу, нема у збирци; биће да су их инсекти изјели.

¹⁾ „Гласник зем. музеја у Сарајеву“, год. X. (1898.), св. 2., 3. и 4., стр. 387.—466., 561.—616. — „Wissenschaftliche Mittheilungen aus Bosnien und der Herzegovina“, 1900., св. VII., стр. 522.—670.

I. фамилија: **Stratiomyidae.**

Pachygaster Mg.

ater Mg. Задар, крај јуна до августа ♂♀ честа (Novak); Столац, 1 ♂, 3 ♀ (Winneg.).

Nemotelus Geoffr.

pantherinus L. Србија: Ниш, 1 ♀ (l. Hilf, музеј у Сарајеву!).
luteicornis Egg. Schin., I., 5. Превеса, 2 ♂, 1 ♀ (l. Apflb., музеј у Сарајеву!).

*signatus Friv. Schin., I., 6. Србија: Ниш, ♀ (l. Hilf!).

*serbicus n. ♂ 6·5 mm. *Rostrum brevi, obtuso; oculis nudis; thorace et abdomine argenteo-pubescentibus. Niger fronte alba; plaga humerali alba minuta; abdomine subtus fere toto nigro, supra segmentis 2. et 3. albis; illo plaga triangulari basali, hoc fascia transversa apicali nigra; femoribus omnibus praeter apicem nigris, tibiis omnibus nigrofasciatis.*

♀: 6·5 mm. *Praeter colorem nigrum omnino similis aeroso* Gimm.

Пошто сам пригодно све врсте, описане по Loew-у (у Linnaea и у Mg. IX.), Jaenic-у и Bezzi-у, не нађох ниједне описе, који би припадао за наш екземпляр; све оне врсте далеко су мање, а од прилике једнако велики, такођер сребрнасто длакасти *varius* и *signatus* разликују се лако по длакама уз очи и по другачијој боји. Једино је скоро идентичан *lonnickii* Mik (Zoolog.-botan. Gesellsch., 1867., стр. 413., ♀ из Подолије), по свој прилици = *aerosus* Gimm., Bull. d. Mose., 1847., стр. 167., ♀ из Руенје, чијег је ♂ године 1876. описао Jaroscheffski у неком руском дјелу (нем. Osten-Sacken у Wiener entomolog. Zeitschr., 1882., стр. 149.). Али се и ова врата не подудара потпуно с нашом, јер ју Gimm. називље „*thorace et capite fusco-aeneis*“, а Mik „*virescenti niger*“; за отразњи дно тијела у ♂ вели се да је „црн са бјелкастом или жућкастом-бијелом попречном пругом с горње стране“, што се никако не слаже са мојим мужјаком. По ипак је могуће да је моја живилица тек локална црна пасмина *aerosus*-а. Тачни описе ипак није сувишан, јер је ♂ *aerosus*-а до сада описан једино на руском језику.

♂ Црн. Губица врло кратка и тубаста; лице зарасло кратким сребрнастим длакама; шипци црни; голе очи раздијелене уском цртом; чело бијело, превучено врло фином тамном осредњом цртом. Торакс црн, покривен густим, доста дугачким, окомито осовљеним сребрнастим длакама; од плећне боре са маленом бијелом ијегом иде једва видљива бијела црта све до крељутног корјена. Затка с доње стране скоро посве црна; једино је други и трећи колут у средини понешто смеђе-жуто обрубљен а по странама сасвим црн. Одозго је први колут посве црн, други бијел, али је полукружна или трокутна, кратка, са првим колутом спојена базална ијера средње црте црна. Трећи је колут бијел, по има на отразњем рубу црну попречну вршцу, која никако не стиже до постраног обруба. У једног је екземплара та вршца широка и непрекината, лежи изнад отразњег руба и полазе од ње три шљка (средњом и с обадију страна) све до предњег руба. У другог мужјака вршца је усака, понешто одаљена од отразњег руба, у средини на широко прекината, срам чега заправо састоји од двије попречне ијеге; у овог је дакле ♂ трећи колут понајвише бијел, док је у оног првог скоро црн. Четврти је колут црн са бијелим обрубом по страни, пети је црн и само у предњим кошковима бијел. Почевши од трећег колута покривен је отразњи дно тијела густом, притиснутом, ко сребро бијелом пахуљицом, која се нарочито петиче на црним мјестима. Ноге су жућкасто бијеле, бокови црни, изузевши једино њихов вршак; све су гољенице по средини провиђене црним колутима. На отразњим је гољеницама колут сасвим затворен, на предњим пак ± отворен. Врло његне крељуте су бјелкасте и ко стакло свјетле; јаче предње жмле су црвенкасто-жуте, остале једва видљиве. Женка (♀) подудара се посвема са описом врсте *lonnickii* Mik, само је чисто црна. Губица је у ње снажније развијена него у ♂.

Србија: Ниш, два ♂ и једна ♀ (Hilf).

Lasiopa Br.

villosa F. Босна-Херцеговина: Столац, 4 ♀ (Winneg.).
tenuirostris Lw. Столац, 2 ♂ и 4 ♀ (Winneg.); Пини у Србији, ♀ (Hilf); на брду Маријану код Спљета у шумама црног бора по цвјетовима концем маја обична, честа такођер код Солина и Шибеника (Strobl); Задар, 11 ♂ ♀ (Novak).

Oxycera Mg.

muscaria F. На Хвару, ♂ ♀, пије ријетка, мај—јули (Novak).

Alliocera W.

graeca Snd. Далмација: Трогир, ♂ (Apflb.).

Stratiomyia Geoffr.

chamaeleon Deg. Србија: Пожаревац и Пини, 1 ♂, 2 ♀ (Hilf).
cenisia Mg. Pleske у Wiener entomolog. Zeitschr., 1899., стр. 266. Хвар, 6 ♂ (Novak); Маторог ♀ (Apflb.).
*erythrocer*a Egg. Србија: Пожаревац, 3 ♀ (Hilf).
longicornis Scop. Далмација: крај Солина, 23. маја, једна ♀ (Strobl).

Odontomyia Mg.

ornata Mg. Чапљина, ♀ (Winneg.), Сан Стефано код Цариграда, ♂ (Apflb.).
flavissima F. Задар, 1 ♂, 4 ♀ (Novak); Домаговићи, ♂ (Winneg.).
viridula F. Србија: Ак-Паланка и Пожаревац, 3 ♀ (Hilf).
(Subgen. *Psellidotus* Rond.) *byzantina m. ♂ 9 м.м., ♀ 11 м.м. *Nigra, villosa, oculis villosis, abdominis lateribus pedibusque aurantiacis; femoribus praeter apicem et annulo tibiaram posticarum nigris; scutelli dentibus minimis; alis hyalinis.*

Подсјећа величином и бојом посвема на врсту *annulata* Mg., разликује се али од ње врло лако по густо длакавим очима, другим и густим длакама на глави и торакеу, штитом скоро без трна, те чини тако прелаз к врсти *lasiopa*. Најближе јој је еродна *cephalonica* m., која има такођер густо длакасте очи (Wiener entomolog. Zeitschr., 1898., стр. 297. из Крфа; ја сам ју ондје описао, и то двојечи, ко одлику врсте *limbata*, по пошто ова има огољене очи, то ју сада држим за самосталну врсту).

♂. Велик ко *annulata*. Глава, очи и тораке на густо зарашћени дугачким и одетојечим, црвенкасто бијелим длакама; осим тога има и месонодум густу, притиснуту риђу длаку; затка мање густо и на краће длакаста. Глава округласта; очи се у приличној дуљини сударају; плочице (facette) дђње половине примјетно су мање. Рилце кратко, еспрам краја знатно удебљано. Пинци понешто дуљи него глава; први чланак, понешто дуљи од другог, има дугачку длаку, док је длака на другом чланку краћа; трећи је чланак дуљи него она два заједно те је гђ, скоро једнако широк, еспрам краја помало тањи и завијен; држак кратак, гђ и тубаст. Тораке и штитац једнолико црни, густо и фино пунктираши; штитац има два незнатна и јасно доље нагнута трна. Затка е дђње стране посвеуда паранчасто црвена, одозго — еублизу ко у врсте *annulata* — провиђена ошироком црном браздом по средини, која се на бази сегмената до окрајњег руба проширује те је на широко по странама паранчасто црвена. Први колут посве цри, пети цри са отрага широким, по странама узаним паранчастим обрубом. Ноге паранчасте, само су бокови близу до врха и слабо ошироки средњи колут отражњих гољеница црне боје. Заманика (Schwinger) бијела, крила свјетла ко стакло, јаче жиле жуте, док су оне што творе дијскоидалну етапницу тамније. Прве и треће жиле, које ничу у тој етапници, нема никакко; друга и

четврта жила јасно се разабиру те се свршавају нешто пред крељутним окрајком; иначе се мрежа жилица подудара с оном у врте *annulata*.

♀. Одетојече длаке по глави, очима и торакеу краће су и слабије густе; притиснуте длаке на месопотуму врло су кратке и блиједо жућкасте ко у туча. Глава није поеве црна већ се с обичју страна нешто избаченог губичног руба виде црвенкасто жуте, дуголасте пјеге. Образ има фише попречне браздице и нешто извишениу, конљаству, скоро голу и глатку прутину између уста и шишака. На челу, високом једну трећину од ширине главе, види се изнад шишака прилично широки попречни утисак, који елике све до очију. Глава не пада окомито одмах иза очију (као у ♂), већ показује умјерено широку, сребрнасто сјајну прутину са притиснутим длакама. Шитац је на отразљем рубу црвенкасто жут; два трна нешто су јаснија него у ♂, али леже такођер уз дњи руб. Парапчасте пјеге на затки знатно су мање; прва је прилично велика, друга и трећа усека и попречно положена; четврти и пети колут обрубљени су на усеко а црвенкасто жуто уз читави пострани руб, пети колут такођер уз отразњи окрајак. Парапчести трбух није поевуда једнаке боје, јер видимо на трећем и четвртном колуту по средини узану црну попречну црту, а на петом црну тачку. Ноге су удешене ко у ♂, само су тарзе скоро поеве тамне, док је црни осредњи колут на отразљим гољеницама шири те се одозго повлачи скоро до краја. Крељутн ко у ♂, али су жиле снажније те се она прва, која ниче из дискоидалне станице јасно повлачи до крељутног руба.

Сан Стефано код Цариграда, два ♂ и једна ♀ (Apflb.)

Sargus F.

euprarius L. Ниш у Србији, ♂ (I. Hilf).

Chrysomyia Macq.

formosa Scop. Задар, Хвар, честа (Novak). Сплет, Солни, обична (Strobl); Ак-Паланка, Пожаревац, Ниш у Србији (Hilf); Столац, 2 ♂ (Winneg.).
melanopygon Zell. Србија: Пожаревац, ♀ (Hilf).

Збирка Siebäck-ова: *Pachyg. leachi* (Трогир, I. Sieb.); *Nemot. signatus, varius* и *obscuripes* Lw. (I. Erber; ове двије пошљедње биће из Крфа, одакле сам их добио посредовањем Erber-a); *Lasiopa villosa* (Задар, I. Sieb.), *calva* (Сплет, I. Gasp.); *tenuirostr.* (Сплет, I. Gasp.); *Citell. dahlii* (I. Erber); *Oxycera meigenii* и *muscaria* (I. Erber); *leonina* (Задар, I. Sieb.). *Allioc. graec.* (Далм., I. Erb.); *Stratiom. furcata* (Сплет, I. Gasp.), *longicornis* (Задар, I. Sieb.), *erythrocer* (Далм., I. Erb.); *Odontom. tigrina* (Задар, I. Sieb.), *ornata* (Задар, I. Sieb.), *flavissima* (Далм., I. Erb.); *Sargus bipunct.* (Далм., I. Erb.); *Beris morrisii* (Сплет, I. Gasp.); *Actina nitens* (Трогир, I. Sieb.).

II. фамилија: **Xylophagidae.**

Coenomyia ferruginea Scop. Ливно, ♂♀ (Apflb.), Трогир (I. Sieb.).

III. фамилија: **Tabanidae.**

Tabanus L.

solstitialis L. *form. *melanochroitica* Br. Превеса, ♀ (Apflb.).
lateralis Mg. Карпаченин, ♀ (Apflb.); Столац, ♂ (Winneg.).
ater Rossi. Босна-Херцеговина: Столац и Дбње Блато, 2 ♀ (Winneg.).
umbrinus Hff. Босна-Херцеговина: Столац, 1 ♂, 3 ♀ (Winneg.).
gigas Herbst. Србија: Ак-Паланка и Пожаревац 2 ♀ (Hilf).

- lunatus* Wied. Задар, 4 ♂, 4 ♀ (Novak); Ниш у Србији, ♂ (Hilf).
quatuornotatus Mg. Сплет, 25. маја 4 ♀ (Strobl); Требевић, ♀ (Apflb.); Радоцељ ♀ (Reiser); Ак-Паланка у Србији, ♀ (Hilf).
 *nemorialis Mg., Br. Mon., стр. 70. Задар, ♀ (Novak).
graecus F. Задар, Хвар, јуни—децембар, 1 ♂, 6 ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, 2 ♂, 3 ♀ (Winneg.); Србија: Ниш ♂ (Hilf).
bromius L. Сплет, 25. маја, 2 ♀ (Strobl); Босна-Херцеговина: Столац, ♀ (Winneg.).
tergestinus Egg. Задар, ♀ (Novak).
autumnalis L. Сарајево, ♀ (Winneg.).
 *maculicornis Zett. Br. Mon. 93. Србија: Ак-Паланка, ♂ (Hilf).
glaucopis Mg. Задар, ♂ (Novak).

Збирка Siebäck-ова: *micans*, *auripilus*, *gigas* (Сплет, I. Gasp.); *bovinus* (Задар, I. Sieb.); *ater* и *lunatus* (Далм., I. Erber).

Haematopota Mg.

- *bigoti Gob., Wiener entomolog. Zeitschr., 1882., стр. 155. Србија: Ниш, ♀ (Hilf).
 *variegata Fbr., Schien., I., 38. Задар, ♀ (Novak).

Chrysops Mg.

- coecutiens* L. Босна-Херцеговина: Столац, 2 ♀ (Winneg.).
marmoratus Ross. Стилице (Stylis), ♀ (Apflb.).
relictus Mg. Трескавица-планина, 2 ♀ (Apflb.).
 *rufipes Mg. Србија: Пожаревац, 3 ♂ (Hilf).

V. фамилија: **Bombylidae.**

Lomatia Mg.

- belzebul* F. var. *erymnis* (код Loew-а као врета, али су по њему нетакнуте разлике тако сипушне, да ја *erymnis* спајам са *belzebul*). Задар, 3 ♂, 2 ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, 4 ♂, 2 ♀ (Winneg.).
sabaea F. Задар, Хвар, 6 ♂, 1 ♀ (Novak); Србија: Пожаревац, 1 ♂, 2 ♀ (Hilf).
atropos Egg. Задар, ♂ ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, ♀ (Winneg.).
 *rogenhoferi Lw., Mg. VIII., 143. (из Подолије). Србија: Ниш, ♂ (Hilf).

Anthrax Scop.

- perspicillaris* Lw. Задар, 3 ♀ (Novak).
morio L. Задар, 3 ♂, 1 ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, 2 ♀ (Winneg.); Србија: Пожаревац, ♂ (Hilf).
velutinus Mg. Задар, Хвар, ♂ ♀, није ријетка (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, ♂ (Winneg.).
afer F. Задар, ♂ (Novak).
paniscus Ross. Србија: Ниш, ♂ (Hilf).
flavus Mg. Задар, Сплет, Хвар, није ријетка (Novak); Србија: Ак-Паланка, ♂ (Hilf).
cingulatus Mg. Задар, Хвар, 4 ♂, 2 ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, 3 ♀ (Winneg.).
ixion F. Задар, ♂ ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, 2 ♀ (Winneg.).

Argyramoeba Schin.

- tripunctata* Wied. Задар, ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, 2 ♀ (Winneg.).
 *isis Mg. var. *pilosula* Lw. (У литератури не нађох ово име; ваљда само у litt. Од типичне врете *isis*, коју сам сабрао код Ријеке [Fisne], може се разликовати

само по длакавом дѳњем лицу, које није посве жуто, него понајвише црно [биће дакле ваљда само њезина одлика]. Задар, 1 ♂, 2 ♀ (Novak); један сам екземплар без означеног налазишта, провиђен оригиналном етикетом Loew-a, купно од Erber-a.

*binotata Mg. Хвар (каталог Novak-a; нема је у оставитини па је дакле по свој прилици пропала; вјеројатно је ипак, да та врста живи у Далмацији, јер сам ју често сабирао око Ријеке).

*leucogaster Mg., Schin. 54, Задар, ♀ (Novak).

*sinuata Fall., Schin. 53. Сарајево, ♂ (Winneg.).

Eucroposopa Macq.

vespertilio Wied. Задар, 1 ♂, 3 ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, ♀ (Winneg.).
jacchus F. Задар, Кошар и т. д. ♂ ♀, није ријетка (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, 1 ♂, 2 ♀ (Winneg.).

*germari Wied., Schin. 56. Задар, ♀ (Novak); подудара се сасвим са мојим примјерцима из Калоче и других мјеста у Угарској (I. Thalhammer) и са Антилибагона (I. Dr. Mauthner).

Bombylius L.

punctatus F. Босна-Херцеговина: Домановић и Столац, 1 ♂, 5 ♀ (Winneg.).

ater Scop. Задар, ♂ ♀, честа (Novak); Шибеник, ♀, 25. августа (Strobl); Босна-Херцеговина: Столац, ♂ ♀ (Winneg.); Србија: Пожаревац и Ниш, 9 ♂ ♀ (Hilf).

*pictus Pz., Schin. 60. Далмација: Груж, ♂ ♀ (Apflb.); Босна: Сарајево, ♀ (Apflb.).
discolor Mik. Задар, ♂ ♀ (Novak).

medius L. Задар, Хвар, 4 нормална ♂ (Novak); Србија: Пожаревац, ♂ (Hilf).

var. *dalmatina* n. (Ово име уводим за ову у Wiener entomolog. Zeitschr., 1893., стр. 33. из Силета описану прелазну форму к врсти *punctipennis* Lw.). Чланљива, ♂ ♀ (Winneg.).

imbriatus Mg. Босна: На Требевићу, ♀ (Apflb.).

capillatus Palm. Хвар, 2 ♂ (Novak).

variabilis Lw. Силет, Шибеник, концем маја, 7 ♀ (Strobl); Задар, ♂ ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, 2 ♀ (Winneg.).

cinerascens Mik. Задар, ♂ (Novak); Силет, 24. маја, 1 ♂ (Strobl).

fulvescens Mg. Задар, Хвар, 3 ♂, 2 ♀ (Novak); Силет, на брду Маријану, концем маја, 7 ♂ (Strobl); Босна-Херцеговина: Столац, 1 ♀ (Winneg.); Србија: Ниш, ♂ (Hilf).

*minor L. Србија: Ниш, ♀ (Hilf); ја посједујем ову ријетку врсту из Грфа (I. Erber) и из Лавова, гдје је наметник на *Colletes fodisus* (Schmidt-Göbel, ♀ заједно са личинком).

Systoechus Lw.

hircanus Wied. Силет, 2 ♂, 2 ♀ (Novak).

*ctenopterus Mik, Loew, Neue Beiträge, Schin., I., 64. Задар, ♀ (Novak).

*var. *aurantus* Mg. (Облик са тамнијим гољеницама; Becker држи ју додуше у Wiener entomolog. Zeitschr., 1889., стр. 73. за нарочиту врсту, али по њему петакнуте различности јесу ипак ситније и промјенљиве природе; по мојем увјерсењу није дапаче *ctenopterus* специфично различан од *sulphureus*-a Mik; сабирао сам код Радкерсбурга по пловастим међашима многе ♂ од *sulphureus*-a и *ctenopterus*-a, али сам код одређивања често био неодлучан, јер осим по величини не нађох друге различности). Босна-Херцеговина: Столац, ♂ (Winneg.); имам примјерака такођер из Угарске.

Dischistus Lw.

*unicolor Lw., Neue Beiträge, 1855., стр. 47. Србија: Ниш, ♀ (Hilf).

minus Schr. Задар, ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, ♀ (Winneg.).

flavibarbus Lw. Примједба: Др. Kertész описује у Term. Füsz. 1901. једног *croaticus*-а из Новог, ♀ и додаје коначно, да ће мој *flavibarbus* са Хвара једва бити Лоев-ова врета, него да ће бити самостална врета. По како он не наводи разлоге за своје мишљење нити може да опише изразиту ♀ *flavibarbus*-а, то ја управо не знам што да почнем с овом његовом биљешком; истакнућу ипак, да су у *bombyliid*-а и онако већ многе форме описане као самосталне врете и да врло варирају разлике по боји и длакавости.

Ploas Ltr.

virescens F. Око Задра и т. д., у мају—јула врло честа (Novak).

*Phthiria Mg.

*umbripennis Lw. Linnaea, 1846., стр. 393., Mik у Zoolog.-botan. Gesellsch., 1881., стр. 592. (једна var.). — Брусје на Хвару, 1 ♂ (Novak); досад позната једино из Сицилије, Рима и (var.) Шпаније.

*gaedii Wied. Mg., Schin. I., 67. Врбоска на Хвару, 9. и 10. августа, 3 ♀ (Novak).

*Usia Ltr.

*novakii n. 3·5—5 мм. ♀: *Differt a florea* F. *et versicolore* F. *praecipue vena transversa ante medium cellulae discoidalis posita; dorso thoracis atro, nitido (non pollinoso), abdomine coerulescenti-atro.*

♂: *differt praeterea colore feminae.*

♀: Црна, сјајна, непопрашена; затка понешто модрикаста. Предња попречна жила доста је напред измакла од средње дискоидалне станице. Крељуги су свјетли ко стакло, само је оредња трећина предње базалне станице блиједо сивкаста. Врло је слична женкама од врета *florea* и *versicolor*, које су преко Erber-а и Bezzi-а досејеле у мој посјед, прва из Родуса (l. Erber, determ. Loew), друга из Калабрије; у обадију лежи ипак предња попречна жила тачно у средњи дискоидалне станице те су им затке метално зелене; *florea* има осим тога ванредно кратку, бјелкасту длаку. И сјајно црна врета *sicula* Egg. различна је према опису по својем кратком, са загасито жутиим длакама посутом торакеу. Не подудара се падаље с нашим ексемпларом баш ни једна од објављених по Loew-у и Mg. врета; најближе стоји још она из Марока описана вретом *atrata* F., Mg. I., 227. и VI., 328. али је опис доста непотпуни, па се у многочему разликује (примјернице „сјајно модра индиго-боја, смеђе длаке“ и т. д.). По длакавости и саставу жила моја се вретом највећма приближује врету *versicolor*; у глави, ницима, ширини чела и дубини рица нема примјетне различности, али хрват торакеа није прашљив нити испрутан, него посвуда сјајно црн; из финих тачака изникле, усправне црне длаке јесу дугачке, али ипак примјетно краће него у врету *versicolor*. Љуштице су бијеле, замашке жуте. Затка је црне боје са јасним прелазом у модру, њезине црне длаке далеко краће и гушће него у *versicolor*-а; тачке из којих длаке ничу јесу веће, тако да затка изгледа бразготинаста; облик јој је јајаст, површина умјерено сведена, доња страна врло конкавна; цјевкаста плодница извајала се у облику кратког осмог колута. Крељуги као у врету *versicolor*, изузевши већ истакнуте двије различности; у *versicolor*-а је читаво базално станица па и предњи руб јасно жуто-смеђе мутне боје. Последња жила дискоидалне станице лежи, управо ко у *versicolor*-а, тачно при зачетку рачве у треће уздужне жиле; кратка и права отразља попречна жила лежи такођер близу основнице дискоидалне станице; анална станица затворена, има држак, који је ипак много дужи него у *versicolor*-а.

♂: Док су моја три мужјака врете *versicolor* од женке у боји посве различна, подудара се ♂ врете *novakii* сасвим са ♀ те га можемо од ове разли-

ковати само по нешто узким раздвојеним очима и по великом, дебелом, слично ко у *versicolor*-а грађеном, сивим црном хиноширу.

Задар, 2 ♂, 3 ♀ (Novak). Досад није у фауни Аустро-Угарске позната ниједна врста.

Amictus Wd.

pictus Wied. Око Задра, ♂ ♀, није ријетка (Novak).

Geron Mg.

gibbosus Mg. Из Задра има 12 ♂ ♀ (Novak).

Toxophora Mg.

maculata Wd. Задар, 1 ♂, 5 ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, ♂ (Winneg.).

Збирка Siebäck-ова: *Anthrax polyphemus, velutinus, afer* (Далм., I. Erber), *Ixion* (Задар, I. Sieb.); *Ecopros. jacchus* (Задар, I. Sieb.); *Mulio obscurus* (Трогир, I. Sieb.); *Bombylius punctatus* (Задар, I. Sieb.), *medius* (Далм., I. Erber), *cinerascens* (Задар, I. Sieb.); *Dischistus minimus* (Задар, I. Sieb.); *Amictus pictus, Geron gibbosus* (Далм., I. Erber); *Toxoph. macul.* (Спљет, I. Gasp.).

VII. фамилија: **Empidae.**

Cyrtoma Mg.

*nigrum Mg. Босна: Бијам-планина, ♀ (Aprlb.).

Hybos Mg.

*culiciformis F. Хвар (каталог Novak-а, determ. Pokorny; али је нема у збирци).

Microphorus Macq.

*dalmatinus m. ♂. *Differt a velutino thorace coerulescenti-cinereo, nigro-trivittato, pedibus brunneo-flavis.*

Скоро идентична с вретом *velutinus* Macq.; по величини, крељутима, длакавости, облику пинаца, стражњим ногама и по хиноширу не видим никакве разлике, али је тораке модрикасто пепељасте боје и има три црне бразготине; пострани бразготине су скраћене а ноге смеђо-жуте. Можда је тек јужњачка одлика врете *velutinus*.

Задар, 1 ♂ (Novak).

Leptopeza Macq.

sphenoptera Lw. Вареш код Сарајева, ♂ (Aprlb.).

Heimerodromia Mg.

*stigmatica Wlk., Strobl у Wiener entomolog. Zeitschr., 1899., стр. 77. Пазарик (долина Круне), 1 ♂ (Winneg.).

Heleodromia Hal.

stagnalis Hal. Уз мореку обалу код Солина, 24. маја, ♂ (Strobl).

Tachydromia Mg.

- *oediconema Strobl, Dipt. v. Steierm., IV., стр. 211., ♂, Tief's dipt. Nachlass, стр. 32., ♀ = *caudicans* var. *flaviventris* Strobl, Steierm., IV., стр. 211. Задар, ♀ (Strobl).
 *cursitans F., Schin. 88., Strobl, Dipt. v. Steierm., I., 115. Хвар, (каталог Novak, determ. Pokorny; нема је додуше у збирци, али је врло вјеројатно, да се ова по другим странама обична врета налази и у овом подручју).
bicolor F. *var. Хрват торакеа је свјетло пепељасте боје, све су тарзе видљиво црно испрутане; можда је то spec. nova. По ливадама уз морску обалу код Спљета, 25. маја, 1 ♀ (Strobl).
 *flavipes F., Strobl, Dipt. v. Steierm., I., 116. Задар, Хвар, 3 ♀ (Novak); Карпенин, ♂ (Apflb.), али одређивање није поуздано, јер нема трећег чланка у шици.
 *dalmatina n., ♂ 3, ♀ 2.5 м.м. *Nigra thoracis dorso flavidopollinoso setis nigris; antennae capite longiores, nigrae seta obscura; pedes lutei tarsi nigroannulatis; vena 3. et 4. convergentibus.*

Врета средње величине, блиско сродна са вретима *alpigena* n., *maculipes* Mg., *longiseta* и *pubicornis* Zett., *brunneitibia* Strobl; пошљедњу поставио сам ја у Wiener entomolog. Zeitschr., 1899., стр. 78. као варијетету од *pubicornis*-а, но Bezzi сматра ју у Soc. ent. ital., 1899., стр. 153. добром врстом. Од свих наведених врета разликује се *dalmatina* по својој видљиво сведеној трећој и четвртој уздужној жили; од *alpigena* због својих црно испрутаних тарза; од *maculipes*-а тиме и много дуљим шицима, црном длаком по торакеу и штиту; од *longiseta* тиме, што шици на основици нијесу црвени и што длака по торакеу није жуута; од осталих двају врета тиме, што је тораке више запрашен.

♂: Глава црна, али чело и образ сребрнасто прашњасте. Очи врло узано растављене. Тинало врло малено, црвено-жуто; рице сјајно црно, скоро дугачко ко и глава. Шици посвуда црикасти, много дуљи од главе; трећи чланак видљиво пахуљаст, нешто дуљи него тамна чекиња. Тораке посвуда на густо прашњив, на грудима постранце бјелкасто, на хриту жућкасто сив; кратке длаке несређене, блиједе, одуље чекиње уз руб и оне двије на штиту црне. Затка сјајно загањто смеђа са кијачастим хиошигом. Ноге заједно са стегницама сјајно црвенкасто-жуте, са доста дугим длакама; само најстражнији вршци кољена црни а све тарзе врло лијепо испрутане. Предњи бокови дебели, с доње стране обрасти дугачком длаком; средњи бокови још дељни, с доње стране на кратко наизупчани; отразњи бокови танки. Крељуги нормалне, са прилично блиједим жилама; стигматикална одебљина блиједа; трећа и четврта уздужна жила при крају видљиво сведене, али ипак не тако оштро као у врете *caudicans*; отразња базална станица врло косо докрајчена.

Женка се незнатно разликује од мужјака. Шици су једва нешто мањи, трећи чланак обично дугачак ко и чекиња; отразњи дно тијела нешто блеђи, мјестимце црвенкаст.

Хвар, 2 ♂, 5 ♀ (Novak).

- *minuta Mg., III., 76., Schin., I., 89., Strobl, Steierm., I., 118. Задар, ♂ ♀ (Novak).
novakii Strobl, Wiener entomolog. Zeitschr., 1893., стр. 37. По ливадама уз морску обалу код Спљета, концем маја, 1 ♂ (Strobl).

lesinensis Strobl, на ozn. мј. 38. Такођер код Задра, 1 ♂, 4 ♀ (Novak).

- *fascipes Mg. var. *obscurior* n. Задар, ♀ (Novak).

Ова се ♀ по величини (4.3 м.м), боји и саставу жила тако добро подудара са нормалном женком, коју сам описао у Dipt. v. Steierm., I., 120., да ју свакако морамо потегнути у облични колут *fascipes*-а; она се ипак разликује по много тамнијој боји длака на торакеу и бедрима. Једну одлику (var.) са тамним длакама на торакеу (var. *melanochoeta*) поставио је већ Bezzi у Soc. ent. ital., 1899., стр. 158. У моје су женке али и бедра унадно тамна. Предњи су кукови само на врху жути; предњи су бокови жути, али имаду на њиховом хриту врло широки, црни набор, који сљеде од базе до близу вршка; средњи су бокови црни, у широком кољену жути; отразњи су бокови црни, кољено

им је широко, а с горње су стране од базе до у средину жути. Гољенице су ипак, ко у нормалне форме, повуда живахно жуте, а тарзе црно испрутане.

Drapetis Mg.

*aenescens Wied., Loew, Neue Beiträge, 1859., стр. 35., Schin., I., 96. Задар, 3 ♂, 5 ♀. У неких су екземплара гољенице сасвим црне, у других опет тамно жуто-црвене; ове вариације истиче већ Loew и наводи ту врсту из Немачке, Француске, Италије и Канада; ја сам ју већ више пута добио од проф. Thalhammer-а из Угарске.

Rhamphomyia Mg.

sicbäcki n. Како ми ипсом јавља Dr. Bezzi, пађе се та врста и код Сондрија у Италији.

Empis L.

(I. скупина) *laeta Lw., Berliner entomolog. Zeitschr., 1869., стр. 81. Босна: На Требевићу, 1 ♀ (Apflb.).

(III. скупина) *meridionalis Mg., Schin., I., 103., Strobl, Steierm., I., 62. На Требевићу, ♂ (Apflb.).

rustica Fl. Босна: Пазарик у долини Групе, 1 ♂ (Winneg.).

confusa Lw. На Требевићу, ♀ (Apflb.).

(IV. скупина) *tesselata* F. Карпачени, ♂ (Apflb.).

nepticula Lw. Чапљина, 2 ♂ (Winneg.).

*fallax Egg., Schin., I., 105., var. *fem. posticis tantum luteis, anterioribus nigris*. Чапљина, ♀ (Winneg.).

erosa Lw. Задар, 9 ♂, 13 ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, ♀ (Winneg.).

livida L. На Требевићу, ♂ (Apflb.).

*pteropoda Egg., Schin., I., 105. Сарајево, ♂ (Winneg.).

*cothurnata Br. (из Грчке), Loew, Mg. VIII., 258. и Wiener entomolog. Zeitschr., 1864., стр. 255. Чапљина, 3 ♀ (Winneg.); подудара се тачно с једним типом Loew-а из Њрфа (I. Erber).

(V. скупина) *dedecor* Lw. Сплет, 1 ♂, 3 ♀ (Novak).

(VI. скупина) *chioptera Fall., Schin., I., 106., Loew, Berliner entomolog. Zeitschr., 1867., стр. 54. Задар, један типични ♂; Хвар, 1 ♀, одређена по Rokorny-у као *subpennata* Macq.; подудара се с описом Macq., али је поуздано доста обична форма ♀ са скоро стаклено-свјетлим крељутима, док потпуно у боји израсте ♀ имаду ± смеђасте крељуте.

*var. *sicula* Lw., Berliner entomolog. Zeitschr., 1867. (као врста, али се разликује од нормалне форме само тамнијим длакастим ободом, па је с тога под сигурно тек јужнија одлика).

Задар, ♂ ♀ (Novak).

*albinervis Mg. III. 26.; Schin. 106. Сарајево, 1 ♂ (Winneg.). Женке се појављују у два облика: a) form. *impennis* n. са неперастим отразњим ногама, па којима се виде тренавичасте длаке; b) form. *pennata* n. са јасно ± перастим отразњим ногама. Оне ♀, које сам описао у Dipt. v. Steierm. I., 74. припадају другом облику; од онда сам нашао ♀ 1. и 2. облика почесто око Адмонта. Mg. имао је пред собом први облик, пошто пише: „Шигде нијесам запазио перасту длакавост“. Иегов је опис Schiner тек препишао, јер собом није сабрао и петраживао ту врсту; она се и не налази у Schiner-овој збирци. Женке првог облика пађу се у нашем подручју; ја сам их сабрао код Дујна, 4 ♀ са бјелкасто жутиим замашкама и око Сплета концем маја 1 ♀ са црно смеђим замашкама, али је до овог екземплара дошла маст или му је влагом боја пострадала, па би било могуће, да су замашке првобитно биле свјетлије.

genialis Strobl, Wiener entomolog. Zeitschr., 1893., стр. 39. Хвар, ♂ ♀ (Novak).

brunnipennis Mg. Око Задра, ♂♀, честа (Novak).

(VII. скупина) *femorata* F. Хвар, ♀ (Novak).

erberi Novak. На Требевињу, ♂♀ (Apflb.); Србија: Ак-Паланка, ♀ (Hilf).

*palparis Egg., Schin. I., 110.; Loew, Wiener entomolog. Zeitschr., 1864., стр. 353. и даље. Пожаревац, ♀ (Hilf).

Hilara Mg.

carinthiaca Strobl, Mon., стр. 144. Босна: Пазарић у долини Групе, 3 ♂, 3 ♀ (Winneg.).

dalmatina n. Такођер уз морску обалу код Сплета концем маја, 1 ♂ (Strobl).

*fusitibia Strobl. у Wiener entomolog. Zeitschr., 1899., стр. 21. Уз обалу код Солина концем маја 2 ♀; сасвим идентична е мојим екземпларом из Шпаније (Strobl).

matroniformis Strobl. у Wiener entomolog. Zeitschr., 1893., стр. 40., ♂. Задар, Хвар 11 ♂, 5 ♀ (Novak).

Женка, која још није описана, разликује се од ♂ само тиме, што јој предње ноге нијесу одебљане те су нормално зарасле длаком; отражње су гољенице, — као у мужјака — једноставне, танке и равне.

VIII. фамилија: *Asilidae*.

Leptogaster Mg.

cylindricus Deg. Брусеје на острву Хвару (каталог Novak, determ. Pokorny; нема је у збирци; ваљда једнаке врете што слиједи).

*pedunculatus Lw., Linnaea II., 405. (из Сицилије). Задар, 1 ♂ 11 ♀ (Novak).

Може се од *cylindricus*-а разликовати једино по дуљем дршкы друге субмаргиналне станице, која сичке по Loew-у нешто преко крајка дијекондалне станице; биће да је варијетет *cylindricus*-а; у мојег екземплара сичке онај држак само до крајка дијекондалне станице, док је у *cylindricus*-а знатно краћи. Од Erber-а добио сам по Loew-у детерминирану ♀, али налазиште није назначено.

*nigricornis Lw. на озн. мј., Schin., I., 118. Задар, ♂ (Novak); сабирао сам доста често ♂♀ око Волоске у Петри.

Dioctria Mg.

oelandica L. Задар, 7 ♀ (Novak).

*rufithorax Lw. Neue Beiträge, 1853., стр. 37., ♂; Loew, Mg. VIII., стр. 70., ♂; Schin., I., 119. Србија: Ниш, 2 ♂ (Hilf); из Калоче добио сам често ♂♀ од проф. Thallhammer-а.

*humeralis Zell. Schin., 119. Брусеје на Хвару и Пакленица (каталог Novak, determ. Pokorny; нема је у збирци); посједујем ову врету из Дђње Аустрije, Угарске и хрв. Приморја, спрема чега је вјероватно, да ова врета живи и у Далмацији.

longicornis Mg. Србија: Пожаревац, ♂♀ (Hilf); Босна: Травник, 2 ♂, 1 ♀ (Thallhammer).

*calceata Mg. Србија: Ниш, двије нормалне ♀ (Hilf).

*var. (vel. spec. propr.?) *nigriventris* n. ♂ 8, ♀ 11 м.м. *Differt a typo corpore paullo robustiore, abdomine ♂ toto nigro, ♀ nigro, segmentorum 3. et 4. basi anguste rufa.*

По Schiner-у не може се *calceata* Mg. никако одредити. Он ју убраја у ове врете, чији је трећи чланак нишца много дуљи него први и други заједно; по типичним екземпларима из Медлинга, добављеним од Pokorny-а, речени је чланак ипак само сублизу тако дуг ко 1. + 2.; падаље вели Schiner, да је горња трећина предњих ногу тамно смеђа, док је у петину тек горња трећина предњих гољеница ове боје (биће да имамо посла са штампарском погрешком). Није потпуно правилан ни навод Loew-а у Linnaea II., 439., да на прена нема еребрнасте бразде, јер се у петину онажава узани и прекинути еребрнасти прутини, који полази од крељутног корјена до предњих бокова; али у ове врете

мањка скоро сасвим она окомота бразда прељевајућег сјаја између крељутног корјена и средњих бокова, коју видимо у других врста. По проведеним употребајима подудара се посвема моја одлика са типичним ексемпларом по творби пинаца, по боји торака и ногу и по структури отражњих ногу; али је нешто снажније грађена и већа те се видљиво разликује по сасвим црном отражњем тијелу у ♂ и ♀; женка има ипак при основи трећег и четвртог колута узани, загасито црвени нâе. У мужјака су — ко у нормалне форме — сви бокови сасвим жуто-црвени, док су предње гољенице од прилике у окрајној трећини а отражње гољенице посвуда, изузевши само трећину при основи, смеђе; средње су гољенице посвуда сасвим жуто-црвене а тарзе црно-смеђе. У женке види се смеђа боја јасно само на предњим гољеницама; отражње су, дапаче и већи дно отражњег стопала, прилично жуто-црвене; ипаче су тарзе црно-смеђе. Женка се — ко и нормална ♀ — разликује надале од ♂ по дјеломично црвеној бразди на рамену и штиту (између штита и крељутног корјена). Врста *flavipes* Mg., која такођер имаде кад и кад црвене бокове, лако се распознаје по широким и прељевајућим се браздама на прима, црнкастом (само на вршцима) предњим гољеницама, по дјеломично жути тарзама и т. д.; — остале се врсте распознају такођер по својим жути боковима.

Задар, 3 ♂, 1 ♀ (Novak).

*reinhardi Wied., Schin., I., 120. Сарајево, ♂ (Winneg.).

linearis F. Србија: Пожаревац, ♀ (Hilf).

lacta Lw. Задар, 1 ♂, 2 ♀ (Novak).

*liturata Lw., Mg. X., 121. Столац, 2 ♀ (Winneg.); подударају се посвема по Loew-у.

Dasypogon Mg.

teutonius L. Босна-Херцеговина: Столац, 1 ♂, 2 ♀ (Winneg.); Србија: Пожаревац, ♀ (Hilf); по каталогу Novak такођер у Далмацији, али је нема у збирци.

diadema F. Задар, Хвар, у јуну и јулу ♂ ♀ честа (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, ♂ (Winneg.).

Од *Xiphocercus glaucius* Rss. налази се у Novak-овој збирци ♂ са острва Хвара.

Stenopogon Lw.

sabaudus Fbr., Schin., I., 127. Босна-Херцеговина: Столац, ♂ (Winneg.).

Stichopogon Lw.

*albofasciatus Mg., Schin., I., 128. Србија: Пини, ♀ (Hilf); подудара се са ексемпларима из Јужне Тиродеке (I. Pokorny) и из Маџерата (Италија, I. Bezzi).

Habropogon Lw.

exquisitus Mg. Задар, ♀ (Novak).

appendiculatus Schin. Задар, Хвар, 8 ♂, 11 ♀ (Novak).

Holopogon Lw.

*fumipennis Mg., Schin., I., 130. Задар, ♂ ♀ (Novak).

Примједба за *priscus* Mg. Откад сам објавио описе у Wiener entomolog. Zeitschr., 1893., стр. 34. добио сам *claripes* Lw. у обада спела ише пута из Угарске добротом проф. Thalhhammer-а те сам се увјерно, да Schiner-ов опис I., 130. припада само за мужјаке; женке имаду знатно краћу длаку и свугдје црне крељутне жиле те се посвема подударају са *priscus*-ом; сиром тога су *claripes* и *priscus* истојетни. У Novak-овој збирци налазе се двије ♀ из Хвара.

*Heteropogon Lw. (касније прозвао је Loew ову врсту *Anisopogon*).

*ornatipes Lw., Bemerk. über die Asilidae, 15. Брусје и Врбова на острву Хвару у јуну и јулу, 2 ♂, 1 ♀ (Novak); Чапљина, ♀ (Winneg.)

Lasiopogon Lw.

cinctus F. Хвар, 2 ♀ (Novak).

*Cyrtopogon Lw.

*maculipennis Macq. По Loew-у, Die europäischen Raubfliegen, стр. 519. у Далмацији; по мојим опажањима тек планинска врста.

*ruficornis F., Schin., I., 135. Грахово, ♀ (Apflb.).

Laphystia Lw.

*sabulicola Lw., на озн. мј. стр. 538.; Schin., I., 137. Србија: Пожаревац, ♂ ♀ (Hilf). (*erberi* Schin., Zoolog.-botan. Gesellsch., стр. 996. посједујем посредовањем Erber-а из Крфа; можда је има и у јужној Далмацији.)

Laphria Mg.

maroccana F. Хвар, 2 ♂, 2 ♀ (Novak); Србија: Ак-Паланка, ♀ (Hilf).

ephippium F. Србија: Ак-Паланка и Пини, 3 ♂ ♀ (Hilf).

flava L. Ак-Паланка, ♀ (Hilf); Пловдив, ♀ (Apflb.); по Novak-овом каталогу такођер из Пакленице у Далмацији, али је нема у збирци; из истог мјеста наводи се и врста *marginata* L., али и ње нема у збирци.

Asilus L.

(I. *Asilus* Lw.) *crabroniformis* L. Задар, ♂ ♀ (Novak).

(III. *Antiphrisson*) *trifarius* Lw. Хвар, мај до августа, 2 ♂, 2 ♀ (Novak).

(IV. *Dysmachus* Lw.) *spiniger* Zell. Задар, ♀ (Novak); Столац, 6 ♂ ♀ (Winneg.); Ак-Паланка у Србији, ♂ ♀ (Hilf); Варишони и Сан Стефано код Цариграда, 4 ♂ ♀ (Apflb.).

forcipula Zell. Грахово, ♂ (Apflb.); Трескавица-планина, ♂ ♀ (Apflb.); Србија: Пожаревац, 3 ♂ ♀ (Hilf).

praemorsus Lw. Србија: Пини и Пожаревац, 2 ♂, 1 ♀ (Hilf).

stylifer Lw. Јанина у Албанији, ♂ (Apflb.).

*bilobus Lw., Mg. IX., 138. Србија: Пожаревац, 2 ♂, и то она одлика са посве црним гољеницама, коју наводи Loew из Мехадје (l. Hilf); подудара се сасвим са једним Loew-овим типом из Мехадје (l. Erber).

*cephaleus Lw., Mg. IX., 133. Задар, 2 ♂, 1 ♀ (Novak); Јанина у Албанији, 1 ♂, 3 ♀ (Apflb.); подудара се тачно са два ♂ из Крфа (l. Erber), које је одредио Loew.

(VI. *Machimus* Lw.) *rusticus* Mg. Чапљина, ♂ (Winneg.); Пини у Србији, ♀ (Hilf); Бургае на Црном мору, ♂ (Apflb.).

*basalis Lw., Linnaea, II., 16., Lw., Mg. IX., 167., Schin., I., 151. Бургае, 1 ♂ (Apflb.); подудара се тачно са Loew-овим типом из Крфа (l. Erber); имам је такођер из Угарске и Седмоградеке.

cyanopus Lw. Задар, Хвар, 1 ♂, 3 ♀ (Novak).

(VII. *Cerdistus* Lw.) *erythrurus* Mg. Задар, ♂ ♀ (Novak).

var. *albispinus* Palm. Босна: Домаковић, ♂ ♀ (Winneg.); Хвар, 4 ♂, 2 ♀ (Novak).

*var. *nigripes* Strobl, Dipt. v. Steierm., I., 35. Столац, ♀ (Winneg.).

(X. *Epithriptus* Lw.) *cingulatus* F. Сарајево, ♂ (Winneg.); по Loew-у (Linnaea, II., 109.) почешће сабрана око Цариграда.

*setulosus Zell., Lw., Schin., I., 157. Задар, 2 ♀ (Novak).

У мојој фауни мањкају још ове секције:

*(XI. *Mochtherus* Lw.) *pallipes* Mg., Lw., Schin., I., 153. Хвар (каталог Novak-а, determ. Pokorny, али је нема у збирци).

*schineri Egg., Schin., 153. Задар, Хвар, 2 ♂, 2 ♀ (Novak); Ријека у Црној Гори, ♀ (Mustaj-beg).

(XII. *Pamponerus* Lw.) *germanicus F., Schin., I., 144. Србија: Пожаревац, ♀ (Hilf).

(XIII. *Echthistus* Lw.) *rufinervis Wid., Loew, на озн. мј. 142., Schin., I., 144. Варшона (Панетсу), ♂ ♀ (Apflb.).

(XIV. *Stilpnogaster* Lw.) *aemulus Mg. var. *setiventris* Ztt. Пенореди Strobl, Dipt. v. Steierm., I., 33. Вишеград у Босни, ♂ (Apflb.).

Sieböck-ова збирка: *Leptog. pedunculatus* (l. Erber); *Dioctr. rufipes* (Силџет, l. Gasparini); *Dasyrog. diadema* и *melanopterus Lw. (Силџет, l. Gasparini; ово пошљедње одређивање биће погрешно, јер Loew наводи *melanopterus*-а само из Андалузије); *Xiphocerus glaucius*, *Habrop. exquisit.*, *appendic.*, *Laphria maroccana* (Далмација, l. Erber); *aurea*, *ephippium*, *fuliginosa* (Задар, l. Sieböck), *flava* (Силџет, l. Gasparini); *Asilus crabroniformis* (Задар, l. Sieböck), *rufibarbis* (Силџет, l. Gasparini), *cyaneopus* и *socius* (Далмација, l. Erber).

IX. фамилија: **Scenopinidae.**

Scenopinus Latr.

*albicinctus Ross., Zelleri Lw. у Stettiner entomolog. Zeitschr., 1845., стр. 314., Loew, Mg. X., 151. (Синџија, Шпанија; по Bezzi-у у Soc. ent. ital., 1898., стр. 36. раширена у читавој Италији.) Врбова на Хвару, 6. августа, 1 ♂, 1 ♀ (Novak).

*lesinensis m. ♂ 2.5, ♀ 3.м.м. *Niger, subopacus, abdomine nitido; halteribus pedibusque fuscis, tarsis luteis; alis hyalinis; ♂ oculis connexis, ♀ fronte latiuscula.*

Слична врсти *niger* Deg., али се од ње врло лако разликује по много мањој величини тијела, по свијетлим ко стакло крелутима и састављеним очима у ♂; не подудара се са ниједном по Loew-у описаном врстом из Сибирије.

♂: Глава скоро онаква као у *fenestralis*-а, полукругласта; образи и јабучнице врло узане; очи врло велике, црвено смеђе, у горњој половини далеко веће фасете него у доњој; чеони трокут мутан, шиљае, са браздом по средини; изнад њега сударају се очи у приличној дужини. Пшци су дугуљасто јајасте ко у *glabrifrons*-а и *fenestralis*-а, али им је трећи чланак нешто краћи. Хрбат торакеа скоро мутан, на густо и у етно пунктиран у наборима. Штитац сведен, полукругласт. Отражни дио тијела кратак, дебео, елиптичан са прилично великим, туним хиононим. Читава главица замашке и ноге тамно смеђе, само су тарзе скоро сасвим црвено-жуте. Крелути прилично кратке, свијетле ко стакло са жуто-смеђим жилама; жиле се провлаче ко у *fenestralis*-а, само је горња грапа у рачве треће уздужне жиле нешто краћа, етрмија и прилично равна.

♀: Нешто већа; чело широко за једну четвртину главе, наборано, мутно те има у предњој половини дубоку и прилично широку уздужну пругу; орбитална пругица је глатка и сјајна; очне фасете су посвуда подједнаке. Отражни дио тијела нешто је дужи, постепено се проширује према затки те се у трокуту свршава. Иначе се ♀ подудара с ♂.

Врбова и Брусје на острву Хвару у јулу 2 ♂, 1 ♀ (Novak ју означаје као *niger*, одређена по Pokorny-у).

X. фамилија: **Therevidae.**

Phycus Walth.

dispar Mg. Из Задра имамо 2 ♂, 2 ♀; Босна-Херцеговина: Столац, ♂ ♀ (Winneg.).

Nestomyia Wied.

kollari Egg. Босна-Херцеговина: Столац, ♀ (Winneg.); Карпешен, 2 ♂, 1 ♀ (Apflb.).

Ова зачудна животиња једва се може изнаћи на основу Schiner-ове табеле фамилија, јер док по Schiner-у све *Therevidae* имаду пенспрутани трећи чланак шишаца, виде се на *Nestomyia*-ји јасни колутови; Egger вели изрично: „*tenuiter annulato*“ па се с тога долази на *Xylophagidae* и *Tabanidae*. Egger-ов опис подударара се у свему изузевши ознаку „Затка у оба два спола (♂♀) зараштена свим длакама“. У ♂ су длаке видљиво злато-пахуљасте и прилишнуте као у многих врста фамилије *Therevidae*, али су прилично рјеђе.

Thereva Ltr.

aurata Lw. Задар, 3 ♂, 3 ♀ (Novak).

praeox Egg. Брусје на острву Хвару, март до мај, 5 ♂, 4 ♀ (Novak).

Збирка Siebäck-ова: *fulva* (Далмација, I. Erber).

XI. фамилија: **Leptidae.**

Leptis Fbr.

maculata Deg. На Требевићу ♀ (Apflb.).

vitripennis Mg. Сарајево, ♂ (Apflb.).

tringaria L. Сарајево, 2 ♂ (Winneg.).

conspicua Mg. α form. *Janotae* Novak. Требевић, Трескавица-планина 3 ♂♀ (Apflb.); Србија: Ак-Паланка, ♂ (Hilf).

*balkanica n. ♂, 11—12 м. *Simillima conspicuae*, *differt palpis omnino albopilosis, pilis thoracis nigris duplo longioribus, tibiis posticis totis et tarsis posticis basi flavis.*

По величини, боји и крељутима подударара се скоро посвема са вретом *conspicua* те ће ваљда бити тек локална одлика од ње; али су живо црвена шишала посвуда зарашћена бијелим длакама; црне длаке на хриту торакеа двоструко су дугачке и то већ и на предњој његовој половини; длаке на отражњој половини торакеа и на штиту постају знатно дуље — као у врете *conspicua* —, но дуљина им остаје од прилике ипак тек двострука. Отражње су гољенице посвуда блиједо црвено-жуће; ове је боје и први чланак етражњих тарза, док остали чланци постепено постају тамнији. Иначе не бих знао навести важније различности. Предњи бокови имаду с предње и отражње стране прилично кратке црне бразде; отражњи су бокови црни, али им је база широко, а вршак узано црвено-жуто. У једног је музјака читава горња страна узано црвено-жуто обрубљена. Отражње гољенице су отрага густо зарасле много дуљим чекњама, него у врете *conspicua*. Црвено-жути штитац имаде на бази прилишну попречну пругу.

Карпешен, 2 ♂ (Apflb.).

Chrysopila Macq.

aurea Mg. Задар, ♂♀, није ријетка (Novak); Србија: Пожаревац 2 ♀ (Hilf).

splendida Mg. Босна-Херцеговина: Столац, ♂ (Winneg.); Пожаревац и Шипи у Србији, ♂♀ (Hilf).

Atherix Mg.

*apfelbecki n. ♀ 10 м. *Simillima marginatae* F., *differt fascia basali alarum fere nulla; pedibus pr. p. luteis.*

По величини, грађи тијела и главе, жилама и цртежу крељути врло слична ♀ врете *marginata*, али се од ове распознаје лако по томе, што базалног

веза на крелјутима скоро никако нема (само је разводна жиља обадију базалних станица понешто смеђе обрубљена, средња и крајња прутница добро су развијене и скоро исто онакове ко у врете *marginata*) и што јој ноге нијесу посве црне. Предња жуто бедра имаду по хрсту црну, у средини прекинуту бразготину; средње је бедро у базалној половини црно, у горњој жуто; средње гољенице и средње стопало јесу жуто смеђе. Отражња су бедра по средини на широко црна, при бази и на врху жута. Паче су ноге црне. Отражњи дио тијела је ко у *marginatae* цри са бјелкастим пругама уз руб; само је први колут с обадију страна жуто-црвено пјегаст; та је пјега на отразњем рубу широка те се одавде сужава, тако да добива троугласти облик. Длакавост не могу тачније описати, јер је овај екземплар прилично отрт.

У Босни-Херцеговини на Плави 1 ♀ (Aprlb.); ово је дакле планинска врета.

Из збирке Siebäck-а: *Chrysopila aurea* (Трогир, 1. Sieb.), *splendida* (Далмација, 1. Erber); *Atherix marginata* (Задар, 1. Sieb.).

XII. фамилија: **Dolichopodae.**

Psilopus Mg.

*evanidus Bezzi у Soc. ent. ital., 1898., стр. 44., ♂♀. — Задар, 2 ♀ (Novak); једног ♂ нашао сам код Ријеке (Fiume) концем маја.

Ова се врета лако распознаје по једва видљивој горњој рачви четврте уздужне жиле, мужјак још и по сребриасто бијелом четвртом и црном петом чланку предњих тарза; обрео ју је марљиви талијански учењак др. Bezzi код Маћерата. Не сумњам, да моје животиње припадају овој врети, и ако се оне хионига тачно не подудара; како је хионига у петраженог по Bezzi-у мужјака био утегнут под шести сегменат, то га он није могао тачно петражити; у мојег је ♂ хионига потпуно испружен и у свим дијеловима јасан, па су „дђње ламеле“ Bezzi-еве у овом случају горње, а „горње“ опет дђње. По Bezzi-у су дугачко-трепавичасте горње ламеле „кратке, широке, при основи равне, на вршку заокружене“, — у мојег ♂ творе оне тачни трокут једнаких кракова, при чему се дђњи брид има сматрати основном линијом; вршак није заокружен, него прилично оштар и израела је на њему врло дугачка трепавичаста чекиња; сиром тога су ламеле при дну и вршку уске, средином најшире. Оне дђњих (или унутарњих) привјесака пристаје сасвим, али они нијесу голи, већ имаде по њима појединих длачица. Како се види из овог случаја, може се за нова описивања препоручити, да се животиње слично кошто се то чини код колеонтера и ленидонтера на мокрому пијеску понешто умекшавају, како би се ноге, хионига и други дијелови ставили у прикладни за описивање положај. Ја сам на хиљаде дштера поквасно, без да је отале настала какова штета.

У мојих екземплара нијесу у женке (♀) оне 4 или 5 дугих и укочених чекиња на предњим бедрима бијеле, кошто наводи Bezzi, већ су жуто-црвене кошто су и бедра; и на предњим боковима има извана и на врху неколико сличних али понешто краћих чекиња.

albonotatus Lw. Брусје и Врбовака на Хвару. 16 ♂, 2 ♀ (Novak).

*opacus Lw. у Berliner entomolog. Zeitschr., 1866., стр. 63. (из Сицилије). Хвар, ♂ (Novak).

Neurigona Rnd.

suturalis Fl. Хвар (каталог Novak-ов, determ. Pokorny; нема је у збирци; можда погрешно одређена умјесто врете што слиједи).

nubifera Lw. Задар, ♀ (Novak).

Chrysotus Mg.

gramineus Fall. Сарајево, ♂ (Winneg.).

laesus Wied. Грахово, ♂ (Apflb.).

Trypticus Gerst.

bellus Lw. ♀, *divisus* Strobl ♂ ♀. Задар, 2 ♂ (Novak).

Gymnopternus Lw.

(II. *Hercostomus* Lw.) *fumipennis* St. var. *pulchriceps* Lw. Задар, ♂ ♀ (Novak).

Dolichopus Latr.

signifer Hal. Задар, 3 ♂ (Novak).

*griseipennis Stann., Schin., I., 218. Задар, Брусје на Хвару, у јуну, 1 ♂, 2 ♀ (Novak).

Hydrophorus Whlb.

*(subg. *Scellus* Lw.) *notatus F., Schin., I., 230. Задар, ♀ (Novak); подудара се у свему с једном ♀, коју је Erber у Калабрији прикупио а Loew одредио; Schiner ју наводи из Угарске а у Zoolog.-botan. Gesellsch., 1868., стр. 913. такођер из Доне Аустрије.

Micromorphus Mik.

albipes Zett. Задар, ♂ (Novak).

Campsicnemus Walk.

curvipes Fall. Травник, 4 ♂ ♀ (c. Thallhammer).

Medeterus Fisch.

diadema L. Хвар, 2 ♂ (Novak).

truncorum Mg. Брусје на Хвару, 2 ♀ (Novak).

Siebäck-ова збирка: *Psilosus* *elegans Whl. (Далмација, I. Erber; име ми је посве непознато); *Xanthochlorus tenellus* (Далмација, I. Erber); *Syntorm. pallipes* (Трогир, I. Siebäck); *Porphyrops spinicoxa, fascipes, crassipes* Mg., *antennatus Carl. (Трогир, I. Siebäck, *fascipes* такођер код Спљета, I. Gasparri); *Tachytr. notatus* и *Gymnopt. regalis* Mg. (Сплет, I. Gasparri).

XIV. фамилија: **Lonchopteridae.**

Lonchoptera Mg.

punctum Mg. Сплет, концем маја, ♀ (Strobl); Задар, 5 ♀ (Novak).

tristis Mg. Задар, 12 ♀ (Novak); Босна: Бијам-планина, 2 ♀ (Apflb.).

*var. *pseudotrilineata* Strobl, Span. Dipt. у Wiener entomolog. Zeitschr., 1899., стр. 144.

Задар, 10 ♀ (Novak); Босна: Бијам-планина и Вареш, 2 ♀ (Apflb.).

*riparia Mg. Пенореди Strobl, Tief's dipt. Nachlass, 1900., стр. 23. Босна: Вареш и Бијам-планина, 2 ♂, 2 ♀ (Apflb.).

XV. фамилија: **Pipunculidae.**

Pipunculus Ltr.

*arimosus Becker, Pipunculidae, II. издање, Berliner entomolog. Zeitschr., 1900., стр. 215.
Хвар, ♂ (Novak).

Подудар се величином, устројем жила, бојом тијела и јер нема хинонигијалног процјена са вртом *terminalis* Thms., али се од ове разликује по ванредно великом, тачно жуто сивим и сјајним хинонигом, по сивим црним бедрима и по највише црним гољеницама, тако да су тек колена на широко жуто црвена. По Becker-у у Berliner entomolog. Zeitschr., 1897., стр. 48. споменути, њему тада непознати, у годишњаку 1890., стр. 215. као *arimosus* означени, дакле типични мужјак, што сам му га ја припослао као *terminalis*, разликује се од ♂ из Хвара само по својим жуто-црвеним гољеницама, спрам чега дакле нема специфичне различности. *Elephas* Becker из Гаштајна (Gastein) са петом тако великим али хрђасто жутом хинонигом е вертикалним и у попреко раздијељеним процјеном, јесте спрам ошца друга врта. Навод Becker-ов: да је та животиња нађена у „Њемачкој и Алпинеком подручју“, није основан гледе овог другог паразита, пошто њему достављени екземплар (једини, што га посједујем осим оног са острва Хвара) не потјече из подручја Алпа, већ из шумског краја код Мелка; фауна Мелка није тако ни субалпина, већ је слична фауни Беча.

XVI. фамилија: **Syrphidae.**

Microdon Mg.

mutabilis L. Србија: Пожаревац, ♂ (Hilf).

Chrysotoxum Mg.

*silverum Mg., Schin., I., 253. Србија: Пожаревац, ♀ (Hilf).

intermedium Mg. Задар, Хвар, 1 ♂, 4 ♀ (Novak).

vernale Lw. Босна-Херцеговина: Столац, ♀ (Winneg.); Србија: Пожаревац, 2 ♀ (Hilf).

Paragus Ltr.

tibialis Fall. *var. *femoratus* Mg. III., 184. Задар, Хвар, 1 ♂, 3 ♀ (Novak); Србија: Ниш, 2 ♀ (Hilf).

*var. *haemorrhous* Mg. III., 182. Задар, Хвар, 4 ♂, 2 ♀ (Novak).

albifrons Fl. Задар, Хвар, 1 ♂, 2 ♀ (Novak); Србија: Пожаревац, ♀ (Hilf).

bicolor Fbr. Задар, Хвар, ♂ ♀ честа (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, ♀ (Winneg.).

var. *taeniatus* Mg. III., 179. Шибеник, концем маја, 1 ♀ (Strobl); Србија: Ак-Паланка, ♂ (Hilf).

var. *lacerus* Lw. Хвар, 2 ♂, 1 ♀ (Novak).

var. *arcuatus* Mg. Задар, 3 ♂, 1 ♀ (Novak); Сплет и Солни, концем маја, 2 ♂ (Strobl).

*var. *testaceus* Mg. III., 180. Задар, 2 ♂ (Novak).

quadrifasciatus Mg. Брусје и друга мјеста на Хвару, 1 ♂, 3 ♀ (Novak).

Pipizella Rnd.

virens F. Србија: Пожаревац, 1 нормални ♂, 1 ♂, 3 ♀ (var. *varipes* Mg.), 1 ♀ (var. *maculipennis* Mg.), Ниш, 1 ♀ (var. *annulata* Meq., I. Hilf).

Chrysogaster Mg.

splendida Mg. Schin., I., 267. Србија: Ниш, 3 ♂, 1 ♀ (Hilf).

metallina F. Србија: Ниш, ♂ (Hilf).

villosa; abdomine lato, nigro, flavofasciato; facia 1. late interrupta, 2. et 3. integra, sed utrinque large emarginata; segmento 5. fere toto flavo. Pedes flavi, sed anteriorum femorum basi nigra, posteriorum apice tantum flavo; tiliarum posteriorum annulo nigro.

♀: *A* ♂ *differt tantummodo oculis modo ordinario sejunctis, frontis parte postica nigra; fasciis interdum interruptis.*

По табелама Schin., Rond. и Kow. не да се одредити ова врета; и у Loew-a не нађох врету, која би јој одговарала. По жутиим постраним браздама на торакеу приелања се уз врете *lactus* F. и *novus* Rond. (које ће по Mik-у и Schin. бити идентичне?; ја посједујем два ♂ потоње врете из Штајерске). Лако се распознаје по далеко мање жутој, е унутарње стране слабије обрубљеној бразди, по грудним странама без жутих пјега, по другојачијој боји торакеа и разноликом саставу везова на затки. *Gemellari* Rond. са жутом браздом по страни лако се распознаје по мјехурасто издигнутом челу и по томе, што су везови на затки, од којих пошљедњи лежи врло косо, на широко прекинути; она спада дакле к роду *Catabomba* O.-S.. Врета *albostrigatus* такођер је сродна по боји торакеа и по везовима у затке, али нема оне жуте пострание бразде, него двије на близу положене бјелкасте прутнице на торакеу.

♂: Лице, очи и отражњи очни руб посут на далеко одетојећим бијелим длакама; горња половина пенануханог чеоног трокута зарасла је прилично на густо са дугим, одетојећим црним длакама. Лице и окрајци устију жути са смеђом браздом по ередини, која сиже скоро до ишака. Отражња половина образа црикаста и посута сивом прашином. Пинци црвено жути, али им је горњи окрајак, у трећег чланка и вршак, прилично на широко смеђ; чекиња црвено-жута, гола. Хрбат торакеа са мутно жутиим длакама ко у врете *albostrigatus* сјајно модар са доста широком, блиједо црвено-жутом постраним браздом, која није оштро обрубљена. Грудне стране модрикасто црне, прилично мутне, зарасле бијелим длакама, прамени длаке на горњем рубу и љунгнице такођер су бијеле; замашке риђасто-жути. Црвено-жути штитац посут на густо риђасто жутиим и црним длакама. Затка сјајно црно-смеђа; први обруч постранице жуто пјегаст; други има широки, у ередини прекинути попречни вез; на трећему пето такав широки непрекинути вез, који је с приједа три пут, отрага један пут зарубљен; четврти има жути вез на основици те је само отрага и у ередини зарубљен а окрајњи руб је поширок и жут; пети је обруч скоро сасвим жут; малии хшопинг је с горње стране скоро евагђе сјајно црно-смеђ, одоздђ црвено-жут. Ноге су већим дијелом жути; предња су бедра само у основици трећини, отражња до врха црно смеђа; отражње гољенице имаду прилично широку али потпуно незатворену осредњу повезу; све тарзе постају према крају смеђе. Крељутни су потпуно сјајне ко стакло, имаду смеђо жути обруб и умјерено завијену трећу уздужну жплу.

♀: Длаке на очима ријетке, али се ипак јасно распознају. Чело има еприједа ширину једне трећине, отрага једне четвртине главе; предње $\frac{2}{3}$ сасвим су жути, пошљедња је трећина црна. Трећи чланак пинца је на широко и пространије црн. Други и трећи вез затке је кад и кад прекинут (у једног мужјака само први, у двије женке први и други, у три женке први, други и трећи вез). Пети обруч има широки, свинути црни попречни вез.

Задар, 3 ♂, 3 ♀ (Novak).

*excisus Zett., Schin., I., 311., *affinis* Lw. Солни, ♂ (Strobl); Задар, 2 ♂, 1 ♀ (Novak). *corollae* F. *var. *nigrofemoratus* Macq., Mg. VII., 132. Хвар, ♂ (Novak).

*var. *fulvifrons* Macq., Mg. VII., 132., Strobl, Dipt. v. Steierm., I., 169. Задар, Хвар, 3 ♀ (Novak); Столац, ♀ (Winneg.).

balteatus Deg. Задар, Хвар, 2 ♂, 2 ♀ (Novak); Србија: Пожаревац, ♀ (Hill).

*var. *andalusiaca* Strobl, у Wiener entomolog. Zeitschr., 1899., стр. 145. Задар, ♂ (Novak); Цариград, ♀ (Apflb.).

bifasciatus F. Хвар, ♂ (Novak).

var. *trifasciatus* Strobl, Dalm., 590. Задар, ♀ (Novak).

ribesii L. Задар, Хвар, 5 ♀ (Novak).

- cinctellus* Zett. Шибеник, 22. мај, 1 ♀ (Strobl); Хвар, ♀ (Novak); Бјелобрдо, ♀ (Apflb.).
 *monochaetus Lw. Далмација, ♂ (Lw., Mg. IX., 223.); мени ипје позната.

Melithreptus Lw.

- scriptus* L. Задар, Хвар, ♂ ♀ честа (Novak); Земонико, ♀ (Müller); Столац (Winneg.), Валона (Dr. Patsch), 3 ♂; Ак-Паланка, Пини, Пожаревац у Србији, 3 ♂ ♀ (Hilf); Ријека у Црној Гори, ♀ (Mustaj-beg).
 var. *dispar* Lw. Задар, Хвар, 4 ♂, 4 ♀ (Novak); Пожаревац и Ак-Паланка 9 ♂ ♀ (Hilf).
 var. *strigatus* Stg. Задар, 4 ♂ ♀ (Novak); Јашна, Сан Стефано код Цариграда, 2 ♂, 1 ♀ (Apflb.).
 *var. *nigricoxus* Zett. Задар, 3 ♂ (Novak); Србија: Пожаревац, ♂ (Hilf).

Xanthogramma Schin.

- ornatum* Mg. Босна: Плиће, 2 ♂ (Apflb.).
 var. *dives* Rnd. Задар, Хвар, 5 ♂ (Novak).

Volucella Geoffr.

- bombylans* L. α *bombylans* Mg. На Требевићу, ♂ (Winneg.); Србија: Ак-Паланка и Пини, 2 ♂, 1 ♀ (Hilf).
 β *mystacea* L. На Требевићу, ♂ (Winneg.); Србија: Пини, ♂ (Hilf).
zonaria Roda. Задар, Хвар, у јуну и јулу, 3 ♂, 4 ♀ (Novak); Подгорица, Рељево, Столац, 6 ♂ ♀ (Winneg.).

Eristalis L.

- aeneus* Scop. Хвар, Сиљет и т. д., 3 ♂, 5 ♀ (Novak).
tenax L. Хвар и т. д., честа (Novak); Србија: Пожаревац, ♂ (Hilf).
 var. *campestris* Mg. Заједно са нормалним обликом сабираше ју Novak и Hilf.
 var. *hortorum* Mg. Далмација: Трогир, 2 ♀ (Apflb.).
intricarius L. Плиће, 11. августа, 1 ♂ (Winneg.).
arbutorum L. Задар, Хвар, ♂ ♀, честа (Novak); Земонико, ♀ (Müller); Пини у Србији, ♂ (Hilf); Валона, ♂ (Dr. Patsch).
pratense Mg. Скадар, ♀ (Apflb.).
nemorum L. Србија: Пожаревац, ♀ (Hilf).

Myiathropa Rond.

- florea* L. Задар, Хвар, 3 ♀ (Novak); Ливно, ♂ (Apflb.); Србија: Пини и Пожаревац, 2 ♀ (Hilf).
 *var. *flavofemorata* m. Бедра жута, имаду само по средини кратку, црну полувезу; најотражљивије бедро има скоро потпуну везу. — Плиће, ♀ (Apflb.); Задар, ♂ (Novak); ја сам и ♂ и ♀ почесто сабирао око Волоске и у Штајерској. Schiner спомиње већ ову одлику, без да јој означаје име.
nigrotarsata Schin. Задар, ♀ (Novak).

Helophilus Mg.

- *cittatus Mg. Schin., I., 339. Хвар, ♂ (Novak).
trivittatus F. Задар, Хвар, 4 ♀ (Novak).
peregrinus Lw. Метковичи, ♀ (Apflb.).

Merodon Mg.

- *equestris F. У Novak-овом каталогу споменуто из Сиљета и Хвара (determ. Rokorny), али је нема у збирци.

- clavipes* F. Хвар, ♀ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, ♂ (Winneg.).
nigritarsis Rond. Задар, Хвар, Копар, у мају и јуну, ♂♀ честа (Novak).
spinipes F. Босна: На Требевићу, ♀ (Aprlb.); Србија: Пожаревац, ♂ (Hilf).
armipes Rond. Србија, Пожаревац, 2 ♀ (Hilf); Цариград: Клат-хане (Klathané), ♀ (Aprlb.).
albifrons Mg. Хвар, ♂ (Novak); Јанина, ♀ (Aprlb.).
aeneus Mg. Столац, ♂ (Winneg.).

Criorhina Macq.

- *asilica Fall., Schin., I., 351. Босна: На Требевићу, ♂ (Aprlb.).

Xylota Mg.

- *lenta Mg., Schin., I., 355. Босна: На Требевићу, ♀ (Aprlb.); Србија: Пожаревац, ♂ (Hilf).

Syritta Fg.

- *piriens L. Обична око Задра и т. д. (Novak); Валона, ♀ (Dr. Patsch); Столац, ♀ (Winneg.).

Eumerus Mg.

- *sabulonum Fall. Schin., I., 360. Столац, ♂ (Winneg.).
 *tricolor F., Schin., 360. Србија: Пожаревац, 2 ♂ (Hilf).
lunulatus Mg. Хвар, ♀ (Novak); Валона, ♀ (Dr. Patsch).
basalis Lw. Задар, 3 ♂ (Novak).

Chrysochlamys Rond.

- *ruficornis F., Schin., I., 363. Србија: Пожаревац, ♂ (Hilf).

Milesia Ltr.

- *splendida Rss. Задар, Хвар, 9 ♂, 3 ♀ (Novak).

Ceria F.

- *vespiformis Ltr., Loew, Neue Beiträge, 1853., стр. 7. Хвар, 3 ♀ (Novak).

Збирка Siebäck-ова: *Chilosia Loewi* Beck. (Задар, I. Sieb.); *Melanost. hyalinatum* (Задар, I. Sieb.); *Platychir. clypeatus* (Задар, I. Sieb.), *marginatus*, *fulviventris*, *Pyrophaena rosarum*, *Syrphus auricollis* (Далмација, I. Erber), *cinctellus* (Задар, I. Sieb.); **Pelecocera scaevoides* Fall. (Трогир, I. Sieb.); *Melithrept. var. strigatus* (Задар, I. Sieb.); *Ascia floralis* (Трогир, I. Sieb.); *Sphagina clunipes*, *Brachyopa conica*, *bicolor* (Далмација, I. Erber); *Myiatropa nigrotarsata* и *Helophil. transfugus* (Задар, I. Sieb.); *Merodon clavipes*, *avidus*, *sicanus* Rnd., *nigritarsis* Rnd., *serrulatus* Mg., *spinipes* F., *armipes* Rnd., *albifrons* Mg., *ruficornis* Mg., *aeneus* Mg. (Далмација, I. Erber); *Criorhina berberina* F. (Задар, I. Sieb.), *rachymera Egg. (Далмација, I. Erber); *Brachypalpus chrysites* Egg. (Сплет, I. Gasp.), *angustus* Egg. (Задар, I. Sieb.); *Spilomyia saltuum*, *speciosa* (Задар, I. Sieb.), *vespiformis*, *bombylans*, *Milesia splendida* (Далмација, I. Erber).

Conopidae, збирка Siebäck-ова: *Physocephala truncata* Lw., *vittata* F., *variegata Mg., Schin., 379. и *brevicornis Lw. (Далмација, I. Erber; ја посједујем преко Erber-а врету *variegata* из Епира а врету *brevicornis* из Упра, спрема чега ће бити погрјешна ознака, да је Далмација налазиште); *Dalmannia marginata* Mg. (Сплет, I. Gasp.).

XVII. фамилија: **Conopidae.**

Conops L.

*quadrifasciatus Deg. Schin., 372., Mik y Wiener entomolog. Zeitschr., 1884., стр. 206.

Босна: Ирмаи, ♂ (Winneg.).

vitellinus Lw. Хвар, у марту 2 ♀ (Novak).

*flavifrons Mg. Schin., I., 374. Задар, Хвар, 4 ♂, 4 ♀ (Novak); Србија: Ниш, ♀ (Hilf).

Physocephala Schin.

pusilla Mg. Задар, концем јуна 2 ♂ (Novak); Босна-Херцеговина: Столац, 2 ♂ (Winneg.); Србија: Ниш, ♀ (Hilf).

truncata Lw. Хвар (и Задар), 4 ♂, 2 ♀ (Novak).

vittata F. Хвар, 2 ♂, 2 ♀ (Novak).

fraterna Lw. Задар, ♂ (Novak).

Zodion Ltr.

cinereum F. Хвар, у јулу ♂♀ (Novak); Србија: Пожаревац и Ниш, 2 ♂, 3 ♀ (Hilf);

Босна: Травник, ♂♀ (Thalh.).

notatum Mg. Босна: Чемерно, ♀ (Thalh.).

Oucomyia Rb. Dsv.

atra F. Задар, ♂ (Novak); Србија: Пожаревац, 2 ♂ (Hilf).

pusilla Mg. Лампја, ♀ (Apflb.).

*Glossigona Rond.

*bicolor Mg. Schin., I., 383. Босна-Херцеговина: Столац, ♂♀ (Winneg.).

*nigritarsis m. 10 м.м. ♀. *Capite luteo, thorace et abdomine nigris, cinereopruinosis; pedibus fere totis rufis, tarsis nigris.*

Од познатих двију врста разликује се врло лако по величини и боји. Грађа и боја главе скоро нетовјетна ко у врете *bicolor*, само је горња половина затиљка сасвим тамна и на густо дугасто запрашена; шипци су посве хрђасто црвени а рилце је примјетно краће. Читави је тораке на густо дугасто запрашен, само се на хриту четиче темељна боја у облику црикастих бразготина и тачака, изнад којих стрше чекиње. Распознају се седам бразготина; једна скраћена средишња и по три ± прекинуте пострани бразготине. Она што је најближа средишњој само је отрага скраћена; друга најтамнија и најдебља скраћена је сприједа али сивке, растворена у пјеге, отрага све до штитца; најскраћенија је с обадвију страна скраћена и на попречној вези прекинута, састоји дакле од по једне дугољасте пјеге пред и иза попречне везе. Плећне кврге су нешто свјетлије, више бјелкасто-сиво запрашене. Штитца има шест црне тачкасте пјеге, од којих само двије апикалне немају чекиња. И завршница, ваљкаста затка, изузевши сјајно црни хинопиг, посвуда је на густо дугасто запрашена те има попречне пруге, састављене од неједнако великих, црних тачака, из којих стрше чекиње. Сполни орган прилично је дуг, тубасто чуњаст, тамно црвено-смеђ. Бокови су исте боје, али су понајвише сивкасто запрашени и мјестимце тамно пјегасти. Дебела бедра су скоро посвуда црвено смеђа, само су с горње стране сивкасто запрашена, што пада нарочито у очи код предњих бедара. Црвено жуте маљенице прилично су јако, нарочито по средини запрашене те се блистају спрам положаја или бјелкасто или црикасто; тарзе су посвуда црно-смеђе. Крелути су на основи живо хрђасто-жуте, иначе једнолико тамно сиве; жиле су скоро онакове ко у врете *bicolor*, само се диеконална станица спрам вршка не проширује, већ је од малене

попречне жиле почињући правокутно; попречна жила на вршку дуља је и тече равним правцем, а прва обрубна станица отрага на кратко је зашиљена. Замашке су хрђасто-жуте. Љуштице више бијеле.

Србија: Ниш, 1 ♀ (Hilf).

Myiopa Fbr.

testacea L. Задар, ♂ (Novak); Србија: Ниш и Пожаревац, 2 ♂ (Hilf).

*var. *polystigma* (Rnd. у Schin. 387. означена као врета, али ће ипак бити само одлика; често се једва распознаје од *testacea*). Задар, Хвар, у јуну и на цијетовима бадема у марту, 3 ♂ (Novak); Србија: Пожаревац, 2 ♂ (Hilf).

*puella Rond. II., 245. Задар, 3 ♂ (Novak); нова за фауну Аустрије. Описе Rnd. поеве се подудара; ваљда је *morio* Mg. IV. 148. с њоме идентична, по како у тамо описаног ♂ мањкају шипци, ваља имену Rond. дати предност. Разлика биће *nana* Macq., Mg. VII., 168., јер се тамо вели, да су јој гољенице бијеле а бедра смеђо-жута. Ова врета чини прелаз к врети *Dalmannia*, јер су апалне станице једва више зашиљене него што су у неких *Dalmanni*-ја.

Dalmannia Rb.-Dsv.

marginata Mg. Задар, Хвар, 1 ♂ (Novak) и 3 ♀ са поеве црном затком, идентичне са женкама, што сам их похватио око Метковића; ове су ♀ једнаке *flavipes* Macq., Mg. VII. 169. Не бих могао одрећи, да ли све *marginata*-женке имаду поеве црне затке или да ли су ове ♀ само одлике.

*punctata Fbr., Schin., I., 389. Врбошка на Хвару, у јуну, 1 ♂, идентичан са екземпларима из Вилаха, Мелка и т. д. (I. Novak).

XVIII. фамилија: **Oestridae.**

*Oestrus L.

*purpureus Br. Schin., I., 393. Врбошка на Хвару (каталог Novak, determ. Pokorny, али је нема у збирци).

*Hypoderma Clark.

*bovis L. Schin., I., 396. Босна-Херцеговина: Столац, две 3. јуна, 2 ♂ (Winneg).

*silenus Br., Zoolog.-botan. Gesellsch., 1858., стр. 460. Госп. Siebäck упузорно ме је, да се у Br. Monogr., стр. 113. за ову врету вели, да ју је Erber сабирао у Далмацији.

XIX. фамилија: **Muscidae.**

A. *Musc. calypterae.*

Phasia Ltr.

crassipennis F. Босна-Херцеговина: Столац, ♀ (Winneg).

*var. *taeniata* Pz., Rond. = var. *micans* Girsch., Entomolog. Nachr., 1888., стр. 7. Врбошка на Хвару, 1 ♂ (Novak).

*Ananta Mg.

*lateralis Mg. Schin., I., 401. Србија: Ниш, 1 ♀ (Hilf).

*Syntomogaster Schin.

*singularis Egg., Zoolog.-botan. Gesellsch., 1860., стр. 797., ♂, *viduus* Egg., на озн. мј., ♀, *Campogaster parvulus* Rnd., Prodr., 1861., стр. 149., ♂, *debilis* Rnd. ♀; по свој

прилици само одлика врете *delicatus* Mg. IV., 368., ♀, па би онда то име имало приоритет. Хвар, 2 ♂, 1 ♀ (Novak; детерминисана по Novak-овом каталогу као *parvulus* и *delicatus*).

Gymnosoma Mg.

- rotundatum* Mg. Задар, Хвар и т. д., мај—аугуста, ♂ ♀, честа (Novak); Столац, ♂ ♀ (Winneg.); Црна Гора: Ријека, ♀ (Mustaj-beg); Ниш у Србији, ♂ ♀ (Hilf).
 *var. *costatum* Pz. (у Schin. I., 411. означена као врета, али је ипак само одлика са видљиво облукастом — а не тубасто-кутном — четвртим уздужном жилом, те је прелазно спојена с нормалном формом). Задар, 5 ♂, 1 ♀ (Novak).
 (*Stylogymnomyia* B. B.) *nitens* Mg. Врбоска на Хвару, у јуну 1 ♂ (Novak).

Ocyptera Ltr.

- bicolor* Mg. Задар, Хвар, у мају, јуну 2 ♂, 1 ♀ (Novak).
 *brassicaria Fbr., Schin., 416. Задар, ♂ ♀ (Novak).
 *cylindrica Fbr., Schin., 417. Ниш у Србији, ♂ ♀ (Hilf).
 *pilipes Lw., Schin., 415. *tineticornis* Rond., Prodr., IV. 129. Задар, 5 ♂, 5 ♀ (Novak); подудар се потпуно са описом Rond. и с једним Loew-овим тином из Калабрије (l. Erber); елима тога мислим да је нетовјетност поуздана.
rubida Lw. Задар, 6 ♂, 2 ♀ (Novak).
excisa Lw. Такођер на Хвару, ♂ ♀ (Novak).
interrupta Mg., Schin., *Mussinii* Rond., Prodr., IV. 125. (Између обадва описа не налазим никакве разлике.) Ниш у Србији, ♂ (Hilf); посједујем ову врету у великом броју из средње Европе, Ријеке (Fiume), Трета, такођер из Калабрије 1 ♀ (determ. Loew).
 (*Ocyptera* Rond.) *pusilla* Mg. Такођер око Задра, ♀ (Novak).

Echinomyia Dum. sens. Schin.

- fera* L. Задар, ♂ (Novak); долина Групе код Пазарића, ♂ (Winneg.).
 var. *virgo* Mg. Задар, ♀ (Novak), Столац, ♀ (Winneg.).
magnicornis Zett. Задар, Хвар, 3 ♂, 5 ♀ (Novak); Карлсхузен, ♂ ♀ (Apfllb.).
ferox Pz. Ниш у Србији, ♂ (Hilf).
tessellata Fbr. Задар, ♀ (Novak); Сарајево и Столац, 10 ♂, 1 ♀ (Winneg.); Пожаревац у Србији, ♂ ♀ (Hilf).
ferina Zett., *var. *abdominalis* (R.-Dsv. и Bezzi у Soc. entomolog. ital., 1894., стр. 10. као врета, али је поуздано само одлика; Bezzi и сам вели, да ју сматра као „*vera forma meridionale della ferina*“). Задар, l. Novak, 1 ♀, прелаз к нормалној форми; 1 ♂ има из Калабрије.

Micropalpus Macq.

- *comptus Fl., Rond., Prodr., III., 70. *fulgens* (Mg. pr. p.) Schin., I., 428., sec. BB. II. 125. Сарајево, ♂ (Winneg.).
 *(Subgen. *Homoconychia* BB. I. 133., III. 57. као врета), *lithosiophagus* Rond., Prodr., III., 66. (као *Micropalpus*). Задар, ♂ (Novak). Подудар се тачно по Rond.: „Чело ♂ има четири реда чекиња.“ По BB. састоји вањски ред само од једне јаке предње и једне њекне отракне чекиње; у мојег ♂ у том су реду три једнако јаке чекиње.
 (Subgen. *Pokornya* Mih.) *aberrans* n. Задар, 1 ♂ (Novak). Иначе се подудар тачно са екземпларом из Сиљета, што сам га описао, само има други обруч тек двије обрубне макрохете, а станица скрајњег руба није затворена, него уско отворена. Ова се врета разликује дакле од тинског *Micropalpus*-а једино по нешто дуљим пиналима и што нема дискалне макрохете. Полемику о томе види у издању Zoolog. botan.-Gesellsch., 1901., стр. 119. и 410.

Од врете *Fischeria bicolor* Dsv. имамо с острва Хвара 6 ♂ и 1 ♀.

Olivieria Dsv.

*arminia Rond., Prodr., V., 164. (kao *Rhynehista*), Brauer u Akad. d. Wissensch.,
Беч 1898., стр. 37. (529.). Задар, ♂ (Novak); подудар се поспе са ♂ из Италије
(l. Bezzi) и ♂ из предалнинеког појаса код Алмонта.

Zophomyia Macq.

temula Scop. Пожаревац у Србији, ♀ (Hilf).

Plagia Mg.

*(Subgen. *Paraplagia* Bb. II., 50. (354.) као врета) *Hilfi* m. ♂ 9 м.м. *Nigra, cinerascens, antennarum articulis basalibus palpisque rufis; seta fere tota incrassata articulo 2. brevi; oculis nudis; setis frontalibus parum descendentibus; facie setulosa, genis latis; unguibus brevibus; abdomine nigrofasciato, macrochaetis marginalibus; vena tertia usque ad transversam setulosa; appendice venae 4. longissimo.*

Ова врета подудара се скоро у свему са кратким опшом врете *Tachina ruficornis* Zett. III. 1019.; по пошто се по овом аутору његова врета слаже са вретом *curvinervis* Zett., изузевши једино боју пинаца и положај попречних жила, то је моја врета свакако друга, јер се она разликује од *curvinervis*-а по врло кратким канџама у ♂, јер нема дискалних макрохета у 2—4 обруча, јер је наставак жила вапредно дугачак, пошто је нешто дуљи него одејек од малене попречне жиле до завоја, коначно и по кратком другом чланку чекиње, која се удебљава све до вршка.

Глава је бјелкасто прашљива, више висока него дуга, пошто су скоро поспе црвени образи високи за половину очију. Чело широко најмање ко половина главе; средња бразготина црвено-смеђа, понешто прашљива и широка ко чеоне прутнице заједно; три сприједна избачене орбиталне чекиње, средишња је доста слаба. Од чеоних чекиња стоје само двије испод корјена шица; насупрот су образи посути кратким, финим, црним чекињицама; једна снажна вибриса тик изнад руба устију; поврх пете двије или три, а одозго више за пола краће и много тање чекиње. Чланци корјена у шицама свјетло црвени; завршни чланак линеалан, тамно црн, четири пута дуљи него други чланак. Чекиња гола, нешто краћа од трећег чланка у шица и скоро до вршка удебљана; само се пошљедња петина свршава у шиљак; други чланак чекиње једва дуљи него дебео. Шицало свјетло црвено-жуто, краће од рица, спрам вршка слабо удебљано. Уз горњи очни кут стоје двије патраг завинуте чекиње; у трокуту оцела (*Ocellendreiecke*) су двије, а иза њега на рубу тјемена опет двије много мање, спрам извана завинуте чекиње. — Грудне стране прилично су на густо а хрбат торакса још гушће дугасто (на предњем и постраним рубу сасвим бијело) запрашене те имаду четири поједнако одмакнуте слабе црне прутнице, од којих су двије вањске дебље, пјегасте, уз попречни вез прекинуте, док су унутарње линеалног облика те видљиве тек пред попречним везом. Длакавост је густа, длаке су дугачке, отрага и уз руб штита знатно дуље; по три дорзоцентралне длаке стоје испред и иза попречне везе; двије апикалне длаке на штиту стоје паралелно и окомито. Затка дугањасто-јајоллика; први обруч потпуно и крајње трећине наредних трију обруча сјајно црне; бјелкаста прашина прелијева се пјегасто те прелази без општог омеђањења у црну боју уз крајеве. Први обруч нема макрохете; у другом налазе се у средини и по страни по двије макрохете уз руб; трећи и четврти обруч имаду уз руб осам макрохета, које су поједнако далеке једна од друге; остала је длакавост кратка, прилично притиснута, без макрохетског облика. Малени хипоним е уско овалним процјеном има дебелу, завинуту, напријед и доле управљени црни перие. Ноге кратке и снажне; канџе нијесу дуље од њиховог чланка; отражње су гољенице поједнако длакаве. Крелути свјетле ко стакло; само је

трећа уздужна жила длакава до нешто преко малене попречне жиле; жиле на вршку и отражња попречна жила ванредно косе, тачно ко у врету *Plagia ruficola*.
Ниси у Србији, 1 ♂ (Hilf).

Goniū Mg.

- *ornata Mg., Kow. у Wiener entomolog. Zeitschr., 1888., стр. 11., *capitata* Schin., I., 443. Задар, Хвар, 6 ♀ (Novak).
*hebes Fall., Schin., 444., Kow., на озн. мј. 5. Задар, ♀ (Novak).

Nemoraea Dsv. sens. Schin.

- (*A. Erigone* Dsv., BB.) *radicum* Fbr., Brauer у Akad. d. Wissensch., 1898., стр. 534. (Sep. 42.). Травник, 2 ♂ (com. Thalh!).
coniciens Zett., Br., на озн. мј. 536. (Sep. 44.). Травник, 1 ♂ (com. Thalh!).
*(*D. Nemoraea* BB.) *pellucida* Mg., Schin., I., 449., *conjuncta* Rond., Prodr., III., 72., BB. I., 116. (Sep. 48.). Задар, ♂ (Novak).

Exorista Mg. sens. Schin.

- *(*Parexorista* BB. I., 87. [Sep. 19.]) *cheloniac* Rond., Prodr., III., 138., Schin., I., 463., BB. II., 320. (Sep. 16.). Задар, 3 ♂, 1 ♀ (Novak).
(*Blepharidea* Rnd., BB.) *vulgaris* Fall. Задар, 2 нормалне ♀ (Novak)
var. Отражња етаица уз руб затворена или на кратко петелкаста. Задар, 2 ♂, (Novak).
(*Sisyropa* BB.) *cavisa* Fall. Задар, 2 ♂ (Novak); Србија: Ниси, ♀ (Hilf).
lota Mg., Schin., BB. Габела, 10. јула добављене 2 ♀ са *Bombyx neustria* (Winneg).

Meigenia Dsv.

- bisignata* Mg. Задар, ♀ (Novak).

Masicera Macq. sens. Schin.

- (*A. Masicera* Rond.) *sylvatica* Fall. Задар, ♀ (Novak); на Требвињу, ♂ (Winneg).
(*B. Argyrophyllax* BB.) *puriphaga* Rond. Из Сарајева још 6 ♂, 2 ♀ (Winneg).
*atropivora Rond., Prodr., IV., 15. (као *Blepharipa*), BB. II., 344. (Sep. 40.), Girschner у Entomolog. Nachr., 1899., стр. 6. Домановић, сабрао са *Notodonta trepida* дне 19. јула 1899., 22 ♂, 24 ♀ (Winneg.).
(*C. Hemimasicera* BB.) *properans* Rond. По гласу и нема др. Вијенева (Villeneuve) и по његовој радњи у Soc. ent., Париз 1900., стр. 161. ово је добра врет, али је једнака врету *fatua* Mg. IV., 385 ♂ = *festinans* Mg. IV., 384 ♀ (типови!), треба дакле да јој се дадне име *festinans*.
*(*D. Ceromasia* Rond.) По мени у фауни Босне стр. 51. ко *festinans* наведена ♀ из Лашве треба да носи име *rutila* Mg. = *florum* Macq. Rnd. Овдје и у Wiener entom. Zeitschr., 1893., стр. 90. описана одлика са црним гољеницама (1 ♀ са острва Хвара) специфично је различна на основу поновног тачног истраживања од врету *rutila*, и то по знатно краћем и ширем, на горњем бриду (слично ко што у *Epicamprocera*) сведено конвексним тресним чланком шица, за тим по шицу, које је на вршку црно. Мишлим, да је тај екземплар још не описана женка од врету *acanthophora* Rond., Prodr., IV., 28. (1 ♂ из Корзике); крелутни окрајњи три распознаје се додуше, али је једва дуљи него у *florum*-а; број чеоних чекиња за половину је мањи него у *florum*-а, три од њих стоје испод корјена шица, пошљедња у средини између чеоне прутнице и очију. BB. II., 12. убраја *acanthophora* међу *Dexodes*-е те вели, да је = *spinuligera* Rnd., по ја уз то не могу да пристанем, јер се описи не подударују и јер је Rond. врету *spinuligera* често сабрао.

*Egygeria Schin.

*fasciata Egg. Schin., I., 488. Сарајево, ♂ (Winneg.).

Phorocera Dsv. sens. Schin.

(*A. Phorocera* Rond. BB.) *pavida* Mg. IV., 398.; по типу (teste Villeneuve, Soc. ent., Париз 1900., стр. 161.) идентична са *cilipeda* Rond., те јој припада приоритет. Столац, ♂ ♀ (Winneg.).

(*C. Parasetigena* BB.) *nigrofasciata n. ♀ 9.м.м. *Simillina segregatae et mediae* Rnd.; *differt praesertim corpore flavopollinoso, abdomine nigrofasciato.*

Врло слична врсти *segregata*, од које имам много екземплара, само постоје ове различности: два базална чланка у шицама су црвено-смеђе боје; чело, тораке и затка нијесу сивкасто него жућкасто запрашени; испод корјена шица само су двије чеоне чекиње; вибрисе дјелу се скоро до тог корјена; други чланак чекиње у шицама дужи је него широк; уз корјен треће уздужне жиле има седам а не двије чекиње, по оне не стижу никако до попречне жиле; први сегмент је сасвим при а три наредна имаду оштро омеђашене црне озрајне прутнице (на другом и трећем дугачке $\frac{1}{3}$, а на четвртом $\frac{1}{2}$ обручеве дужине); четврта уздужна жила има прилично дугачак привјесак. По боји шица и по чеоним чекињама подудару се са *Setigena media* Rond., Prodr., III., 181., коју ја немам; како Rond. ништа не спомиње о жутој пранљивости и црним прутницама на затки, било би идентифицирање одвише смјело. Од врсте *Egygeria fasciata* разликује се једино по маргиналним макрочетинама и т. д.

Ниси у Србији, ♂ (Hilf.).

*(*F. Machaira* Rond., BB., I., 91. [Sep. 23.] *taeniata* Mg., IV., 389., *munda* Mg., IV., 395., *concinata* Mg., IV., 412., Schin. 489., *serriventris* Rond., Prodr., III., 159., BB., на ози. мј.

Сва су ова имена спрема типова синонимна. (Непореди Villeneuve у Soc. ent., Париз 1900., стр. 161., BB. на ози. мј. и Stein у Ent. Nachr., 1900., стр. 15. и 21. [Sep.]), али *taeniata* има приоритет. Задар, 4 ♂, 1 ♀ (Novak); Сарајево, 3 ♀ (Winneg.).

Miltogramma Mg.

*melanura Mg., IV., 232., ♀, Villeneuve у Soc. ent., 1900., стр. 381., *Metopodia? mel.*, BB. III., 134. (♂ није познат). Задар, ♀ (Novak).

ruficornis M. Хвар, ♀ (Novak).

(*B. Sphixarata* Rnd. *albifrons* Rond. Задар, ♀ (Novak).

(*C. Metopodia* BB.) *grisea* Mg., III., 230. и *intricata* Mg., III., 232. јесу по типовима (непореди Villeneuve, Soc. ent., Париз 1900., стр. 381. и Stein. у Ent. Nachr., 1900., стр. 11. (Sep.) идентичне; прво име дакле старије.

*Labidogyne BB., I., 144. (Sep. 76.), *Redtenbacheria* Schin. pr. p.

*biputtata Mg. Schin., I., 513.. BB. на ози. мј. Задар, 4 ♂ (Novak).

Tryptocera Macq. sens. Schin.

(*Clausicella* Rond. *suturata* Rnd.). Задар, ♂ (Novak).

(*Discochaeta* BB.) *muscaria* Fall. и т. д. Задар, 2 ♂ (Novak).

*(*Neacropsis* BB., III., 151. (Sep. 63.) *laticornis* Schin., I., 517., BB., non Mg. Хвар, у јулу 1 ♂ (Novak).

(*Gymnopaeria* BB.) *exoleta Mg. var. *tibialis* (Dsv., Rond., Prodr., III., 15. као врста). Задар, ♀ (Novak).

Glaucophana BB.

laticornis Mg., III., 351., Rond. IV., 154., non Schiner, *anasiae* BB. (Ову нетовјетност означаује сâм BB. (III., 187., Sep. 99.) Задар, 1 ♀ (Novak као *Tryptoc. latic.*).

Siphona Mg.

cristata Fbr. Пазарик (долина Крупе), ♂ (Winneg.).

*Phytomyptera Rond., BB., I., 103.

*nitidiventris Rond., III., 20. Задар, I. Novak 1 ♀ са црвеним базалним чланцима у пипака и црвеним пипалом и два ♂, у којих на пипцима и пипалу не запазих пипца црвена, по чему се поеве или скоро поеве подударају с вретом *unicolor* Rond. (Entom. ital. 1872., стр. 108.). Но како је Rond. од *nitidiventris*-а сабрао само један екземплар (није означено да ли је то ♂ или ♀) и како се иначе екземплари сасвим подударају, то сам увјерен, да је *unicolor* само ♂ или бар одлика ♂ врете *nitidiventris*. Код Воловске сабрао сам два ♂ са јасно црвеним пипалима, али поеве тамним пипцима; то ће дакле бити прелазна форма.

Clytia Dsv.

helcola Mg. Задар, ♂ (Novak).

Loewia Egg.

setibarba Egg., Schin.! Задар, ♂ (Novak).

Phorichaeta Rond.

carbonaria Mg. *var. *fuliginaria* (Rond., Prodr., IV., 100. као врета). Мостар, 2 ♀ (Aprlb.).

Leucostoma Mg.

brevis Rss. Задар и т. д., 3 ♂, 1 ♀ (Novak).

Stevenia Dsv.

*parmensis Rond., Prodr., IV., 145. Хвар, 1 ♂, 2 ♀ (Novak).

Rhinophora Dsv.

(*A. Rhinophora* BB.) *melania* Mg. Задар, ♂ ♀ (Novak).

inornata Lw., Schin. Задар, ♀ (Novak).

(*B. Ptilochaeta* Rond.) *umbratica* Fll. *simplicissima* Lw. Schin. Задар, ♀ (Novak).

femorialis Mg. Задар, Хвар, 3 ♂, 14 ♀ (Novak); Плице 2 ♂ (Aprlb.).

var. *signata* (Mik). Задар и т. д., 8 ♂ (Novak).

Morinia Dsv. sens. Schin.

(*Rhinomorinia* BB., I., 123. = *Metopisena* и *Morinia* Rond., V., 159.—161. *trifasciata Macq., Schin., I., 551., *celer* Rond., V., 161., (1 ♂). Задар, 1 ♂, 1 ♀ (Novak). Мишлим, да је нетовјетност утврђена, пошто се описи Schin. и Rond. потпуно подударају. BB. III. вели, да му је непознат род и врета Rond. Хабигуелно вапредно слична врети *melanoptera* Fll., али различна већ по врло јаким ди-калним и маргиналним макрохетима затке; још више сродна с вретом *sarcophagina* Schin. = *velox* Dsv., Rond., V., 160., али од ње различна по много ужем челу у ♂ и по завицутој у куцу четвртој уздужној жили. Женка, непозната

Schin. и Rond., има чело, велико од прилике $\frac{1}{4}$ од ширине главе са три орбиталне чекљице, од којих су двије предње завијене напријед а отражња постранице. Смеђо-црна чеона бразготина од прилике је исто тако широка ко свака оловасто сива, слабо сјајна чеона прутница. Затка је краћа и шира; канџе су једва половину дугачке ко оне у ♂; иначе нема разлике.

Примједба. Пошто сам у дјелу Tiefs dipterol. Nachlass, Цјеловац (Klagenfurt), 1900., стр. 59. описао врету *Morinia* (Subgen. *Melanomyia*) *trifasciata* n., морам за оне, који задржаше род *Morinia* у смислу Schiner-а, промјенити име у *tricingulata* n.

*(Subgen. *Hoplisa* Rond., V., 155., BB., I., 124., Sep. 56.) *tergestina* Schin., I., 552. (1862.) = *mendica* Rond., на озн. мј. (1862.) I. *Phyto pygmaea* Strobl, Dipt. v. Steierm., II., 51., по свој прилици и Zett. 1274. Задар, ♂ (Novak). Сабрао сам ову врету почешће у Штајерској и око Монфалкона; добих ју од др. Funk-а као *tergestina* и од др. Bezzi-а из Мацерата као *mendica*.

*(Subgen. *Tromodesia* Rond., V., 145.) *vitrifemnis* Rond., на озн. мј. (♀). Задар, ♂ (Novak).

Ова врета припада по Schiner-у свакако к роду *Morinia*; и по мојем увјерењу треба ју сматрати као Subgenus овог рода. Гоеп. Brauer-у је ова животиња непозната а Rond. познаје само ♀. Мужјак подудара се по боји и жилама потпуно с описом женке, једино су осим кољена, претенова и једне апикалне прутнице на бедрима још и сударајуће се етранице првог и другог обруча црвене. Чини се да је чело истоветно са ошм у женке, које није поближе описано: чело мјери $\frac{1}{3}$ од ширине главе, има црну мутну осредњу бразготину и двије од прилике једнако широке, бјелкасто-сиво запрашене постранице бразготине, на којима стоје по три макрохете, предње окренуте напријед, а најотражњија унатраг. Двије оцеларне чекљице fine су ко влас те су напријед управљене; у отражњем очном куту етранице двије јаке чекљице. Уста нијесу избачена; образи су краћи од округлих очију. На сивкасто запрашеном хрипу торакаса само су једна прилично дебела осредња бразготина и попречни шав јасно тамније боје. Двије дорзоцентралне чекљице пред, а три иза попречног веза. Шпитац има четири видљиво јаке чекљице, од којих се апикалне укрштавају. Затка је дугољасто овална, скоро ваљкаста; црни хипониг јасно се разабире али није избачен ни доле ни унатраг; он испуњава удубину пошљедњег обруча, имаде двије попречне бразде, између којих се уопреко повлачи низ црних чекљица. Први и други обруч нема додуше у осредњој линији макрохете, али се постранице налазе неколико чекљица, које су дуљином па и дебљином снажније од осталих, које би могли такођер назвати макрохетама; женка нема по Rond.-у никаквих макрохета. Ноге су слабо чекљиасте; канџе су најмање тако дугачке ко и њихови чланци; крилице су пошешто краће. Трећа уздужна жила има само на основи 1—2 fine чекљице. Све остало види у Rond.-а.

Melanophora Mg.

roralis L. Задар, Хвар, 7 нормалних ♂ и 2 ♀ од var. *atra* Meq., Schin.

Nyctia Dsv.

halterata Pz. α. Задар, Хвар, март—јуни, 3 ♂ (Novak).

β *Servillei* Dsv. Задар, Хвар, 2 ♂, 2 ♀ (Novak).

γ *caminaria* Pz. Задар, ♀ (Novak).

Mimtho Dsv.

praiceps Scop., Rond. Хвар, јули—октобар, 4 ♂, 4 ♀ (Novak).

Dexia Mg. sens. Schin.

(*A. Dexia* BB.) *rustica* F. Србија: Ак-Паланка, ♂ (Hilf).

(*B. Myiocera* Dsv.) *ferina* Fil. Ак-Паланка у Србији, ♂ (Hilf).

(*C. Dexiosoma* Rnd.) *europaeum Egg., Zoolog.-botan. Gesellsch., 1860., стр. 801., Schin., I., 565. (као *Microphthalma eur.*), *longifacies* Rond., Prodr., V., 85. (1862.), BB. I., 117. (Sep. 49.). Србија: Пини, ♀ (Hilf).

Sarcophila Rond.

latifrons Fall. Задар, ♂ ♀ (Novak).

Sarcophaga Mg.

caritaria L. α *coerulescens* Rond. Задар, Хвар, 4 ♂, 2 ♀ (Novak).
atropos Mg. var. γ *noverca* (Rnd.), Strobl, Dipt. v. Steierm., II., 56. Задар, 3 ♂, 1 ♀ (Novak).
melanura Mg., Rnd. *striata* Schin. Задар, 2 ♂, 3 ♀ (Novak); Сарајево, ♂ (Winneg.).
pumila Mg., Schin. Србија: Пожаревац, ♀ (Hilf).
nigricentris Mg., Rnd., Strobl, Steierm., II., 59. Задар, 3 ♂ (Novak).
haematodes Mg. Задар, 2 ♂, 2 ♀ (Novak); Србија: Пожаревац, ♂ (Hilf).
*consanguinea Rond., Prodr., V., 127. Задар, ♂ (Novak).
*erythrura Mg., Rond., на озн. мј. 126. Задар, ♀ (Novak).

Stomoxys Geoffr.

calcitrans L. Земонико, 2 ♀ (Müller).
(*Lyperosia* Rond.) *irritans* L. Задар, ♂ (Novak).

Rhynchomyia Dsv.

columbina Mg. Хвар, јуни—аугуст, 10 ♂, 18 ♀ (Novak).
cyaneus Lw. Хвар, ♂ ♀ (Novak); Србија: Пини, ♂ (Hilf).
speciosa Lw. Хвар, 2 ♂, 2 ♀ (Novak).

Graphomyia Dsv.

maculata Scop. Хвар, 2 ♂ (Novak).

Calliphora Dsv.

erythrocephala Mg. Хвар, 2 ♂, 5 ♀ (Novak); Валона, Подгорица, 2 ♂, 13 ♀ (Mustaj-beg).

Pollenia Dsv.

vespillo Fbr., Schin. Србија: Пини, ♀ (Hilf).
rudis Fbr. Пазарих, 2 ♂ (Apflb.); Србија: Пожаревац и Пини, 2 ♂, 1 ♀ (Hilf).

Dasyphora Dsv.

versicolor Mg. и т. д. Сарајево, ♂ (Apflb.).
pratorem Mg. Задар и т. д., 5 ♂, 3 ♀ (Novak); Сарајево, ♀ (Winneg.); од var. *saltuum* имамо једино већ споменутог ♂ са острва Хвара.

Lucilia Dsv.

regina Mg. Задар, 1 ♂, 2 ♀ (Novak).
nobilis Mg. Задар, 9 ♀ (Novak).
caesar L. Задар, Хвар, ♂ ♀ (Novak); Цетинје, Подгорица, 2 ♀ (Mustaj-beg); Пожаревац у Србији, ♀ (Hilf).
cornicina F. Задар, 3 ♂, 2 ♀ (Novak); Јашна у Албанији, ♀ (Apflb.).

Pyrellia Dsv.

- cadaverina* L. Задар, ♂ ♀ (Novak).
serena Mg. На Требевићу, ♂ (Winneg.).

Musca L.

- corvina* F. Ниш у Србији, ♀ (Hilf).

Myiospila Rnd.

- meditabunda* F. Бијам-планина, ♀ (Apflb.).

Aricia Dsv.

- lardaria* F. Хвар, ♀ (Novak).
incorum Fall. Задар, 4 ♂, 2 ♀ (Novak); Вареш, ♂ (Apflb.).
*obscurata Mg., Schin., 600. Задар, ♀ (Novak).
*errans Mg., Schin., 604., Schnabl, I., 125., II., 97. Задар, ♂ (Novak).
umbatica Mg. Задар, ♂ (Novak).

Spilogaster Macq.

- Sundercalli* Zett. На Требевићу, ♀ (Apflb.).
*nigricolor Fall., Zett., 1646., Schin., 610., Rond. VI., 85. Вареш, ♀ (Apflb.).

Hydrotaea Dsv.

- irritans* Fall. На Требевићу, ♀ (Winneg.).
*var. *dentimana* (Mg. V. 109., Schin. 617. као врста). Хвар, ♀ (Novak); Долина Крупе:
Пазарик, 2 ♀ (Winneg.).

Ophyra Dsv.

- anthrax* Mg. Земонико, ♀ (Müller).

Hylemyia Dsv.

- coarctata* Fl. Ак-Паланка у Србији, ♀ (Hilf).

Anthomyia Mg.

- pluvialis* F. Из Задра и Хвара, 8 ♂ нормалне форме, 2 ♂, 3 ♀ var. *procellaris* Rnd.
1 ♀ од пошљедње такођер из Пожареваца у Србији (Hilf).
albicincta Fall. Столац, ♂ (Winneg.).
subcicentris Zett. Бијам-планина, ♂ ♀ честе (Apflb.).
(*Chertiphila* Meq.) *trapezina Zett. var. *impudica* Rond., види Strobl, Spanische Dipt.
у Wiener entomolog. Zeitschr., 1899., стр. 220. — Пожаревац у Србији, ♂ (Hilf).
(*Pegomyia* Meq.) *figulina Rond. VI., 166. Задар, ♀ (Novak); Земонико, 2 ♀ (Müller).
(*Phorbia* Dsv.) *striolata Fall., Zett., 1545. Хвар, ♂ ♀ (Novak).
*hirticrura Rond. VI., 214. Задар, ♂ ♀ (Novak).
cilicrura Rnd., има је почесто из Задра и т. д. (S. Novak); такођер код Пожареваца
у Србији (Hilf).

Homalomyia Bouché.

- scalaris* F. Спљет, концем маја ♀ није ријетка (Strobl).
*Schembrü Rond., Prodr., VI., стр. 60. (2 ♀ са Малте). Задар, 2 ♀ (I. Novak).
Stein наводи у својем дјелу Monogr. von Homal., стр. 29. и 32. њему у
природи непознату врсту *schembrü* као двојбено синонимну са врстом *ornata*

Mg. Моје двије женке, које прибрајам врети *schembrii*, додуше су вапредно сличне женкама врета *ornata* Mg. и *pretiosa* Schin., које такођер посеједујем, али су специфично различне од овијех по много краћој, отражњој попречној жили; она је само понешто увинута, видљиво је краћа од завршног комада пете уздужне жиле те је њезина удаљеност од предње попречне жиле само мало краћа него завршни комад четврте уздужне жиле; — ова обилежја тачно се слажу са описом Rond.-а, јер он вели за отражњу попречну жилу „*fere recta et valde distans ab intermedia*“. Предња попречна жила не лежи додуше тачно насупрот завршка споредне жиле, већ нешто изван ње, али јој је ипак близка него главној жили. Но Rond. не вели „*contra*“ већ само „*fere contra*“, што се добро слаже с мојим екземпларима. Надаље онајам ја у вретама *ornata* и *pretiosa* на отражњим гољеницама само једну преапикалну чекињу, док су у врете *schembrii* између средње и вршка двије поједнако високо усађене чекиње (једна вањска отрага и једна тачно у позадини). У средини отражњих гољеница налазе се три скоро поједнако високо усађене чекиње (једна вањска предња, једна вањска отрага и једна тачно у позадини). У боји разликује се *schembrii* од *ornata* и *pretiosa* по жутиим пиналима и жуто црвеним основним чланцима ипак, од врете *pretiosa* још и по знатно ширем челу.

Lispe Ltr.

tenuipalpis Zett. Такођер око Задра, ♂ ♀, нијесу ријетки (Novak).
tentaculata Dg. Брусје на Хвару, у јулу, 1 ♂ (Novak).

Coenosia Mg.

costata Mg. и нормална форма *tigrina* F. предлеже из Задра у обим сполима (S. Novak).

Atherigona Rond.

quadripunctata Rss. Задар, Хвар, јуни—аугуст, ♂ ♀ нијесу ријетке (S. Novak).

Schoenomyza Hal.

littorella Fall. Сарајево, ♀ (Winneg.).

‡ *Myopina*.

maritima Röder у Wiener entomolog. Zeitschr., 1887., стр. 115. Задар, 1 ♀ (Novak). Госп. P. Stein имао је доброту, детерминирати ову досад само с острва Пордернеј и Боркум позивату животињу; она је по његовом мишљењу изразито обална животиња.

В. Muscidae acalypterae.

1. скупина: *Cordylurinae* и *Scatophaginae*.

Phrosia Rb.-Dsv.

albilabris F. Пожаревац у Србији, ♂ ♀ (Hilf).

Norellia Rb.-Dsv.

nervosa Mg. На Требевићу код Сарајева, ♂ ♀ (Apflb.).

spinimana Fall. Сарајево, 1 ♂ (Winneg.).

alpestris Schin. У шумском појасу Трескавице-планине, 1 ♂ (Apflb.).

*armipes Mg. V., 234., Schin., II., 6., Becker, Mon., 127. На Трескавици-планини, 1 ♂ (Apflb.).

Од врете *striolata* Mg. разликује се овај екземплар по чисто жутиим бедрима, скоро сасвим црвено-смеђем хишошугу и по трим парима чекиња (осим преапикалних) на отразњим гољеницама; мој мужјак *striolata* има четири пара чекиња. Тај екземплар одговара дакле тачно ошнима Schiner-а и Becker-а. Хришени штитац потамнио је од влаге па се е тога не виде по њему пруге.

Scatophaga Mg.

lutaria F. Бијам-планина, ♂ (Apflb.).

stercoraria L. Биће да је обична по читавом балканском полуострву; видно сам примјерке такођер из Србије (Hilf.) и Цариграда (Apflb.).

squalida Mg. Бијам-планина, ♂ (Apflb.).

dalmatica Becker, 176., ♀. Моје налазиште за врету *littorea* Fall., „Хвар, I. Novak“ треба брисати; одредих ју год. 1892., прије него што је изашло Monogr. Becker-ова по Schiner-у и дођох на врету *littorea*, али је ова по његовом ошнеу петовјетна са вретом *dalmatica* Becker, спрам чега овај сасвим правилно припомнише, да се тај ошне не слаже са вретом *littorea*, јер густа бијела длакавоет затке и она на отразњим гољеницама пристаје за мужјака врете *dalmatica*; *littorea* ♂ има по Becker-овом оригиналном примјерку из Данске затку са густим црикастим длакама и голе отразње гољенице. Не бу да поричем, да је Pokorny у збирци Schiner-а нашао врету *littorea*, али је у томе случају настала замјена, јер Schiner-ов ошне пристаје само за врету *dalmatica*. Послење Schiner-а чини се, да се око Трета није више сабирала ни *littorea*, ни *dalmatica*, јер у Dr. Funk-а и Gräff-а: „Contributo alla Fauna dei Ditteri dei dintorni di Trieste“, 1895., фале обадвије врете. Изгледа да уз Средоземно море *dalmatica* замјенује сјеверну врету *littorea*. Како је Becker познавао само ♀, излажем овдје разлике у женке: фиша длакавоет на хриту торакеа такођер је слаба, али се јасно разабиру два реда дорзоцентралних чекиња; густа длакавоет грудних страна и затке скоро је посве бијела, само на рубовима сегмената етоје одуље, круте црне „рубне макростете“. Затка је тачно испрутана и ванредно кратка; хишошуг ко у врете *littorea*, али је свијетлије зашрашен и слабије је зашрашен црним чекињама. Длакавоет свих бедара тачно је онакова, као што ју Becker ошнеује за ♀, али се на горњој унутарњој страни предњих бедара налази само неколико финих чекиња, које се могу лако превидјети, ако су бедра критичнута. Све остало слаже се са извреним ошном Becker-а.

2. скупина: *Helomyzinae*.

Phycodromia (Stnh.).

meridionalis Rnd. Такођер око Задра, 1 ♂ (Novak).

Helomyza Fall.

variegata Lw. Хвар, ♂ ♀ (Novak).

*tulerivora Dsv. Ова досад једино из Француске позната врета разликује се по Loew-у (Berliner entomolog. Zeitschr., 1868., стр. 386.) од *gigantea* Mg., Loew, Mon., 25. = *maxima* Schin., II., 24. тима, што чекиње на доњој страни средњег бедра у ♂ нијесу на густо сабране, већ су поредане у прилично дугољастом реду; мимо тога су у мојег ♂ бедра примјетно слабије удебљана, а горња страна груди није посве гола, него има у отразњем горњем куту понешто кратких длачица (од прилике десет). Задар, ♂ (Novak).

pectoralis Loew, Mon., 25. Задар, 1 ♂, 2 ♀ (Novak).

♂ разликује се од врете *foeda* Lw. у средњој петци, која никако није зарасла финим длакама. *Foeda* ♂ има дугачке, њежне, слабо одетојеће, *cingulata* Pok. (коју посједујем из Париза и Шлеске), скоро окомито одетојеће дугачке, њежне густе длаке. Можда је *cingulata* тек свијетлије обојена пашмина врете *foeda*.

- affinis* Mg. Задар, ♂ (Novak); Пожаревац у Србији, ♀ (Hilf).
*histrigata Mg., Loew, Mon., 20. Задар, ♀ (Novak).
*humilis Mg., Loew, Mon., 20. Задар, ♂ (Novak).

Eccoptomera Lw.

- emarginata* Lw. Бијам-планина, 11 ♂, 2 ♀ (Apflb.).

Blepharoptera Lw.

- serrata* L. Бијам-планина, 2 ♂ (Apflb.).
cineraria Lw. Олово, ♀ (Apflb.).
*spectabilis Lw., Mon., стр. 58. Бијам-планина, Олово, 1 ♂, 5 ♀ (Apflb.).

Heteromyza Fl.

- atricornis* Mg. Задар, 2 ♀ (Novak).

Tephrochlamys Lw.

- rufiventris* Mg. *var. *lacta* (Mg., Loew 78. означаје ју као врету, Strobl, Dipt. v. Steierm., II., 85. као одлику). Осим типичних 7 ♀ предлеже такођер од ове одлике 2 ♀ из Задра и Хвара (l. Novak).
*flavipes Zett., Lw., 77. Сарајево, ♀ (Winneg.).

5. скупина: *Sciomyzinae*.

Sciomyza Fall.

- notata* Mg. Задар, ♂ ♀ (Novak); екземпаре означио је и г. Hendel као *notata*.
cinerella Fall. Са Хвара наведени екземпари припадају мојој var. *meridionalis*: ову одлику сабраше око Задра Novak, око Земоника Müller.
*rufiventris Mg., Schin., II., 48. Бијам-планина, ♀ (Apflb.).

6. скупина: *Tetanocerinae*.

Tetanocera Ltr.

Примједба: Гоеп. Hendel написао је од онда (1900. у Zoolog.-botan. Gesellsch., стр. 319. до 358.) монографичку расправу о европским врстама овог рода те их раздјељује у шест рода, без да се је тиме умножао број врста и без да је познавао ванредно елине сјеверо-американске врете. По мојем мишљењу једва ће се моћи сви родови одржати као subgenera, јер длакавост, на којој се родови понајвише оснивају, ванредно је промјенљива по мојем искуству, нарочито по грудним странама. По овом иначе врло марљивом раду настају за моју фауну ове намјене у именима; *robusta* Lw. је нешто већа одлика врсте *ferruginea*; *vittigera* из Сиљета неоставља се поновним истраживањем Novak-овог екземплара као *punctata* F.; *reticulata* F., Mg., Lw., Schin. треба да се зове *coryleti* Scop.; *coryleti* Schin. (non Scop.) зове се *chaerophylli* Fbr.

- ferruginea* Fall. Ниш у Србији, 2 ♂ (Hilf); по Hendel-у, стр. 341. такођер у Далмацији (l. Frauenfeld).
chaerophylli F. *coryl.* Schin. Далмација (l. Frauenfeld. по Hendel-у, стр. 346.); Ријека у Црној Гори, ♀ (Mustaj-beg); Пожаревац у Србији, ♂ (Hilf).
coryleti Scop., *reticul.* F. Тростар, Далмација, ♀ (Apflb.).
vittigera Schin. Далмација (l. Mann, по Hendel-у, стр. 351.).
punctulata Scop. Ниш у Србији, ♂ (Hilf).

Limnia Dsv.

- marginata* F. Столац, ♀ (Winneg.); Хвар и т. д., многи ♂♀ (Novak).
catenata Lw., Schin. Ниш и Ак-Паланка у Србији, ♂♀ (Hilf).
unguicornis Ser. Сарајево (Winneg.); Ниш у Србији, ♂ (Hilf).

Elyira Mg.

- *trivittata Strobl, Span. Dipt. у Wiener entomolog. Zeitschr., 1899., стр. 224. Ниш у Србији, ♀ (l. Hilf). ♂ сабирао сам код Пруна у Шпанији.

Sepedon Ltr.

- spinipes* Scop. Ниш у Србији, ♂♀ (Hilf).
sphageus F. Ниш, Пожаревац и Ак-Паланка у Србији, 7 ♂♀ (Hilf).

7. екушина: *Ortalidinae*.

Otites Ltr.

- lamed* Schrk. Задар, ♀ (Novak); Пожаревац у Србији, ♂♀ (Hilf).

Ortalis Fall.

- formosa* Pz. Пожаревац у Србији, ♀ (Hilf).
ruficeps F. Из Задра и Хвара предлаже 6 ♂; 4 ♀ (l. Novak); Столац, ♂ (Winneg.).
*gyrans Lw. у Wiener entomolog. Mon., 1864., стр. 15. Далмација, ♂♀. Овај цитат превидио сам у мојој фауни. Немам ове врсте.
grata Lw. Сан Стефано код Цариграда. 1 ♀ (Apflb.).

Ceroxys Macq.

- *acuticornis Lw., Neue dipt. Beitr., 1854., Schin., 74. Пожаревац у Србији, ♂♀ (Hilf).

Myennis Rb.-Dsv.

- *obliqua Lw., Mg., X., 273. (као *Systata*, из Ерфа. l. Erber, ♂). Карпениси, 2 ♂ (Apflb.).

Herina Dsv.

- afflicta* Mg. Земонско код Задра. 2 ♀ (l. Müller).
frondescens L. Хвар, 2 ♀ (Novak).

Platystoma Mg.

- (*umbrarum* F. и *tegularia* Lw., у великом броју из Задра, ♂♀, l. Novak).
*biseta Lw., Mg., X., 283. (из Угареке). Пожаревац у Србији, ♂♀ (Hilf).
*pubescens Lw., Neue dipt. Beitr., 1845., стр. 36. (из Родуса); Schiner спомиње ју на стр. 81. из Турске; Mik у Wiener entomolog. Zeitschr., 1884., стр. 204. (с описом) из Беча; Thallhammer ми је приносио једног ♂ из Угареке. — Столац ♂ (Winneg.); Карпениси, ♀ (Apflb.).

Scoptera Krb.

- vibrans* L. Сарајево и са Требевња, ♂♀ (Winneg.).

Chrysomyza Fall.

demandata Fall. Задар, Хвар, 8 ♂ ♀ (Novak).

*Ulidia Mg.

*parallela Lw., Dipt. Beitr., 1845., стр. 30., Schin., II., 88. — Пини у Србији, 1 ♀ (Hilf).

8. скупина: *Sapromyzinae*.

Louchaea Fall.

corsicana Becker, Mon., 330. Столац, 2 ♀ (Winneg.).

Sapromyza Fall.

*notata Fall., Becker, 203. — Сарајево, 1 ♂ (Winneg.).

*muricata Becker, 208. — Хвар, 2 ♀ (Novak); Pokorny одредио је ове женке као *tinctiventris* Rond., али су можда специфично различите због шест јаких макрочета у четвртом обручу. Ове двије ♀ тачно се подударају са једном досад познатом ♀ из моје збирке, коју сам нашао код Ријеке (Грине); акростихалне чекињице у свих трију женики нијесу ипак, кошто Becker наводи четвороредне, већ су сложене доста сметено у 5—6 реда (ово сам пронашао 20-кратим повећавањем, којим се вазда служим при тачнијем проучавању).

longipennis F. Пожаревац у Србији, ♂ (Hilf).

fasciata Fall. Пини у Србији, ♂ (Hilf).

subvittata Lw. Задар, 5 ♂ ♀ (Novak).

plumicornis Fall. Пожаревац у Србији, 3 ♂ ♀ (Hilf).

abbreviata Becker., 220. Много екземплара добио сам из Калоче (I. Thalh., det. Becker); сабрао сам ју, али увијек само ♀ такођер око Монфалконе, по држим ју за слабију одлику *plumicornis*; мужјаци не могу се заправо од врсте *plumicornis* разликовати, а женке само тиме, што им је други обруч (врло проблематично обиљежје за врсте) нешто краћи и наводно још и тиме, што имаду четвороредне акростихалне чекињице. Ове чекињице нијесу али у врсте *plumicornis* правилно шестероредне, нити у ♀ врсте *abbreviata* (типичне по затки) правилно четвороредне, већ се у обадију врста распознају само 3 до 4 прилично правилна реда и поврх тога још неправилно одетојеће чекињице, које али не творе јасне редове. Вариабилитет је у акростихалним чекињицама далеко већи, него у макрочетима, о чему се увјерих у много стотину случајева; двојбене су с тога мање више све врсте и родови, који су искључиво основани на различитостима у акростихалним чекињицама или макрочетима. Тако је примјернице професор Mik на *Tachina erucarum* Rond. засновао род *Microtachina*, јер имаде само обрубне макрочете; ја нађох ипак све прелазе од врсте *rustica* Mg. са многобројним обрубним и дискалним макрочетима све до врсте *nympharum* Rond. без дискалних и само са двије обрубне макрочете, тако да ја дапаче двојим, јесу ли *rustica*, *erucarum* и *nympharum* специфично различите.

labiosa Becker, 227., ♂. Задар, 3 ♀ (Novak); око Дујна сабрао сам ♂ ♀. Becker познаје само мужјака; ♀ разликује се од ♂ само по прилично дебелој, кратко цвекастој плодици; затка нема ни у ње длакавост, која би падала у очи.

intonsa Lw. Задар, ♂ (Novak).

simplex Lw. Пожаревац у Србији, ♀ (Hilf).

*apicalis Lw., Becker, 223. Пини у Србији, 2 ♂ (Hilf).

Lauzania Ltr.

aenea Fall. Хвар, на трешњама, ♂ ♀ (Novak).

9. скупина : *Trypetinae*.

Euphranta Lw.

conexa F., Schin., II., 112. Ар-Иатанна у Спѣнѣ, 1 ♂ (Hill); Јогау позната само по планинска збиротина.

Aedon Rb.-Dsv.

heraclei L. form. *centaurei* F. Једн-Кута код Иарипара, ♂ (Арбб.).
*form. *onopordis* Fbr., Rond., VII., 39. (тијело није црно, него црвено-крито), Зарар, ♀ (Novak).

Trypeta Mg.

coloni Mg. Илн у Спѣнѣ, ♂ ♀ (Hill).
*tappae Cld., Schin., 130. Зарар, 3 ♂, 2 ♀ (Novak).

Urophora Rb.-Dsv.

solstitialis L. Цотар, ♀ (Wing); Илн и Цотареван у Спѣнѣ, 3 ♂, 2 ♀ (Hill).
*stylata L., Schin., II., 137. Rond., Tryp., 14. Цотареван у Спѣнѣ, ♀ (Hill).
*crivolepis Lw., Schin., 140. *centaureae* Dsv., Rond., Tryp., 15. Илн-Иатанна, ♂ ♀ (Wing).

Oxyphora Rb.-Dsv.

*bifera Lw., Schin., II., 150. Цотареван у Спѣнѣ, ♀ (Hill).

Trypitis Lw.

flavipennis Lw. Илн у Спѣнѣ, ♂ ♀ (Hill).

punctella Fall. Хар, 2 ♂ (Novak).

postica Lw. Зарар, 2 ♀ (Novak).

hypoxyanti L. Рачво и Царајво, 3 ♂, 5 ♀ (Wing).

leontodontis Deg. Јанна у Трпкој, 2 ♀ (Арбб.).

conjecta Lw. Зарар, Хар, 1 ♂, 2 ♀ (Novak).

maurata Frauenf. Зарар, 3 ♂, 2 ♀ (Novak).

*espirina Lw., Schin., 171. (нема је у Шинер-овој збирци). Хар (Novak), 1 типична ♀; на њеот названшта 1 ♀, што ју је Роконгу означно као *maurata* Lw.;

она се оу врте *espirina* парникје само тиме, што намебују дуге и тече уздужне илте леве дуге (а не тпр) еште ко старо оорубне илте, што илота нијер није носе црвена, већ је на врнку и по средини црна, тако ја су тек стране на широко црвене. Врте *espirina* носејујем из Корупке, Иарна и Сјерне Иланије, оу јвојене *maurata* само ову илте. По Ронд-у јоазан на врте *maurata* Rond. са такојер црвено-крито основом у зате и црном црвеном нијери са црвеним рубом, која ће набуја бити илте-врте и овок намов врте.

*praeco Lw., Rond., Trupt., стр. 23. Зарар, 1 ♂, 4 ♀ (Novak); ја сам ју чешће нашо у Иланији (Wiener entomolog. Zeitschr., 1899, стр. 227).

*pulex Lw., Schin., Rond., Tryp., стр. 23. Зарар, ♀ (Novak); Илн у Спѣнѣ, 3 ♀ (Hill).

*stictica Lw., *diotidis* Dut., Rond., Tryp., 12. Илн што је *diotidis* само илте у илте-патрп, мора се врте звати *stictica*. — Зарар, 1 ♀ (Novak); појујара се са ексминатина на Иланије, што сам из јоно оу Dr. Bezzi-a.

*bullans Wied. *tenera* Lw., Rond., Tryp., 23. (гномина ја са вртеом *bullans* по Рауенфелд-у у Зоолог-ботан. Gesellschaft., 1869, стр. 942. и по Лоув-у у Giebel's Zeitschrift, 1869).

Цотареван у Спѣнѣ, 2 ♀ (Hill).
leptanthi Ross. *cluta* Mg. Цотареван (Phaleron) код Атине у Трпкој, ♀ (Арбб.).

10. скупина: *Sepsinae*.

Sepsis Fall.

punctum F. var. *violacea* Mg. Хвар, 3 ♂ ♀ (Novak).

cupipsea L. заједно за var. *flavimana* Mg. и *nigriceps* Mg. предлеже многобројно са Хвара и из Задра (Novak); од онда сабирање је око Стоца и на Троглаву у Босни Winnegut и Apfelbeck.

*pectoralis Macq. Задар (l. Novak), 1 ♀, која се у боји потпуно подудара са ♀, описаном по меши у Dipt. v. Steierm., II., 106. Код Ријеке (Rinne) добавих 1 ♂, чије су грудне стране само у предњем дијелу црвене.

Nemopoda Dsv.

cylindrica F. Бијам-бара код Сарајева, 3 ♂ ♀ (Apflb.).

Piophilu Fall.

*nigrimana Mg., V., 396. Хвар (Novak) једна нормална женка: глава жуто-црвена, само затыљак и три пјеге на тјемени црне; трећи чланак шица на горњем рубу таман; предње ноге црне; бокови и крајеви бедара на широко, а кољена врло уско жута; четири отражње ноге сасвим жуте, отражњи бокови нешто тамнији; чело једва широко ко једно око; тораке, нарочито пак затка више тамне челикасто-модре, него ли црне боје. Крељутн бјелкасто свјетле ко стакло са блиједим, фињим жилама. Ја сам нашао ♀ код Адмонта, а професор Tief у Аустријској Шлеској.

*var. *nigrifemur* n. Задар, 1 ♀ (Novak). Подудара се у свему са описаном женком, само су четири отражња бедра црна са узаном жутом основицом и широким жутом вршком. Под сигурно различна од *affinis* Mg. по челикасто модрој боји, узанијем челу и фињим блеђим жилама.

Muliza Fall.

glabra Fall. Хвар, ♀ (Novak).

11. скупина: *Tanypezinae*.

**Micropeza lateralis* Mg., V., 383., Schin., II., 195., Loew у Berliner entomolog. Zeitschr. Задар, 1 ♀ (Novak). Mg. вели да је има око Солингена, док Loew на озн. мј. неће да је нема у Немачкој, него у Италији и јужној Француској; ја посједујем ипак један примјерак, нађен у Олденбергу код Берлина!

12. скупина: *Psilinae*.

Chyliza extenuata Ross., *atriseta* Mg. Хвар, ♂ (Novak).

Psila Mg.

bicolor Mg. Задар, Хвар, 3 ♂, 3 ♀ (Novak) 3.5—4 м. Један мужјак и једна женка посве су блиједи црвено-жуте боје (само су при затка, трећи чланак шица и вршак шицала); остали ♂ ♀ имаду на хриту штитца еприједа зачетак ± јасно видљиве посве уске или троугласто проширене осредње бразготине, а средина метаторакеа је ± браздасто потамњела. Ови потоњи екземплари одговарају дакле посве врсти *ephippium* Zett., 2395., која је дакле само одлика, а прва два екземплара јесу врста *bicolor* Mg., Schin. (не Zett., јер је ова због посве црвених шица = *debelis* Egg., Schin.).

rosae Fbr. Хвар, 2 ♂ (Novak).

nigricornis Mg. Задар, Хвар, 10 ♂, 6 ♀ (Novak).

(*villosula* Mg. и *humeralis* Ztt., означене у Novak-овом каталогу са Хвара, нијесу у збирци.)

13. скушина: *Chloropinae*.

Meromyza Mg.

saltatrix L. Задар, ♀ (Novak).

nigricentris Macq. Задар, 5 ♂, 5 ♀ (Novak).

Carnoptera Lw. (Бреслава 1861., стр. 11.)

*hyalipennis Strobl, Span. Dipt. у Wiener entomolog. Zeitschr., 1899., стр. 246. Задар, 1 ♂ (Novak); описана по мени из Пруна у Шпанији; од онда сабрао сам 3 ♂ и 3 ♀ око Дужна и Монфалкона.

Diplotoxa Lw.

*Subgen. *Pseudopachychaeta* n.: *Seta antennarum crassa*.

pachycera n. ♂ ♀ 1.4 м.м. *Fulva thoracis vittis 3 et macula pleurarum nigris; abdomine brunneo; nervis sicut in Dipl. approximatae directis*.

У ове зачудне животиње спојена је грађа жила на од прилике и боја у *Dipl. approximatonervis*-а Zett. са дебелим чекињом шица у *Pachychaeta* (= *Elachiptera*). Све четири европске врете Loew-ове имаду танку чекињу на шици; ако се у Loew-овој карактеристици напусти подређена значајка родова по чекињи на шици, то се моја животиња посвема слаже са родом *Diplotoxa*, можда као subgenus *Pseudo-pachychaeta*.

Глава скоро до у *approximatonervis*-а: жутокаста; чело мјери половину од ширине главе; оштро омеђашени очни трокут покрива отрага читаву чеону ширину те сиже нешто преко средишта; овај је трокут сведен, тамније црвено-жут, тек је оцеларна пјега и с њоме састављена средња партија затљка црна. — Шици мали, црвено-жути, трећи чланак округласт; чекиња на шици за двоје дуља од шица, црна, дебела, једва длакава, спреам окрајка слабо сужена; други чланак чекиње има половину дуљине трећег чланка. Руб устију није избачен, понешто је црно зарубљен и има са сваке стране по једну одуљу длаку. Образи мјере половину очне висине, очи су више него ли широке. — Хрбат торакса има три широке, несастављене, црне, понешто запрашене бразготине; осредња отрага, пострани с обадвије стране понешто скраћене. Штитица донекле сведен, једнолико жутокаст. Грудне стране имаду између бокова велику, троугласту црну пјегу, изнад које се виде још неколико малих и тамних мрља. Отражњи хрбат црн. Смеђа, према вршку жутокаста затка има у ♂ туши, у ♀ на дуго завинути вршак. Ноге једнолико црвено-жуте, само су тарзе ± мрке. Крељутни стакленасте; прве три уздужне жиле тамније, остале слабе и прилично нејасне; 1.—3. уздужна жила помало узвињута, тако да су три прва одејека обрубне жиле скоро једнако дугачки. Обрубна жила прелази само мало преко завршетка треће уздужне жиле. Предња попречна жила стоји насупротив завршетка, отражња тек понешто изван прве уздужне жиле; она се ванпредно приближује предњој, дапаче је понешто дуља него што мјери размак између обадвију. Четврта и пета уздужна жила врло су незнатне, али се повлаче до крељутног руба; четврта дивергира с трећом те се свршава испод крељутног вршка. — Састав жила је дакле скоро посве идентичан с оним у врете *approximatonervis*. Замашке су бијеле.

Спљет, уз море, 1 ♀, крај Монфалкона изрешетани у близини мора 1 ♂ и 1 ♀; крајем маја.

Chlorops Mg.

*Novakii m. ♂ ♀ 4 м. *Simillima geminatae* Mg.; *differt triangulo verticis nigrovittato, antennis fuscolimbatis, tarsis anticis fusconigris.*

Подудар се по грађи, величини и боји скоро потпуно са прилично обичном врстом *geminata* (примјерице тораке са пет црних бразготина; трећи чланак пилица умјерено велик; грудна пјега црвена; затка жута са двима видљиво црним пјегама на првом обручу и са слабо мрким попречним везама на осталим обручима); ипак није оцеларни трокут жут са једном црном предњом и оцеларном пјегом, већ је жут са црно смеђим оцеларним пјегама и једном одавље изниклом црно-смеђом, браздастом, до предњег куца пдућом бразготином; трећи чланак пилица није посве црвено-жут, већ је доста на широко смеђ на горњем и предњем рубу; грудна пјега није сасвим црвена, него је на горњем рубу смеђасто зарубљена; коначно — а то је најважнија значајка — нијесу тарзе посве жуте, већ су предње црно-смеђе (само по средњим тарзама свјетлије) са два црно смеђа завршна чланка. Иначе не нађох при тачном приподабљању никакве разлике. Мушјак и женка подударају се у свему, изузевши малени, тупи хинониг у ♂.

Задар, један пар (Novak).

taeniopus Mg. Столац, два пара (Winneg.).

didyma Zett. Ниш у Србији, ♂ (Hilf).

hirsuta Lw. Задар, ♀ (Novak).

*serena Mg., Lw., 62., *didyma* Schin., II., 213., non Zett. — Пожаревац у Србији, ♀ (Hilf).

Chloropisca Lw.

ornata Mg. Око Задра врло честа (Novak).

rufa Macq, var. *rufovittata* Strobl. Задар, ♀ (Novak).

Eurina Mg.

*nuda Loew у Wiener entomolog. Mon., 1858., стр. 75. (из Египта). Драч, ♂ (Arnib.); ваљда је има и у морским мочварама Перетве; двије ♀ добих од проф. Thalhhammer-a из Хајона у Угарској; 2 ♂ и 1 ♀ сабрао сам 29. маја код Дујна уз море.

Oscinis Ltr.

frit L. Задар, Хвар, ♂ ♀ честа (Novak).

humeralis Lw. Задар, Хвар, 8 ♂, 10 ♀ (Novak); има такођер женки са скоро посве црвено-смеђом затком.

Siphonella Macq.

*pumilionis Bj., Schin., II., 229. Задар, 2 ♀ (Novak).

Novakii Strobl, Litor., 131. *var. доњи дио лица, затка и ноге посве црвено-жуте боје. Задар, ♀ (Novak).

Elachiptera Macq.

bimaculata Lw. Задар, 2 ♂ (Novak); разликују се од мојег ♂ из Дубровника тиме, што се осим двију црних постраних пјега црвеног тораковог хрипа јасно распознају још и двије уске, мутно-црне осредње пјеге; с тога називљем ову врсту var. *quadrilineata*.

(*Pachychaeta pubescens* Thalh. Сплет, ♀ (Novak).

14. скупина: *Ephydrinae*.

Notiphila Fall.

cinerea Fall. Задар, ♂ (Novak).

*Cyclocephala n. (nov. gen. *Notiphilarum*).

Capite plano, disciformi; fronte impressa; antennarum articulo 3. longo, angusto, subfalciformi; arista plumata; scutello magno, plano, marginato; abdomen segmentis 3; vena 1. et 2. parallelis, deinde vena costali et 2. parallelis; vena transversa posteriore obliqua, inflexa.

Овај род иде уз *Trimeria*, али се ванредно разликује од свију, у Becker-овој Monogr. у сликама приказаних родова по облику главе и саставу жила. *margininervis n. ♂ 2 м.м. *Viridiacnea abdomine nigro, nitido; antennis fere totis tarsisque luteis.*

Глава метално зелена, сјајна, котураста, горе и доле сплоштена, чело је даначе на дубоко и широко утиснуто. Чело велико ко половина ширине главе; лице знатно сужено, у средини до руба устију сведено, на избочини правилне попречне бразде. Образи и јагодице врло кратке. Рилице дебело, равно, дугачко ко половина главе. Пилици скоро посве црвено-жути, само на вршку трећег чланка видљиво мрки; базални чланци кратки, завршни чланак дуљи него оба базална чланка заједно, узак, донекле ерполско узвишут (од прилике ко у *Tabanus*-а); други чланак пилица има на крајку један слаби, али јасно видљиви три; горња страна чекљице на пилици има девет дугуљастих длачица. — Торакс скоро сплоштен, кошце и велики, сплоштени, зарубљени штитац тамно-зелен с коврним сјајем (ишак тамнији него глава); прилично на густо носут утиснутим тачкама. На штитцу четири обрубне чекљице; број и положај кратких чекљица на тораксу не могу поуздано означити, јер је животиња хрђаво набодена на пилу; ја распознајем ишак четири кратке чекљице у попречном реду тик испред штитца и двије чекљице испред љуштица (Супра-аларне чекљице?). — Задка, широко јајолика, глатка, сјајно-црна, прилично сплоштена, има само три скоро наједнако дугачка обруча; други је постранце оштро зарубљен; пошљедњи широко тубаста са сакривеним хишпошигом има одуље фишије пахуљнице него они други. — Ноге једноставне, посвуда без чекљица, кратко пахуљасте, сјајно црно-смеђе са јасно црвено-жутим тарзама. — Крељутни, прилично етакласто свјетле, показују између обрубне и друге уздужне жиле жуто-смеђу боју; жиле су прилично дебеле и тамне. Обрубна жила тече до завршетка четврте уздужне жиле. Прва и друга уздужна жила теку паралелно у луку једна сублизу друге, те се друга свршава нешто испред крељутне средине; — кад се крељутни поставе у згодни положај онажава се, да друга уздужна жила одмах не улази у обрубну жилу, већ да се тик крај ње прилично дуго повлачи и да се у њој свршава тек доста близу крељутног вршка; с тога је други одејек обрубне жиле у петину много дуљи од првог; трећи и четврти имаду прилично једнаку дуљину. Трећа и четврта уздужна жила теку паралелно. Малена попречна жила стоји испред завршетка прве уздужне жиле; предња базална станица једва има половину дуљине оне отражње. Отражња попречна жила је у средини у куту преломљена; шиљак кута окренут је према основици крељута а горњи крак кута има скоро пети смјер са завршним комадом четврте уздужне жиле. Завршни дио пете уздужне жиле не досеже крељутни крајак те је од прилике тако дугачак ко отражња попречна жила; анадне станице нема. Замашка је црно-смеђа; сићушне су љуштице бјелкасте и црно-смеђе зарубљене.

Задар, ♂ (Novak).

Ephygrobia Schin.

nitidula Fall. Задар, 2 ♂ (Novak).

Clasiopa Stenh.

*glabricula Fall., Becker, Mon., стр. 152. Сплет, Солни, уз морску обалу изрешетани ♂ и ♀ крајем маја.

Hydrellia Dsv.

griseola Fall. Сабране чење по Novak-у око Задра и на Хвару.

Scatella Dsv.

sorbillans Hal. Задар, ♂ ♀ (Novak).

*quadrata Fall., Becker, Mon., 230. Задар, 2 ♂ (Novak).

Canare Hal.

salonitana n. Господни Becker јавља ми, да је ову нову врсту у оба пола такођер хватао код Александрије и у Сирији крај морске обале, гдје лети по алгама, што расту по мостовима и дрвеним заградама. Др. Kertesz ухватио је један екземпляр уз море у хрватском Приморју. Ја сам од онда код Фигуме ухватио осим једне ♀ описаног нормалног облика још 3 ♀ једне одлике, коју ћу назвати var. *rufitarsis*; оне се иначе поеве подударају с нормалном формом, само су им чело и хрбат торакеа више маслинасто смеђи него зелени, а прва три чланка од тарза четирију отразњих погу и највећи дно предње пете јесу свјетло црвено-жути.

15. скупина: *Drosophilinae*.

Drosophila Fall.

funbris Fbr. Хвар, Задар, ♂ ♀ често (Novak).

*ampelophila Lw., Berliner entomolog. Zeitschr., 1862., стр. 231., *warum* Rond., Soc. ent. ital., 1876., стр. 86. Хвар, Задар, ♂ ♀ често (Novak); Сарајево, ♂ ♀ нијесу ријетке (Winneg.).

*distincta Egg., Schin., II., 277. Задар, 1 ♀ (Novak).

graminum Fall., заједно са var. *griseola* Zett. Задар, Хвар, честа (Novak).

16. скупина: *Geomyzinae*.

Scyphella Dsv.

flava L. и *lutea* Fall. Novak-ова збирка садржавала је из Задра и Хвара по 5 ♂ ♀ обадвију врста; по једну ♀ од њих прикупио је госп. Müller у пећини код Смоковника (determ. Strobl!).

Opomyza Fall.

florum F. Грахово, 1 ♀ (Apflb.).

Balioptera Lw.

tripunctata Fall. Столац, ♂ (Winneg.).

*var. *bracata* Rond., Soc. ent. ital., 1874., стр. 253. (као врста). Сва бедра и отразње гољенице ± потамњеле, иначе нема различности од нормалне форме. Задар, 1 ♂, 3 ♀; ову форму појеђујем такођер из Седмоградске и Шпаније. Var. *calceata* Rond., на озн. мј. (као врста), у које су дјеломце тамније само отразње гољенице, чини прелаз к нормалној форми; ја сам ју почешће сабрао око Адмонта и у јужној Шпанији.

*pictipennis Rond., на озн. мј. 252. Биће свакако идентична са најсвјетлијом одликом *tripunctata*, споменутом по Loew-у у Berliner entomolog. Zeitschr., 1864., у које су глава и тораке изузевши отражни хрбат сасвим или сублизу жуто-црвени; не бих ипак рекао да је однета одлика те врсте, ма да посједујем неколико прелазних екземплара, у којих је хрбат торакеа сасвим таман, док су грудне стране црвене. Задар, 3 ♀ (Novak); двије типичне ♀ примих из Мадрида (l. Lauffer).

Geomyza Fall.

frontalis Fall. Задар, ♂ (Novak).

*obscurella Fall., Loew, на озн. мј. Задар, ♂ (Novak).

17. скупина: *Ochthiphilinae*.

Ochthiphila Fall.

juncorum Fall., *var. *flavicornis* m. Разликује се од нормалне форме по сасвим или сублизу жуто-црвеним нишцима, али има ко и ова у 3.—5. сегменту двије јасно видљиве црне тачке; тиме па и по тамнијем саставу жила, правилније по црним попречним жилама, лако се разликује од врсте *maritima* Zett., коју сам у великој мнозини добио из Боркума и собом сабрао око Ируна у Шпанији. Задар, ♂ (Novak); код Монфалгона, крајем маја 1 ♀.

Leucopis Mg.

griseola Fall. и *Palumbii* Rond. Задар, 3 ♂ (Novak).

18. скупина: *Agromyzinae*.

Agromyza Fall.

lacteipennis Fall. Задар, Хвар, 2 ♂, 4 ♀ (Novak).

vagans Fall. Фалерон код Атине у Грчкој, ♀ (Apflb.).

var. *obscurella* Fall. и var. *geniculata* m. Око Задра није ријетка (Novak).

scutellata Fall. Задар, 1 ♂, var. *pusilla* Mg.; 1 ♂, 2 ♀, var. *rasciuum* Mg.; 1 ♂, var. *variegata* Mg. (Novak).

abiens Zett. *var. *apfelbecki* m. Задар, 4 ♀, 2 ♂. Ови екземплари па и они по мени око Дубровника сабрани и на стр. 90. (640.) наведени, разликују се од нормалне *abiens* по тому, што имаду на густо дугасто запрашени хрбат торакеа, што малене попречне жиле леже иза (не испред) средине дискоидалне сташице и што су гољенице $\pm$ потамњеле; они творе дакле нову врсту или бар јужнију расмину, којој дадох име неутрудивог кустоса Apfelbeck-а.

abiens Zett. Сарајево, једна типична ♀ (Winneg.).

*remotinervis m. ♀ 1·5 м.м. *Nigra, nitida, halteribus albis; frontis parte antica, facie et genis rufobrunneis; scutello plano, marginato; alis lacteis, venis transversis valde remotis.* Задар (Novak).

Понајрије еродна са *niveipennis* Zett. и *albohyalinata* Zett.; али од свих описаних врста различна тиме, што иза крељутне средине лежи отражни попречни нерв, тако да је предзадњи одејек четврте уздужне жиле једва за половину краћи од посљедњег и да је завршни комад пете уздужне жиле само нешто дужи од отражње попречне жиле. По величини, боји тијела и саставу жила вапредно слична врсти *vagans*, али различна од ње по саставу жила. По овоме подударала би се та врста много боље са родом *Rhinoëssa* Lw., али остала својства (примјерице боја, грађа главе, надаље јер на челу и торакеу нема грубе, чекињасте длакавости, карактеристичне за *Rhinoëssa*,

коначно дугачка шеста уздужна жила) упућују животињу поуздано к роду *Agromyza*; свакако је прелазна врста.

Глава прилично округла, чело и руб устију једва избачен; образи уски, с тога очи сразмјерно велике. Рице прилично дугачко и танко, колут за сисање на дугачко испружен и слабо удебљан. Чело прно-смеђе, отрага веће од половине ширине главе, с приједа понешто сужено и постепено свјетлије, коначно црвено-смеђе, као што је и лице и доњи дио главе. Чеони трокут средње величине, црн, сјајан; отрага не сизже до очију, а сприједа ни до средине чела; сјајне су такођер чеоне прутнице, на којима су чекиње. Чекиње на челу и устима прилично су дугачке и многобројне; изузевши прутнице ипак је чело слабо и фино длакасто. Пишци црни, врло мали, завршни чланак им је заокружен; чекиња на пишцу је дугачка и фина, једва пахуљаста. — Хрбат торакса сјајно црн, једва патачан; штитац посве гладак и сплештен, зарубљен (ко у *Chloropisca*), има четири јаке чекиње. Затка сплештена, сјајно црно-смеђа, трокутна, на вршку нешто свјетлија; плодна цијев кратко трокутна са узано одејеченим вршком, са горње стране има уздужни олуц. Ноге једноставне, тамно смеђе; мјестимце су свјетлије, нарочито на основици предњих тарза. Крељутн, ако се држе спрема тамнијег предмета, бијеле ко млијеко са блиједим жилама; ако се држе спрема свјетлијег предмета, онда су стакласто свјетле а жиле су тамне. Обрубна жила иде до четврте уздужне жиле, али је пошљедњи одејек краћи; на првом су одејеку кратке трепави-часте длаке. Прва уздужна жила свршава се испред крељутног средништа, друга до четврта теку прилично паралелно, само на вршку дивергирају јасно друга и трећа; предња попречна жила стоји тик иза завршетка прве уздужне жиле. Апална етапица врло малена; шеста уздужна жила не сизже сасвим до отражњег руба.

nigripes Mg. Столац, ♀ (Winneg.).

carbonaria Zett. Задар, ♀ (Novak).

*luctuosa Mg. VI., 182., Zett., 2759., Strobl u Wiener entomolog. Zeitschr., 1893., стр. 134. Задар, ♂ (Novak).

*acneiventris Fall., Zett., 2777., Schin., 304. Задар, ♀ (Novak).

maura Mg. var. *morionella* (Zett., Schin. као врста). Хвар, Задар, 4 ♂, 4 ♀ (Novak.)

curvipalpis Zett. var. *major* Strobl, Дигт. Боене, стр. 92. Задар, ♂ (Novak).

*novakii n. ♂, 2 м.м. *Affinis maurae* Mg.; *differt genis latis, capite et abdomine fuscis, venis transversis maxime appropinquatis, vena 4. in apicem alae abeunte*. Задар (Novak).

Стоји сасвим до врсте *maura*, јер су јој замашке, тијело и ноге посве тамне, јер је штитац са четири чекиње на рубу сведен, јер су попречне жиле врло на близу положене, јер обрубне жиле иду до завршка четврте уздужне жиле, јер образ није избачен и јер је рице кратко. Ипак је од ње специфично различна по тамно-смеђој боји (а не црној) главе, затке и погу; по томе што су образи врло широки (скоро до висине очију), што су попречне жиле још ближе поредане, тако да размак није већи од мале попречне жиле, на што 2. до 4. уздужна жила стоје још ближе, тако да се пошљедња свршава у крељутном вршку (а не иза њега). Шеста уздужна жила је слаба али јасна и свршава се испред руба. Хијонинг је прилично велик и облика ко пунољак. Могуће да моја животињца још није посве дозрела и да тамно-смеђи дијелови тијела у зрелој старости постају црни.

Ceratomyza Schin.

acuticornis Mg. Задар, ♀ (Novak).

Phytomyza Fall.

albiceps Mg. Задар, ♂ ♀ (Novak).

*bipunctata Lw. u Wiener entomolog. Mon., 1858., стр. 77., Schin., II., 317. Задар, ♂ (Novak).

*flavicornis Fall., Zett., 2825., Schin., II., 315., (нема је у Schiner-овој збирци). Задар, 2 ♂ (Novak).

Примједба: Послије поновног петраживања подесније је, да моју *zetterstedtii* var. *genis lattisimis*, ♀ на Хвара (Фауна Босне, стр. 92.) због врло широких образа прибројимо врсти *flavicornis*, али као одлику (var.) са тамним, скоро црно-смеђим завршним чланком впаца.

*flavotibialis m. ♀ 3.м.м. *Simillima flavae* Fall. et *flavoscutellatae* Fall.; sed major; differt ab illa scutello nigromaculato et abdomine fere toto nigrofusco; ab hac tibiis luteis, thoracis dorso luteo, cinereo-trivittato.

Стоји тачно по средини између врста *flava* и *flavoscutellata*; од обадвију различна нарочито по истакнутим обиљезјима.

Глава је ко у споменутих врста грађена и обојена (жута са црном оцеларном и затыљачком пјегом, шипци жути са црним завршним чланком); тораке — као у нормалне *flavae* — жут са три црне, свикасто на густо запрашене бразготине по хриту, средња је отрага, оне пострани су на обадва краја скраћене; поврх тога су свикасто запрашена пјега на боку и отражњи хрбат црни. Штитац није сасвим жут, него има (као врста *flavoscutellata*) двије црне, свикасто запрашене пострани бразготине. Затка такођер ко у управо споменуте врсте црно-смеђа, само су обрубна пјега првог и отражњи руб пошљедњег обруча жути. Плодна цијев прилично кратка, шљасто трокутна, сјајно црна, понешто стиснута. Бокови и ноге жуте (ко у врсте *flava*), само су тарзе готово смеђе. Жиле устројене ко у споменутих врста: четири уздужне жиле свршавају се такођер тачно у крељутном вршку; набор између пете и акселарне жиле зачудно је јасан те се губи ко и акселарна жила тек на крељутном рубу, тако да се може избројати седам уздужних жила.

У Бијам-планини 1 ♀ (Apflb.); сабирао сам ову животињу такођер у шумским гудурама око Адмонта крајем септембра, 3 ♀.
lateralis Fall. Задар, 2 ♂ (Novak).

19. екушина: *Borborinae*.

Borborus Mg.

geniculatus Macq. Задар, Хвар, 4 ♂ ♀ (Novak); на Бијам-планини ♂ ♀ (Apflb.).
equinus Fall. Такођер око Задра на Љубру често. ♂ ♀ (Novak).

*nigriceps Rond. *Copromyzinae* у Soc. ent., ital., 1880., стр. 8., *nitidus* Schin., II., 323., non Mg. Вареш и Бијам-планина, 2 ♂, 4 ♀ (Apflb.).

*niger Mg., Rond. на озн. мј. стр. 9. На Требевићу код Сарајева, ♀ (Apflb.).

*suillorum Hal., Schin., II., 322., Rond., на озн. мј. стр. 10. Олово, ♂ (Apflb.).

Sphaerocera Ltr.

subsultans F. Задар, ♂ ♀ (Novak).

*Pseudospherocera m.

Corpus et pedes Sphaerocerae; scutellum et alae Limosinae. Femora antica valde incrassata, subtus tuberculo munita; postica (♀) modice incrassata; metatarsus posticus articulo secundo aequalongus, parum incrassatus; scutellum convexum setis 4. Areolae axillares desunt; vena 4. et 5. post transversam evanescent.

*luteipennis m. ♀. 2.5.м.м. *Nigra, opaca, geniculis, tibiis anticis et tarsis pro maxima parte rufis; alae lacteae, leviter lutescentes.*

У овој животињи саставља се грађа ногу *Sphaerocera*-е са грађом крељутни једне *Limosina*-е, па се е тога без натере не може никакo прибројити којој од ових двију врста.

Глава у профилу трапезног облика, јер је чело понешто избачено, док се слабичине лица косо унатраг спуштају. Уста слабо избачена; образи скоро

високи ко очи, проширују се и спуштају према позадини. Јагоднице одоздô до доље скоро једнако широке, имаду облик вршце. Отвор устију вапредно велик; горња губица избачена, попречна; рилице и пинало увучени. Пинци дивергирају, те су заједно са чекињом грађени као у *Sphaerocera subsultans*. Чело готово сплештено, мјери половину од ширине главе, мутно је те има испред оцела кратки, олукасто удубљени, умјерено сјајни оцеларни трокут; у отражњој су половици три орбиталне чекиње, средња од њих тик уз око управљена је ван, остале су одаљене од ока и према унутрице увинуте. Хрбат торакса прилично сплештен, посве мутан, понешто запрашен, умјерено на густо зарастао црним, укоченим длачицама а уз руб такођер дуљим црним чекињама. Чини се (животиња је набодена на иглу) да има четири дорзоцентралних чекиња, једна је посве сприједна; штитац је нупчаст и има уз руб четири једнако дугачке чекиње. Замашке црвено-жуте. Затка врло кратка и дебелао чуњаоета, зарасла црном длаком, има кратки али оштри вршак. Ноге црне; насупрот су хрбасто-црвени сви чланци бокова, вршак бедара и основице гољеница, затим предње гољенице (изузевши црну уздужну пруту на вањској страни) и све тарзе; само су два базална чланка отражњих тарза понешто тамнија. Предње бедро појаче удебљано, има нешто испред средње с доње стране грбу а иза ове сплештени руб; на доњој страни израело у поједнакој даљини 7—8 прилично кратких чекиња, сличних длакама. Отражња су бедра једва дуља од предњих, али су знатно дебља од средњих, па су знатно дебља од отражњих бедара у женке *Sphaerocera subsultans*. Све гољенице и тарзе прилично на густо зарасле одстојећом крутом длаком, која је скоро трепавичаоетог облика. Чланак у канџе прилично деоео, крнице (Haftläppchen) и канџе доста велике. Завршни три отражњих гољеница кратак, врло танак и незнатан, слабо завишут. Први чланак отражњих тарза дугачак, али нешто дебљи од другог, но чини се да ово удебљање понајвише потјече одатле, што је упутарња страна на густо зарасла притиснутим, жуто-смеђим длакама. — Крељутн бијеле ко млијеко, али ипак — парочно у предњој половини — јасно жуто-смеђе замућене; жиле тамније, жуто-смеђе боје. Прва уздужна жила фина је и свршава се на крају прве трећине; први одејек обрубне жиле прилично је дугачак и снажан, сви други су кратки и танки трепавичасти. Други одејек обрубне жиле незнатно је дуљи од трећег; друга и трећа уздужна жила јесу скоро равне, само при врху понешто узвишуте; обрубна жила свршава се при крају треће уздужне жиле. Предња попречна жила стоји скоро тачно у средини између завршетка прве и друге уздужне жиле, приближава се примјетно више отражњој попречној жили него корјену треће уздужне жиле. Отражња попречна жила је стрма и равна; иза ње настављају се четврта и пета уздужна жила у дуљини њезиној, онда постају слабије и ишчезавају пред крељутним рубом. Акселарних етаица нема никако. На Пентеликону код Атине, 1 ♀ (Apflb.).

Limosina Macq.

*plurisetosa Strobl, Span. Dipt. у Wiener entomolog. Zeitschr., 1900., стр. 69. (из Алгецираса у Андалузији). Задар, 2 ♀ (Novak); од онда сам ♂ и ♀ доста често са сасушених алга уз мореку обалу изрешетао такођер код Моифалкона.

albipennis Rond. Задар, ♂ ♀ (Novak).

limosa Fall. Задар, 3 ♂ (Novak).

fontinalis Fall. Задар, 4 ♂ ♀ (Novak).

roralis Rond. Задар, 5 ♂ ♀ (Novak).

bifrons Stnh. *var. *puerula* (Rond. као врета). Задар, 1 ♂ (Novak).

sylvatica Mg. Задар, ♂ (Novak).

cilifera Rond., Coprom., стр. 29. Задар, ♂ ♀ (Novak).

crassimana Hal. Задар, 8 ♂ ♀ (Novak); Бијам-планша, 7 ♂, 4 ♀ (Apflb.).

Siebäck-ова збирка има, како ми је он писмом припошио, ове далматинске *Muscide* (оне које су означене *, нијесам до сада набрајао).

**Syntomogaster globulus* Mg. (Wohl = *Lysta cana* Mg., Schin., 407.; бар један по Siebäck-у из Ригеребурга (Riegersburg) добављени ♂ иде к врти *cana*); **Uromyia curricula* Fall. (Трогир, I. Siebäck); *Gymnosoma rot.* var. *costatum* Mg. (Трогир, I. Siebäck); *Ocyptera bicolor* Mg. (Задар, I. Siebäck); *interrupta* Mg. (Далмација, I. Erber); **Echinomyia ruficeps* Macq. (Сплет, I. Gasparrini); **Zophomyia flavipalpis* Macq. (Трогир, I. Siebäck — поуздано је само var. од *temula* Scop.); *Plagia ruralis* Fall. (Трогир, I. Siebäck); *Gonia atra* Mg., *capitata* Deg., *divisa Mg., *fasciata Mg. (Далмација, I. Erber); *Nemoraea pellucida* Mg. (Трогир, I. Siebäck), *truncata Zett., *consobrina Mg. (Далмација, I. Erber). *quadripustulata* F. (Задар, I. Siebäck); *Epicamrocera succincta* Mg. (Задар, I. Siebäck); *Exorista confinis* Fall., *licorum* Mg., *cheloniae* Rnd. (Далмација, I. Erber). *affinis Fall., *polychaeta Macq., *excisa* Fall. (Задар, I. Siebäck); *Meigenia floralis* Mg. и *bisignata* Mg. (Трогир, I. Siebäck); *Masicera pratensis* Mg. (Далмација, I. Erber). *gyrovaga Rond. (Задар, I. Siebäck); *Phorocera unicolor* Fall.; *Metopia leucocephala* Ross., *campestris* Fall., *Macronychia flavipalpis* Girsehn., *signata* Mg., *Miltogramma germari* Mg. (Далмација, I. Erber), *ruficornis* Mg. (Трогир, I. Siebäck); *Eggeria fasciata* Egg. (Сплет, I. Gasparrini); *Myiobia pacifica* Mg. (Далмација, I. Erber); *Tryptocera muscaria* Fall. (Трогир, I. Siebäck као *cognata* Schin.); *Siphona flavifrons* Stg. (Трогир, I. Siebäck), *geniculata* Deg. (Далмација, I. Erber); *Macquartia nitida* Zett., *prolixa Mg. (Задар, I. Siebäck); *Rhinophora femoralis* Mg., *umbratica* Fall., *Phyto melanocephala* Mg., *Nyctia halterata* Pz., *Thelaira leucozona* Pz., *Melania volvulus* F., *Dexia longifacies* Rnd. (Далмација, I. Erber); *Mintho compressa* F. (Трогир, I. Siebäck); *Phorostoma subrotundatum* Dsv. (Далмација, I. Erber); *Syntomocera picta* Mg., *Zenxia tessellata* Egg. (Задар, I. Siebäck), *cimerea* Mg. (Далмација, I. Erber); *Sarcophila latifrons* Fall. (Задар, I. Siebäck); *Sarcophaga albiceps* Mg., *eruentata Mg., *consobrina* Bell., *nurus* var. *dalmatina* Schin. (Далмација, I. Erber); *melanura* Mg., *nigriventris* Mg. (Трогир, I. Siebäck), *haemorrhoea* Mg. (Сплет, I. Gasparrini); *Onesia cognata* Mg., *gentilis* Mg., *Rhynchomyia columbina* Mg., *cyanescens* Lw., *ruficeps* F., *Calliphora erythrocephala* Mg. (Далмација, I. Erber); *anthracina Mg. (Задар, I. Siebäck, мени посве непозната), *chrysoorrhoea Mg. (Сплет, I. Gasp.); *Lucilia regina* Mg., *nobilis* Mg., *cornicina* F. (Трогир, I. Siebäck); *ruficeps* Mg., *sericata* Mg., *illustris* Mg. (Далмација, I. Erber); *Pyrellia serena* Mg., *cyanicolor Zett., *Cyrtoneura stabulans* Fall. (Задар, I. Siebäck); *pabulorum* Fall., *hortorum* Fall. као *pilipes* Rnd. (Далмација, I. Erber), *pascuorum* Mg., *podagrica Lw., *assimilis Fall. (Трогир, I. Siebäck), *caesia Mg. (Сплет, I. Gasparrini); *Aricia lardaria* F., *morio Zett., *incana Wied. (Далмација, I. Erber), *lugubris* Mg., *laeta* Fall., *basalis* Zett., *longipes* Zett. (Задар, I. Siebäck), *erratica* Fall. (Трогир, I. Siebäck); *Spilogaster respertina* Fall., *impuncta* Fall. (Задар, I. Siebäck), *duplicata* Mg., *anceps Zett., *angelicae Sep., *uliginosa* Fall. (Трогир, I. Siebäck), *quadrum* F., *fuscata* Fall., *ragana* F., *urbana* Mg. (Далмација, I. Erber); *Hydrotaca meteorica* L. (Задар, I. Siebäck), *sylvicola Lw. (Трогир, I. Siebäck), *ciliata F., *palaestrica Mg. (Далмација, I. Erber), *Ophyra anthrax* Mg. (Сплет, I. Gasparrini); *Hylemyia antiqua* Mg. (Трогир, I. Siebäck), *coarctata* Fall. (Задар, I. Siebäck); *Homalomyia mutica* Zett., *Lispe consanguinea* Lw. (Далмација, I. Erber), *tentaculata* Dg., *Coenosia fungorum* Dg., *serotata* Mg., *humilis Mg. (Задар, I. Siebäck), *alba* Mg., *geniculata* Ztt., *Atherigona varia* Mg., (Далмација, I. Erber).

Scatophaga lutaria F. (Далмација, I. Erber), *merdaria* F., *analisis Mg. (Задар, I. Siebäck), *littorea* (Сплет, I. Gasparrini; него је *dalmatica* Becker); *Fucellia fucorum* Fall., *Helomyza affinis* Mg., *ustulata* Mg., *flava Mg., *unicittata Ros. (Далмација, I. Erber), *maxima Schin. (Задар, I. Siebäck); *Blepharoptera cineraria* Lw. (Задар, I. Siebäck); *Dryomyza flavicola* F., *Phacomyia fuscipennis* Mg., *leptiformis Schin. (Далмација, I. Erber), *nigriventris* F. (Задар, I. Siebäck); *Sciomyza simplex* Fall., *griseola* Fall., *Schönherri* Fall. (Далмација, I. Erber), *rufiventris* Fall.

(Спљет, I. Gasparrini); *Cormoptera limbata* Mg., *Tetanocera robusta* Lw., *ferruginea* Fall., *punctata* F., *reticulata* F., *elata F., *sylvatica Mg., *laevifrons Lw., *punctulata* Scop. (Далмација, I. Erber); *Limnia* *obliterata F. (Спљет, I. Gasparrini); *Elgiva albisetata* Scop., *rufa Pz., *Sepedon sphaeus* F. (Задар, I. Siebäck); *Acitura femoralis* Dsv., *Acidia cognata* Wd. (Далмација, I. Erber); *Spilographa zoë* Mg. (Задар, I. Siebäck); *Trypeta colon* Mg., *serratulae* L., *Carphotricha guttularis* Mg. (Далмација, I. Erber); *Ensina sonchi* L. (Задар, I. Siebäck); *Oxyphora miliaria* Schrk., *Tephritis* *marginata Fll., *conura* Lw. (Трогир, I. Siebäck), *Sepsis flavimana* Mg., *Nemopoda cylindrica* F. (Задар, I. Siebäck); *Calobata calceata* Fll., *ephippium F. (Далмација, I. Erber); *cibaria* L., *Psila morio* Ztt. (Трогир, I. Siebäck), *rosae* F. (Далмација, I. Erber); *Meromyza variegata* Mg., *saltatrix* L. (Трогир, I. Siebäck); *Chlorops taeniopus* Mg., *Chloropisca ornata* Mg. (Задар, I. Siebäck); *Lipara lucens* Mg. (Далмација, I. Erber), *Oscinis frit* L. и var. *pusilla* Mg. (Задар, I. Siebäck); *Siphonella* *tristis Lw., *laevigata Fll. (Далмација, I. Erber); *Notiphila cinerea* Fll., *Ephygrobia polita* Meq. (Задар, I. Siebäck), *Clasiopa calceata* Mg., *Hydrellia griseola* Fll. (Далмација, I. Erber); *discolor* Stnh., *Parydra aquila* Fll., *litoralis* Mg. (Задар, I. Siebäck); *coarctata* Fll., *Ephydra* *riparia Fll., *macellaria* Egg. (Далмација, I. Erber); *Scatella sibilans* Hal., *sorbillans* Hal., *lutosa Hal., *Drosophila fenestrarum* Fll., *melanogaster* Mg. (Задар, I. Siebäck); *Scyphella flava* L., *lutea* Fll. (Далмација, I. Erber); *Opomyza germinationis* L., *florum* F., *Borborus geniculatus* Meq. (Задар, I. Siebäck); *vitripennis* Mg., *Limosina bifrons* Stnh., *ochripes* Mg., *litoralis Stnh. (Далмација, I. Erber), *pumilio Mg. (Трогир, I. Siebäck).

XX. фамилија: Phoridae.

Phora Ltr.

- *maculata Mg., Schin., II., 341., Becker у Abhandl. d. zoolog.-botan. Gesellsch. in Wien, 1901., стр. 26. Задар, ♂ (Novak).
pulicaria Fll. Задар, 2 ♀ (Novak), Чевљановић, недалеко Сарајева, 4 ♂ ♀ (Aprlb.).
 var. *pumila* Mg., Str., Zett. (По Becker-овом истраживању типова је *pumila* Mg. = *pusilla* Mg.) Задар, 2 ♀ (Novak).
rufipes Fall. (По Becker-у, на ози. мј. стр. 59., добра врста.) Задар, 6 ♂, 8 ♀ (Novak);
 Хвар, у пећини код Смоковника, 2 ♀ (Müller).

Gymnophora Macq.

arcuata Mg. Задар, ♀ (Novak).

XXI. фамилија: Bibionidae.

Scatopse Geoffr.

- clavipes* Lw. Задар, ♀ (Novak).
pulicaria Lw. Задар, 2 ♀ (Novak).
notata Mg. Задар, Хвар, ♂ ♀ честе (Novak).

Dilophus Mg.

- vulgaris* Mg. Задар, 3 ♂ (Novak); Карпаченин, ♀ (Aprlb.).
femoratus Mg. Хвар, 18 нормалних ♂ = *albipennis* Mg. и 16 ♀ од var. *humeralis* Zett., (Novak); Столац, 2 нормална ♂ и 5 ♀ од var. *humeralis* (Winneg.).
humeralis тек је одлика ♀ од врсте *femoratus* и има посве црвену квргу на плећки и посве или сублизу тамне 4 отражње ноге; и у нормалне *femoratus*-женке је она плећна кврга често ± црвенкаста; кад и кад се на истом налазишту међу нормалним ♀ нађу женке са посве тамним отражњим ногама; у исто вријеме

са ♀ прикућени ♂ врте *femoratus* не могу се апсолутно разликовати од ♂ врте *humeralis*.

*var. Трбух и отражња бедра + црвена. Хвар, 4 ♀ (Novak). Ова се одлика приближава по боји var. *andalusiaca* m. (у Wiener entomolog. Zeitschr., 1900., стр. 92.), али је од ње различна по бјелкастим, ко стакло свјетлим крелућима и по узанијем блеђем обрубу.

Од *ternatus* Lw. имамо само 2 ♀ са Хвара.

Bibio Geoffr.

marci L. Задар, Хвар, 5 ♂, 3 ♀ (Novak).

hortulanus L. Задар, Хвар, ♂ ♀ честе (Novak); Столац (Winneg.), Берат (Dr. Patsch), Пожаревац у Србији (Hilf), Цариград (Apflb.).

caripes Mg. Задар, ♀ (Novak); Карпенин, 1 ♂, 3 ♀ (Apflb.).

*lactipennis Ztt., 3384., ♂ *nigriventris* Hal., Schin., II., 361., ♀ (искључиво ♂); испореди Strobl, Dipt. v. Steierm., IV., стр. 278. Троглав ♀, идентична са примјерцима из Штајерске (Apflb.).

*femoralis Mg., VII., 56., (само ♀)? Задар, 2 ♂, 1 ♀ (Novak).

Опис Mg. подудара се додуше потпуно, али је прекратак а да би се по њему могло поуздано доћи до одлуке; каснијим ауторима остала је врта, колико знам, непозната. Schiner ју не познаје. Mik (Wiener entomolog. Zeitschr., 1887., стр. 36.) спомиње ју додуше али не вели, да ли ју посједује на ју није ни описао. У мојем се посједу налази још и 1 ♂ из Лавова (I. Schmid-Göbel), који се потпуно слаже са животињама из Задра. Ова се врта може лако замјенити вртом *Bibio johannis*, па је ваљда с њоме и помијешана. Али се ♂ поуздано разликује по бјелкасто длакавој затки и друкчије грађеном отражњом петом. У врте *johannis* пета је на задњој бази танка и до вршка једнако дебела; у врте *femoralis* постаје од базе према вршку све то дебља те је дакле буздованастог облика; надаље су у *femoralis*-а не само базе бедара и кољена већ и вршки свих гољеница узано црни а обруб је блеђи. Женка има као што и *johannis*-женка уску, једноставну пету, бјелкасте длаке по торакеу и затки, снажно удебљана предња бедра и т. д., али се од ње разликује — ко и у ♂ — по јасно тамнијим крајевима гољеница и по црној кврги на плећима; такођер је длакавост торакеа и затке најмање двоструко дуља и обрубна ијега нешто блеђа него у врте *johannis*. Ако се *femoralis* Mg. петраживањем типичког екземплара не остави ко синонимна са вртом *johannis* (што ми се чини могуће), то бих за моју врту предлажно име *claritarsis*. Врта *Globulipes* Lw., *linaea* је по опису слична, али има црна бедра, јаче удубљене отражње гољенице и т. д.

XXII. фамилија: *Simulia* Ltr.

*latipes Mg., Schin., II., 366. Босна-Херцеговина: Дњње Блато, ♂ (Winneg.).
ornata Mg. Задар, 1 ♂, 2 ♀ и 1 ♀ var. *flaviventris* m. (Novak).

XXIII. фамилија: *Cecidomyiidae*.

Lestremia fusca са Хвара, 1 ♂ (I. Novak). Strobl у Wiener entomolog. Zeitschr., 1893., стр. 162., спремно сам ју г. Абеју Kieffer-у у Битхе (Лотариншка) а он је имао доброту петраживати ту животињу те ми о томе пише ово: „Она је различна од *fusca* Mg. и *leucophaca* Mg. те је nov. sp.; подајте јој име *angustipennis*. Разлике су ове: 1. врло уске крелући; 2. горњи одејек прве уздужне жиле шест пута је дуљи од попречне жиле (= базалном комаду *cubitus*-а по Schiner-у); 3. петелка рачве скоро је тако дугачка ко и сама рачва; 4. горњи парожак увире видљиво иза вршка; 5. има акалну жилу.“

— У његовој „Synopsis des Cecidomyies d'Europe et d'Algérie“, 1898., стр. 52., спомиње се као *angustipennis* Strobl, али није описана.

Још су у Novak-овој збирци 2 ♂ једне *Campylomyza* из Задра, коју сам у Zoolog.-botan. Gesellsch., 1870. одредио као *obscura* Winneg.

XXIV. фамилија: **Mycetophilidae.**

Sciara Mg.

(Одређене по W. = Winnertz у Zoolog.-botan. Gesellsch., 1867., i Gr. = Grzegorzek у Berliner entomolog. Zeitschr., 1885.)

- thomae* L. Пожаревац у Србији, 3 ♀ (Hilt).
obscura W. Задар, ♀ (Novak).
*humeralis Zett., W., стр. 35., Gr., 54. Задар, Хвар, 7 ♀ (Novak).
dubia W. Задар, 1 ♂, 4 ♀ (Novak).
*bicolor Mg., W., 40., Gr., 55. Задар, ♀ (Novak).
lugubris W. Босна: Троглав, ♀ (Winneg).
gregaria Bel. Задар, 2 ♂, 8 ♀ (Novak).
*albinervis W., 87., Gr., 63. Задар, 1 ♂, 3 ♀ (Novak).
tarda W. Задар, Хвар, 2 ♂, 5 ♀ (Novak).
*colorata Gr., Berliner entomolog. Zeitschr., 255. Задар, ♀ (Novak).
*pratincta W., 122., Gr., 69. Задар, ♂ (Novak).
*moerens W., Gr., 73. Задар, ♀ (Novak).
triseriata W. Задар, Хвар, 3 ♂, 5 ♀ (Novak).

Trichosia W.

parcepilosa Strobl, Босна, стр. 100., *var.? *opacicollis* n. Задар, ♀ (Novak).

Понајближе сродна са врстама *parcepilosa* и *modesta*, али се од њих разликује (у колико се то може распознавати крај предебеле игле) по сасвим једнобојно — сивкасто запрашеном, посве тамном хрићеном штитцу; по тамније црвено-смеђој затки; по тамније црвено-жутим замашкама и ногама; по нешто гушћој длакавости на крељутима, која се распростире по већем дијелу њиховом; по томе што се доња обрубна жила не свршава испред, већ изнад корјена рачве; по знатнијој величини (3.м.м). По како би се могле донекле промијешити ове различности, кад би располагали већим бројем ове животиње, то ју за сада означајем само као одлику.

Boletophila Mg.

- cinerea* Mg. Варен, ♀ (Apflb.).
*fusca Mg., Schin., II., 430., Winn. u Zoolog.-botan. Gesellsch., 1863., стр. 673. Варен, ♀ (Apflb.).

Macrocera Mg.

- *stigma Curt., Schin., II., 433., Winn., на озн. мј. 682. На Требевику, ♂ (Apflb.).

Sciophila Mg.

- limbata* W. Варен, ♂ (Apflb.).
*cinerascens Macq., Schin., II., 444., Winn., на озн. мј. 722. Бијам-планина, ♂ (Apflb.).

Glaphyoptera W.

- *bimaculata Mg., Schin., II., 458., Winn., на озн. мј. 790. Задар, ♀ (Novak).

Rhymosia W.

- *spinipes W., на озн. мј. 813., Schin., II., 464. Задар, 2 ♂, 2 ♀ (Novak).
*cristata Stg., W., 819., Zett., 4213. Вареш, ♀ (Apflb.).
*domestica Mg., W., 824., Schin., II., 466. Задар, ♀ (Novak).
maculosa Mg. Задар, ♂ ♀ (Novak).

Allodia W.

- ornaticollis* Mg. γ *grata* Mg. Вареш, 2 ♀ (Apflb.).

Brachycampta W.

- *bicolor Macq., W., на озн. мј. 835., Schin., 469. Хвар, 2 ♀ (Novak).

Phronia W.

- tenuis* W. Хвар, ♀ (Novak).

Erechia W.

- fungorum* Deg. Задар, Хвар, 4 ♂ ♀ (Novak).
pallida W. Бијам-планина, ♀ (Apflb.).

*Epicrypta W.

- *aterrima Zett., 4225., Strobl, Dipt. v. Steierm., III., 51. Чевљаповић код Сарајева, 2 ♀ (Apflb.).

Mycetophila Mg.

- lineola* Mg. Задар, ♂ (Novak); Олово, 6 ♂, 4 ♀ (Apflb.).
unipunctata Mg. Вареш, ♂ (Apflb.).
vittipes Zett. *var. *marginifasciata* n. Читави вањски крељутни руб има од доњег парашка на доњој рачви све до завршетка треће уздужне жиле прилично нптензивни, добро омеђашени, широки, екви обрубни појас. Затка је црно-смеђа; на торакеу види се само малена црвена длаћна пјега; величина нормална или до 5 м.м. Вареш, ♂ (Apflb.); ја сам ју сабрао око Хохентауерна (Hohentaucern) у Штајерској, 5 ♂, 4 ♀.
gratiosa W. Вареш, ♀ (Apflb.).
*tarsata W., на озн. мј. 944. Хвар, ♀ (Novak).

XXV. фамилија: **Rhyphus** Ltr.

- fenestralis* Scop. Сарајево, 4 ♀ (Winneg.).
*fuscatus F., Mg., Schin. II., 495. Сарајево, ♀ (Winneg.).

XXVI. фамилија: **Tipulidae.**

Ptychoptera Mg.

- contaminata* L. Плиће, ♀ (Winneg.).

Pachyrrhina Macq.

- maculata* Mg. Задар, 2 ♂, 4 ♀ (Novak); Столац, ♂ (Winneg.); Цетиње, ♂ (Apflb.); Пожаревац у Србији, ♀ (Hilf).

Tipula L.

maxima Poda. Задар, ♀ (Novak).

*scripta Mg., Schin. II., 515. Троглав, ♀ (Apflb.).

*truncorum Mg., Schin. II., 511. Сарајево, ♀ (Winneg.).

*macrocera Zett. 3967., Strobl, Dipt. v. Steierm. III., 89. (са описом). Олово, ♂ (Winneg.).

*appressocaudata n. ♂ 11 м.м. *Similis sarajevensi* Str. et *humili* Stg.; *differt praecipue* *antennis flavoannulatis, abdomine rufobrunneo, vie striato; hypopygii lamina basali patente, late truncata, submarginata; appendicibus inferis longis, appressis, acute unidentatis, apice curvato, dense nigrosetoso.* Шибеник, 21. маја (l. Strobl).

Од прилике велика ко близу јој еродне врете *humilis* и *sarajevensis* n. (Дипт. Босне, стр. 106.), али се од ових и свих осталих мањих познатих врета лако распознаје по дебелом, с горње стране сјајно црном, с доње хрђасто црвеном хипопигу и његовим дугачким, окомито усправљеним доњим привјесцима, који су извана оштро једнозучастни, на врху посути црним чекињама.

Предња и доња глава црно-жута, слабо запрашена; горња и отражња глава црна, на густо сивкасто (дугасто) запрашена. Пипало црно. Два базална чланка у крељуту посве а наредни само при вршку сиваво-жути, иначе сасвим црни. Чланци у бича (*flagelli articuli*) нормални, нијесу јасно исјецкани. Торакс црн, шитац а мјестимице и грудне стране црвенкасте, али скоро посвуда дугасто-сиво на густо запрашене; хрбат торакса има четири тамније, више црно-смеђе бразготине, управо ко и *humilis* и *sarajevensis*. Предњи колутни затке једнобојно смеђо-жути, постају према позадини постепено тамнији са свјетлијим обрубом. Хипопиг дебео, велик, усправљен. Седма хрштепа пругица је попречно-линеална, осма скоро полукружна, по ередини нешто извучена; обадвије су смеђе. Девета (= горња) завршна ламела је трапезног облика, сјајно црна, има разбацане жуте длаке, те је с обадвију страна на доље повучена; ако ју посматрамо одозго изгледа квадратична, али је на завршном рубу у куту исјецкана. Двије претпошљедње пруге на трбуху прилично су широке, жуто смеђе, правилно полукружне; пошљедња одетоји водоравно, има облик трапеца са на широко одсјеченим, понешто извученим завршним рубом; боја јој је црносмеђа са великим блиједо жутиим трокутом на врху, чија основа твори завршни руб; уз крајак овог блиједо жутог мјеста стоје одуље, конвергирајуће длаке, које али нијесу састављене у снопиће. Хрђасто црвена доња завршна ламела је десно и лијево од пошљедње трбушне ламеле мјехурасто надувена и слабо је зарасла дугачким сивасто-жутиим длакама; средња партија конкавна; завршна ламела захваћа крај хипопига на трима странама. У куту између средње и постраних партија ничу два врло дугачка, уска, скоро линеална, али примјетно сведена доња привјеска; они иду до вишње хипопига равно ко по жици, али се онда увијају и сужавају те се увлаче у изрезак горње завршне ламеле; на шилку зарасли су на густо кратким, укоченим, црним чекињама. Пенод почетка завијутка има сваки привјесак с вањске стране прилично дубоки, дугољастни урезак а на доњем његовом крају оштри хрђасто жути зуб, дугачак ко и урезак. — Ноге врло дугачке и танке, заједно са боковима хрђасто жуте; само су крајеви бедара, гољеница и читаве тарзе црносмеђе. — Крељутни интензивно сиве са тамним смеђо-сивкастим рубом, испред којег је малено ко млијеко бијело мјесто; ово не сизке додуше преко друге уздужне жиле, али су ипак доњи први дискоидалне станице такођер бијели ко млијеко. Састав жила нормалан.

*mellea Schum., Schin., II., 523. Задар, Хвар, 3 ♂, 2 ♀ (Novak).

*sylene Mg., Schin., II., 523. Чапљина, ♀ (Winneg.).

helvola Lw. Хвар, ♀ (Novak).

bifasciculata Lw. Задар, ♂ (Novak).

praecox Lw., Mg., X., 33. Задар, 1 ♂, 3 ♀ (Novak); досад још неописана ♀ разликује се (ко и ♂) од врете *cinerascens* Lw. по осредњој бразготини торакса, која је у троје раздијељена, тако да посве фино средњу линију обрубљују

двije свикасте, а ове опет двije тамније бразготине (слично ко у врете *nervosa* Mg.); у врете *cinerascens* је осредња бразготина двоеструка као у врете *varipennis*. *macrosele* Str. Из Задра и Хвара имамо од Novak-а 7 ♀; у храстицима код Волоске сабрао сам 2 ♀, али још ниједног ♂.

Amalopsis Hal.

inconstans O.-S., *tipulina* Egg. Босна: Олово, ♂♀ (Winneg.).

*Anisomera Mg.

(Обрађене по Loew-у у Zeitschrift für die gesammten Naturwissenschaften, 1865: Ueber die bisher beschriebenen europäischen Anisomera-Arten, стр. 395. до 426.)

*bicolor Mg., I., 209., а не Schin., II., 534 (= *saxonium* Lw.), *gaedii* Mg., VI., 292., не *bicolor* Mg., VI., 292. (и она је = *saxonium* Lw.). Столац, 2 ♂ (Winneg.).

Примједба. Шици су дугачки најмање ко половина тијела; 3.—5. чланак су једнаке дуљине, шести је нешто краћи. Подудара се дакле по шицима тачно по Mg. и Loew-у. По овим ауторима стоји попречна жила између прве и друге уздужне жиле тачно на предњој грани рачве, док је у мојег примјерка положена на петелци рачве, при почетку задње њезине трећине, од прилике ко у врете *saxonium* Lw., у које је али трећи чланак шица $1\frac{1}{2}$ пута дуљи него што је четврти, у мојег екземплара али управо тако дугачак као четврти чланак. Спрам тога је дуљина чланака у шицама или положај попречне жиле промјенљив, или чини моја животиња осредњу врсту између оба двију врста, наиме са шицима *bicolor*-а и попречном жилком *saxonium*-а. Како немам типичних екземплара ових двију врста, напуштам да мојој животињи нађенем име.

*burmeisteri Lw. на озн. мј. 419.? Столац, 5 ♂ (Winneg.); два скоро идентична ♂ добих из Бамберга од Dr. Funk-а.

Врло слична пријашњој (*bicolor*) врсти, али се помоћна жила не свршава насупрот рачве него управо испред друге уздужне жиле; хрбат торакаса није кратко и тамно длакаст кошто у врста *bicolor*, *nubeculosa* Burm., Lw. (= *striata* Schin., II., 533., *vix* Fbr.) и *Peronecera fuscipennis* Curt. Lw., стр. 422. (које посједујем), већ је зараштен са три нут дуљим бјелкастим длакама (како наводи Lw. за Burm.). Крељути су у становитом правцу понешто бјелкасте; бјелкасте длаке на затки су много дуље и падају више у очи. Шици су знатно краћи него што је половина тијела (али су ипак дужи него у врста *nubeculosa* и *fuscipennis*); четири чланка дршка нијесу једнако дугачки, него су други и трећи од прилике за половину краћи од првог, а четврти је опет нешто краћи од трећег. На челу је иза сваког шица по једна доста видљива тубаста грба, дугачка ко половина првог чланка дршка. Ноге нијесу прве са жуто-смеђом базалном половином бедара, него су им бедра, гољенице и први чланци тарза скоро посве жуто- или тамно-смеђи. Ја бих моје екземпларе сматрао као врсту *burmeisteri* Lw., пошто међу ових осам врста, што их биљежи Loew, оне ове врсте најбоље пристаје; једина је разлика што Loew вели, да је први чланак бича двоеструко дуљи од другог, док је у мојег примјерка дуљи само за половину. По петом аутору стоји попречна жила у средини дршкове рачве, док је у мојег бошњачког примјерка положена ближе уз рачву; у екземплара из Бамберга стоји та жила само нешто иза средине. Спрам тога варира положај попречне жиле, па можда и релативна дуљина шицевих чланака. Свакако можемо босанске екземпларе означити као var. *bosniaca*. Врсту *saxonium* можемо по Loew-у лако разликовати по шицима, који прелазе половину тјелесне дуљине и по прикастим длакама на торакеу; по положају попречних жила и по релативној дуљини чланака бича подудара се прилично са босанским примјерцима.

Symplecta Mg.

strictica Mg. Задр, Хвар. 18 ♂, 10 ♀ (Novak).

*punctipennis Mg., Schin., II., 546. Задр, ♀ (Novak).

Trichocera Mg.

- maculipennis* Mg. Бијам-планина, ♂♀ (Apflb.).
regulationis L. Вареш, 2 ♀ (Apflb.); Хвар, Задар, 3 ♀.
hiemalis Deg. Задар, 2 ♂, 1 ♀ (Novak).
*annulata Mg., Schin., II., 548. Задар, 2 ♂, 1 ♀ (Novak).

Ephelia Schin.

- marmorata* Mg. Сарајево, ♂ (Winneg.).

Poecilostola Schin.

- punctata* Mg. Олово, 3 ♂ (Winneg.).

Dactylolabis O.-S.

- *longipennis Strobl y Tifs dipter. Nachlass, 1901., стр. 18. означена као *sexmaculata* Macq. var. *longipennis*. — *Simillina sexmaculatae*; *differt alis longioribus, vena 6. magis distante a 7., appendicibus hypopygii superioris latioribus*.

Ванредно слична врсти *sexmaculata*, али обично нешто већа (*sexmaculata* ♂ 7—8 м.м, *longipennis* ♂ 8—11 м.м); крелјути знатно веће (*sexmaculata* 10 до 12 м.м, *longipennis* 14—17 м.м); шеста уздужна жила три пута даље одмакнута од седме него од пете (у *sexmaculata* само два пута); коначно видим, додуше врло незнатну различност, која сама за себе не би оправдавала специфичну диобу, такођер у хипопигу. Хипопиг има у обадвије врсте по четири завршне привјеске; двије горње јесу црне, кознате, сивкасто запрашене и зарастле дугим, жутиим длакама; доње су розкасте, жуте, голе, канцасто завијене. У врсте *sexmaculata* сужавају се горње привјеске из трокутне или једноставне основе у шиљак, док се у врсте *longipennis* из једноставне основе слабије сужавају, тубасто заокружују, чиме добивају више дугољасте него јајасте облике, те су у завршној половини за два пута шире него у врсте *sexmaculata*. Обадвије врсте имаду поврх тога на обадвим странама непарног средњег комада исто тако дугачак држак, који је у *sexmaculata* на вршку цри, у *longipennis*-а ко и средњи комад жуто-црвен или са једва нешто смеђастим вршком. — Могуће да је *longipennis* = *frauenfeldi* Egg., Schin.; како ова два аутора ништа не наводе о крелјутној дужини и размаку нерва, мора да се истовјетност остави као двојбена све дотле, док се не постигне објашњење из оригиналних екземплара; мимо тога описују оба аутора само ♀.

Олово и Ливно, 4 ♀ (Winneg.); први је Tief сабрао три ♂ у Корушкој, које сам на озн. мј. укратко описао.

Limnophila Macq.

- hospes* Egg. Олово, ♂ (Winneg.).

Dicranoptycha O.-S.

- *cinerascens Mg., var. *fuscescens* (Schum., Schin., II., 560. као врста, Loew y Mg., IX., стр. 1. и Bergr. y Zoolog.-botan. Gesellsch., 1888., стр. 646. као var.). Задар, Хвар, 1 ♂, 4 ♀ (Novak).

Limnobia Mg.

- nubeculosa* Mg. Задар, Хвар, 8 ♂, 1 ♀ (Novak); Бијам-планина, 2 ♂, 4 ♀ (Apflb.).
croatica Egg. Имамо је такођер из Задра 7 ♂, 9 ♀ (Novak).

XXVII. фамилија: Chironomidae.

Ceratopogon Mg.

regulus W. Задар, ♂ (Novak).

bipunctatus L. Задар, 3 ♂, 5 ♀ (Novak).

piceus W. Задар, Хвар, ♂ ♀ честе; можда је = *trichopterus* Mg., I., 85., VI., 262.; опис аутора (Mg.) подудара се додуше у свему, али је ипак непотпуни, а да би се синонимност могла поуздано прихватити.

flavipes Mg. Задар, 1 нормална ♀ (Novak).

*var. *flavoscutellata* Strobl, Span. dipt. у Wiener entomolog. Zeitschr., 1900., стр. 170. (из Алгецираса 1 ♀). Задар, 1 ♀ (Novak).

*Ова се женка по треновним бедрима и по саставу зглоба у свему подудара с нормалном ♀, по црвено-жутом штитцу са одликом из Шпаније, али се од њих разликује сасвим по црним ногама (при јасном свјетлу); надаље су предње гољенице према основи црвенкасте; при пролазећем свјетлу сва су бедра црвено-жута, а гољенице више смеђе него црне; — спрема тога је ова животиња само форма од var. *flavosc.* Затка је ко у ишањолеку ♀ на бази и према врху понешто црвенкаста.

Chironomus Mg.

Apfelbecki Strobl, Фауна Боене, стр. 114. (♀). Сарајево, ♂ (Apflb.).

Овај ♂ потпуно се подудара с мојим опширним описом женке до обичних спољних разлика; због дуље и виткије затке већи је (3 мм); бјелкасти обрубци на завршетку сегмената постоје додуше, али се виде само на задњем сегменту. Кљешта су њежна, дугачка ко задњи колут. Предње су тарзе танке, једноставне, други и трећи чланак је прилично видљиво брадат. Дугачка длакавост бедара и гољеница јасније се истиче него у ♀. Ношти ници имаду белиједо, сиво-жуте пераје. У боји крелути и у боји и величини ногу не видим никакве разлике; једино изгледа прилично једноставан средњиши нојас на крелутима, пошто је њега испод рачве мања.

*viridis Macq., Zett., Schin., 605. Задар, ♂ (Novak).

*chloris Mg., Zett., Schin., 604. Сарајево, ♀ (Apflb.).

*dispar Mg., Zett., Schin., 604. Задар, 2 ♂ (Novak).

venustus Stg. Задар, Хвар, 5 ♂, 6 ♀ (Novak).

ictericus Mg. Задар, Хвар, 5 ♀ (Novak).

variabilis Stg. Задар, Хвар, 3 ♂, 11 ♀.

stercorarius Dg. Задар, Хвар, 8 ♂,

*barbicornis F., Schin., 612., *obscurus* F., Zett., 3568. Задар, ♂ ♀ (Novak).

opacus Mg., *aterrimus* Mg., *minimus* Mg. Сви такођер око Задра (Novak).

*byssinus Schrk., Mg., Zett., Schin., 612. Задар, 1 ♂, 2 ♀ (Novak).

Tanypus Mg.

*nervosus Mg., Schin., 616. Задар, 2 ♂ (Novak).

culiciformis L. Задар, ♂ (Novak).

*varius F., Mg., Zett., Schin., 619. Задар, ♂ (Novak).

*trifascipennis Zett., 3618. Сарајево, ♂ (Winneg.).

XXVIII. фамилија: Culicidae.

Culex L.

*exans Mg., Schin., 627., *articulatus* Rond. у Soc ital., 1872., стр. 30. Задар, ♀ (Novak).

*spathipalpis Rd., на озн. мј. 1872., стр. 31. (наведена само у аналитичкој табели без илустрационог описа). Задар, 2 ♂, 4 ♀.

♂ ♀ 6—7.м.м. ♂: Ова врста има ко и *exans* само на основици чланака тарза бијели колут, бијеле попречне појасе на затки и бијело колутасте чланке на пшалу. Дршци предње и отражње завршне рачве у крељутима од прилике су једнако дугачке. Врста *exans* има ипак црно-смеђи, *spathipalpis* лијепо тарчинасто-смеђи (*zimmtbraun*) тораке, на којем су с горње стране назначене четири бразготине тиме, што су од љуштица састављене три бијеле уздужне линије. Бијела осредња бразготина тече равно, двије пострани завијају се пак испред плећи правилно према пострану рубу те се свршавају сприједа тик крај вањског руба; овдје творе овеће мјесто са бијелим љуштицама, испуњавајући удубину у облику рупе између средњих и постраних крпица на торакеу. Блеђе, црвено-жуте грудне стране поете су дијелом такођер бијелим љуштицама; то је случај и на бедрима и гољеницама, које због тога изгледају бјелкасте и смеђе патачкане; само је доња страна бедара блиједо-жута-црвена. Отражњи очни руб опасан је бијелом линијом љуштица. Крељутн су понешто пјегасте, али не онако снажно ко у врсте *annulatus* Schrk.; средина метатарза нема бијелог колута. Крајњи чланак пшала је елиптичан, само за половину дугачак, али на против скоро двоструко широк ко у *annulatus*-а, па се већ по томе наша врста лако разликује од ове.

Женка се по боји и по крељутним пјегам потпуно подудара са мужјаком; кратка, дебела пшала имаду такођер бијеле колуте а при врху су на широко бијела; базални чланци пшаца посутн су бијелим љуштицама.

*nemorosus Mg., Schin., 628., Rond., на озн. мј., 30. Столац, ♀ (Winneg.).

*ripicns L., Schin., 628., Rond., на озн. мј. 30. Задар, 1 ♂, 5 ♀ (Novak); Бијам-платина (Apflb.), Сарајево (Winneg.), 1 ♂, 3 ♀.

*var. *ciliaris* (L., Schin., 628 као врста); држим ју за блиједо обојену одлику врсте *ripicns*; Rond. ју никако не наводи, ваљда ју је понетовјетно с *ripicns*. Исто тако држим *bicolor* Mg. за одлику врсте *ripicns* са једнолико блиједом затком; сабирао сам почешће ♀ у Штајерској и око Дујна. — Задар, 6 ♂, 1 ♀ (Novak); Метковнн, ♀ (Apflb.).

XXIX. фамилија: **Psychodidae.**

Phlebotomus Rnd.

Papatasi Scop. Задар, Хвар, 7 ♂, 14 ♀ (Novak).

Боја у ♀ варира вапредно: или су тораке и затка сасвим црвено-жутн, или је само тораке ове, а затка смеђе до црне боје, или су тораке и затка поеве црни; — једино је плодна цијев увијек црвено-жута. Другој форми дајем име var. *bicolor* а трећој var. *nigricolor*; по длакавости и крељутима подударају се оне с нормалним обликом.

Psychoda Ltr.

humeralis Mg. Задар, Хвар, ♂ ♀ (Novak).

phalaenoides L. Задар, Хвар, ♂ ♀ (Novak).

*albipennis Zett., Schin., 636. Задар, ♂ ♀ (Novak).

*sexpunctata Curt., Schin., 636. Задар, ♂ ♀ (Novak).

XXX. фамилија: **Phlebotomidae** Macq.

fasciata Wstw. Долна Крупе: Пазарнн, ♂ (Winneg.).

XXXIII. фамилија: **Hippoboscidae.**

Hippobosca equina L. Столац, ♀ (Winneg.); Вишеград, ♂ (Apflb.); Пожаревац у Србији, ♂ ♀ (Hilf).

Melophagus ovinus L. Задар, ♀ (Novak).